de Onderkrant

JAARGANG 2008, EDITIE 1

Een publicatie van het straathoekwerk van JES vzw
Verantwoordelijke uitgever: Patrick Manghelinckx, Kolenmarkt 66, 1000 Brussel

Jaaroverzicht 2008 van het JES vzw-straathoekwerk

NIEUWS VAN DE ONDERKANT

U heeft een krant in handen, en niet zomaar een krant: 'De Onderkrant'. Het jaaroverzicht van het straathoekwerk van JES vzw in krantvorm.

Door Ann Clé

Waarom een krant? In de eerste plaats omdat kranten worden gelezen. Bovendien niet zelden door straathoekwerkers. Voor nieuws en nieuwtjes, en, niet onbelangrijk gezien de job zich voornamelijk in open lucht afspeelt: de weersvoorspellingen. De voetbaluitslagen zijn handig om gesprekjes aan te knopen, de kruiswoordraadsels komen van pas om 'iets om handen te hebben' op een bankje op een pleintje waar je nog niet zo bekend bent [op een vuil bankje op een pleintje doet de krant eveneens dienst] en onder een jas zorgt hij voor extra warmte. Je kan er bovendien de kachel mee aankrijgen, of de aardappelen op schillen. Met een krant kan je veel meer kanten uit dan met een jaarverslag dat tot niet veel meer dan lezen, evalueren en klasseren lijkt te inspireren.
Tijdens het wekelijkse teamoverleg van de straathoekwerkéquippe was de krant het afgelopen jaar vaak voer voor discussie. Wat men leest, leidt niet zelden tot verbazing, verontwaardiging, ergernis... Vooral de manier waarop er wordt bericht is soms aanstootgevend: geen enkele krant lijkt nog vies van eenzijdig populisme en sensatienieuws, beroepsethiek wordt door veel journalisten blijkbaar niet hoog in het vaandel gedragen. Nieuws is uiteraard geen exacte weerspiegeling van de realiteit. De journalist selecteert, kleurt in en kruidt bij naar eigen smaak. Om de chaos van informatie enige orde op te leggen, hanteert de journalist schema's, gekende scripts en vertrouwde typetjes. Dat doen wij zelf ook, wanneer we voor deze Onderkrant even in de huid van de berichtgever kruipen, maar dan vanuit een invalshoek die nog veel te weinig wordt belicht, die van de onderkant.

We geven een eigenzinnig jaaroverzicht van het reilen en zeilen in het JES vzw straathoekwerk, afwisselend bekeken door de bril van de straathoekwerkers, de doelgroep en de partners waarmee we samenwerken. Uiteraard vervormt die bril evenzeer. Maar het verhaal dat we brengen is een verhaal met nuances. Niet zwart-wit, wel het grijs dat naargelang de lichtinval een donkere schijn, dan wel een lichte gloed opwerpt, met af en toe een foto in levendige kleuren. Het gaat niet goed aan de onderkant van de stadswijken waar we werken. De armoede neemt toe, de intolerantie groeit. Steeds meer mensen dreigen uit de boot te vallen. Aan de andere kant zijn er al die hoopgevende signalen: de creativiteit die men soms aan de dag legt in het zoeken naar oplossingen om het hoofd boven water te houden, de solidariteit die geregeld de bovenhand neemt, de toegenomen aandacht voor de armoedeproblematiek, met het Europese jaar van de strijd tegen armoede in het vooruitzicht.

De verhalen die u in De Onderkrant leest, vinden hun inspiratie in de straten waar we werken, in de wijken met hun verschillende dynamieken, in de gemeenten die vele regels bepalen, in de stad die ons werkterrein is, het gewest dat voor materies als sociale huisvesting instaat, het land dat de duizenden sans-papiers een menswaardig antwoord schuldig blijft, de wereld die in een zelden geziene economische crisis verkeert… en uiteraard laat dat zich allemaal voelen in die straten waar wij 'er zijn' voor die mensen die ons nodig hebben. Wij kijken dan ook verder dan de straat en signaleren ook de structurele maatschappelijke problemen die het decor vormen waartegen ons werk zich afspeelt.

Wat vindt u op volgende pagina's? We starten met een brok 'Binnenland'. U leest over het 25-jarig bestaan van JES vzw, over het vruchtbare overleg van enkele Brusselse straathoekwerkinitiatieven en over de methodiek van het straathoekwerk.
Onder 'Binnenland' komen ook de cijfers aan bod. Hoeveel mensen bereikten we het afgelopen jaar en hoe moeten we die cijfers interpreteren? En wat leren de cijfers voor het Brussels Gewest ons met betrekking tot armoede en uitsluiting? Een lijstje dat stemt tot nadenken.

In de 'Regio'-rubriek stellen de straathoekwerkers hun wijk voor. Dat doen ze elk op hun eigen manier, met andere accenten. Daarna volgt een uitgebreide bijlage over de signalen, gebundeld onder de noemer 'Het Signa(al-e)lement: de voelspriet aan de onderkant'. De rode draad in deze bijlage vormt de moeilijke toegankelijkheid van diensten en rechten. Onder deze 'paraplu' worden vier thema's belicht: Het statuut als drempel, huisvesting als voorwaarde voor

een plek in de maatschappij, de moeilijke toegankelijkheid van instellingen en tot slot, de taalverwarring in Brussel.

In de 'Sport en cultuur'-rubriek leest u een artikel van onze reactiveringswerker. Hij bericht over het succesvolle project 'De bos in'. U kan er verder de voetbaluitslagen bekijken. 'De Barricade' biedt een overzicht van de acties en evenementen waar we het afgelopen jaar actief aan meewerkten. We blikken ook kort vooruit op 2009 en sluiten af met een voorstelling van ons team. Naast dit alles een brok amusement, maar allesbehalve gratuit. We hopen dat ook de advertenties aan het denken zetten. De mooie tekeningen die u in de krant terugvindt, zijn gemaakt door gasten 'van de straat'.

Dan rest er ons alleen nog u veel leesplezier te wensen! We hopen dat deze krant zich laat lezen op plekken waar kranten worden gelezen: op café bij een frisse pint, op de metro, op een bankje op een of ander Brussels plein. Wie weet komt u onderweg één van onze straathoekwerkers tegen…

Het signa(al-e)lement De voelspriet aan de onderkant

De signaalwerking is een elementair element binnen het straathoekwerk. Het verdient dus een plaatsje in het midden van De Onderkrant. Deze katern is geïnspireerd door verhalen van gasten die het straathoekwerk bereikt.

Door Sikko Segaert

Elke dag moet een straathoekwerker zijn denkkaders opzij schuiven en proberen voeling te krijgen met 'de burger', ook met hen die het recht niet hebben deze titel te dragen, of waarvan men soms wel eens vergeet dat het mensen zijn, met rechten, zoals iedereen. De zo verschrikkelijke term 'restgroep' kan plots heel letterlijk genomen worden. De 'voelspriet' van het straathoekwerk bereikt deze onderkant. Het is dan ook onze taak te blijven berichten over de realiteit die zich daar afspeelt, op een positieve en eerlijke manier, in de hoop op verandering. Het verhaal waarin u wordt meegenomen is er eentje van ontoegankelijkheid. Toegang is op te delen in 'toe' (de 'af te leggen weg naar') en 'gang' (het 'tempo' waarmee dit gebeurt). Toe-gang komt dus voor ingang. De straathoekwerker werkt op het ritme van de gast aan toeleiding. Hij of zij plaveit samen met de gast aan de weg terug naar de maatschappij. Deze openbare werken van welzijn gaan voor veel gasten op een slakkengangetje, met vallen en opstaan, vaak op een te vroeg uur. Voor de straathoekwerker schuilt de overwinning dus in een geslaagde toe-gang. De gast heeft zichzelf en hinderpalen gelegen in het individu overwonnen, zich tot de drempel van actie getrokken, recht in de armen van (zorgende) *instellingen*. Einde verhaal zou je zo denken… Fout! Het verhaal begint pas.

LEES VERDER OP PAGINA'S 9-15

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
20 JAAR
In de weer voor Brussel

VRIJDAG 3 APRIL
Opendeur Raad VGC

ZATERDAG 4 APRIL
Feest op het Muntplein

PROGRAMMA
Binnenkort op www.vgc.be

Straathoekwerk tegen de mazen in het welzijnsnet

Door Brigitte Grouwels, Staatssecretaris

Nu, meer dan ooit tevoren, is de term 'toegankelijkheid' een sleutelbegrip in het welzijnsbeleid van de Vlaamse Gemeenschapschapscommissie. Het feit dat teveel Brusselaars hun weg niet vinden naar de aanwezige welzijnsvoorzieningen omdat ze er fysiek niet geraken of omdat ze gewoon niet weten dat deze voorzieningen bestaan, is gewoon onaanvaardbaar. De straathoekwerkers van JES vzw spelen reeds een belangrijke rol in het verbeteren van de toegankelijkheid van het aanwezige welzijnsaanbod in Brussel en zijn zelf vragende partij om deze rol nog verder uit te bouwen.
In mijn bijdrage aan het verhalenboek van het straathoekwerk van vorig jaar, deed ik al de suggestie dat de straathoekwerkers aansluiting zouden zoeken bij de uitbouw van het Lokaal Sociaal Beleid hier in ons Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Tot mijn groot genoegen bleek in 2008 dat JES vzw bereid was op deze suggestie in te gaan, waarvoor mijn oprechte dank. Het is de bedoeling dat de straathoekwerkers vanaf nu zoveel mogelijk betrokken worden bij de zonale welzijnsoverleggen die de onderbouw vormen van de Sociale Infopunten die al opgestart zijn en die nog zullen opstarten.
Een ander kernwoord in de uitbouw van Lokaal Sociaal Beleid is samenwerking. Het hele concept van Lokaal Sociaal Beleid in Brussel wordt gedragen door het hele Nederlandstalige Brusselse welzijnswerkveld en de Sociale Infopunten worden gedragen en bemand door de samenwerking tussen een aantal lokale welzijnsvoorzieningen. Ik heb er nooit een geheim van gemaakt dat ik een absolute voorstander ben meer samenwerking in de welzijnswereld en dus ook van meer samenwerking zoals die nu in de steigers staat tussen de verschillende organisaties die zich wijden aan straathoekwerk zoals Dune, Diogenes, CAW Mozaïek, CAW Archipel en uiteraard ook JES vzw.
Ook op het gebied van armoedebestrijding is JES vzw vragende partij om een grotere rol te spelen en uiteraard ben ik bereid om op die vraag in te gaan. Armoede is een reëel probleem in Brussel, de cijfers spreken voor zich en armoedebestrijding is een prioriteit en moet een prioriteit blijven. Omdat de straathoekwerkers heel regelmatig in contact komen met mensen die leven onder de armoedegrens en van hen signalen opvangen, lijkt het mij zinvol dat deze signalen hun weg vinden naar het beleid. Daarom ook dat er concrete afspraken worden gemaakt over het verwerken van deze signalen via de straathoekwerkers in de concrete VGC-plannen voor armoedebestrijding.
Zoals u ziet zijn en blijven de straathoekwerkers van JES vzw een belangrijke partner voor de VGC en blijf ik met belangstelling uitkijken naar hun ideeën en bijdragen aan ons uiteindelijke en gezamenlijke doel, het uitbouwen van een welzijnsaanbod zonder mazen in het net.

Inhoud

02 BINNENLAND
04 REGIO
09 HET SIGNA(AL-E)LEMENT
16 SPORT EN CULTUUR
17 WEER EN WIND
18 DE BARRICADE
19 POLITIEK CORRECT
19 UW MENING
20 VIJF-PUNTEN-PLAN VOOR 2009
20 WERKTEN MEE AAN DEZE KRANT

Een nieuwe dynamiek voor het Brussels overlegplatform straathoekwerk

Vijf straathoekwerkprojecten in het Brusselse komen regelmatig samen om te overleggen over zaken die het straathoekwerk en de doelgroep aanbelangen. Dit 'Brussels Overlegplatform Straathoekwerk' is ontstaan op vraag van het werkveld en kent een lange geschiedenis. Er werd een hobbelige weg afgelegd, maar sinds enkele jaren is er sprake van een nieuwe dynamiek, voelbaar tot in de Brusselse straten.

Door Ann Clé

Het platform verenigt vijf projecten: het straathoekwerk van Dune, van Diogenes, van CAW Archipel, van CAW Mozaïek en van JES vzw. Naast de onderlinge diversiteit, waarin ook de rijkdom van het platform schuilt, hebben deze projecten ook heel wat gemeenschappelijk. Allen werken ze aan professioneel en welzijnsgericht straathoekwerk op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De coördinatie is in handen van Vlastrov.

Het belangrijkste objectief van de samenwerking is het optimaliseren van het straathoekwerk in Brussel. Dat vertaalt zich in volgende ambities voor de komende jaren:

- het organiseren van overleg tussen verschillende straathoekwerkprojecten
- bevorderen van afstemming tussen de projecten
- externe vertegenwoordiging van het straathoekwerk
- Methodologische omkadering en aangepaste vorming van de teams
- Belangenbehartiging van het straathoekwerk en de doelgroep en beleidsaanbevelingen ten aan zien van de politiek verantwoordelijken in Brussel
- Verzamelen en verspreiden van kwalitatieve en kwantitatieve informatie met betrekking tot het straathoekwerk en de doelgroepen

Maar het blijft niet bij ambities. Het afgelopen jaar heeft het Brussels Overlegplatform werk gemaakt van een gezamenlijke definitie en visie, onderschreven door alle aangesloten initiatieven én door de straathoekwerkers. 13 juni werd een eerste ontmoetingsdag georganiseerd waar de werkers van de verschillende projecten elkaar beter leerden kennen. Het werd een onverwacht succes.

De bestaande dynamiek wordt in 2009 aangewakkerd. Er staat een nieuwe ontmoetingsdag op het programma, de registratie en de interne supervisie worden onder de loep genomen, de eerste stappen naar een gezamenlijk vormingsaanbod worden gezet en het outreachend werk in Brussel wordt geïnventariseerd.

Het platform is inmiddels sterk genoeg om naar buiten te komen, en wil haar werking in 2009 bekend maken. Intussen loopt de zoektocht naar een meer structurele verankering en ondersteuning verder.

De 12 uren van JES vzw

Het feest naar aanleiding van 25 jaar JES vzw, werd een groot succes. De straathoekwerkers waren ook paraat en stelden hun werk op een eigenzinnige manier voor. Een verslag

Door Ann Clé

Van de Brusselse jeugdorganisatie in 1984, groeide JES vzw uit tot een organisatie die in 3 steden (Brussel, Antwerpen en Gent) actief is, op vele terreinen. JES vzw is een toonaangevende vormingsorganisatie voor en rond stedelijk jeugdwerk, een no nonsense productiehuis voor stedelijke jongerencultuur, een kansenscheppende organisatie voor opleiding en tewerkstelling van werkloze jongeren, een belangrijke programmator van avontuurlijke vrije tijd op stadsmaat, een deskundige partner rond grootstedelijk jeugdbeleid en grootstedelijke jeugdbeleidsparticipatie, een exploitant van jeugdinfrastructuur…én natuurlijk ook een organisatie met een stevige straathoekwerk-équippe.

In september vierde de organisatie haar 25ste verjaardag in stijl. De deuren werden opengezet zodat iedereen de gloednieuwe klimtoren van de 'Buitenbrock' (een intussen 12 meter hoge klimconstructie van staal en beton die wordt gebruikt voor groepsdynamische parcours) en het nieuwe onthaal kon bewonderen. Het feest werd 'De 12 uren van JES' gedoopt, en deed haar naam alle eer aan met een gevarieerd half etmaal vertier: er werden rondleidingen gegeven, gespeecht, lekker gegeten, gedanst… Tussen de feestelijkheden door konden de bezoekers kennis maken met al wat JES vzw te bieden heeft, ook met het straathoekwerk.
De geschiedenis van het straathoekwerk binnen JES vzw gaat terug tot 1993. Toen kreeg de organisatie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie de opdracht een straathoekwerkproject op te starten. De vaststelling dat vele jongeren geen aansluiting vonden bij de maatschappij en haar instellingen, vormde hiertoe de aanleiding.
Sindsdien is het straathoekwerk binnen de organisatie een soort 'geweten', zonder daar al te zwaarwichtig over te doen. Voor JES vzw is het een graadmeter om te weten te komen in welke mate de doelstellingen van 1984, om er voor alle Brusselse ketjes te zijn, overeind blijven. En voor het straathoekwerk is JES vzw dan weer een goede toetssteen om de motivatie van de gasten waarmee ze in contact komen te testen en hen zo een duidelijke maar hopelijk ook bemoedigende spiegel voor te houden.

De straathoekwerkers waren uiteraard paraat op het feest en stelden hun werk op een eigenzinnige manier voor. Voor de gelegenheid werd de 'luistermuur' opgetrokken: een groot metroplan met kijk- en luistergaatjes ter hoogte van die plekken in de stad waar de straathoekwerkers actief zijn. Een interactieve manier om de toeschouwer een levendig idee te geven van wat het straathoekwerk allemaal kan betekenen.
Wegens groot succes werd van de oorspronkelijk kartonnen constructie een duurzamere en mobiele variant gemaakt, zodat het team met de muur op verplaatsing (op evenementen, presentaties,…) kan tonen wat het straathoekwerk juist is.

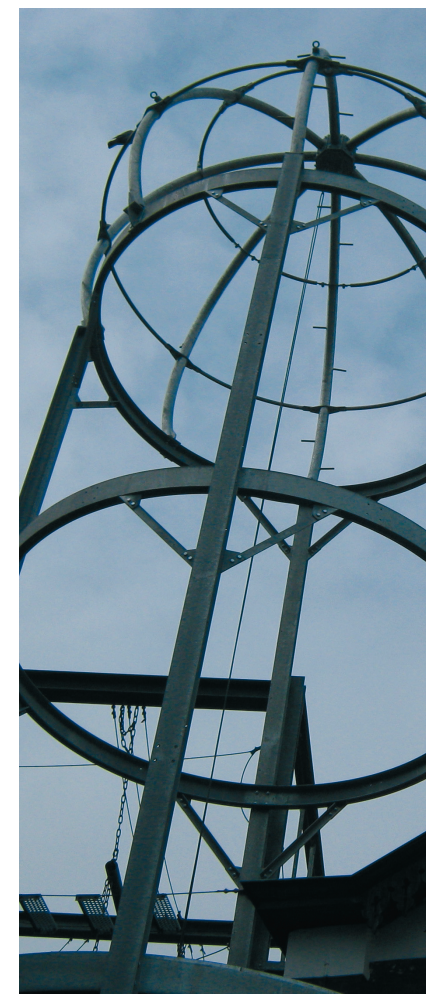

Het is een foute veronderstelling dat het straathoekwerk altijd met problemen bezig is

Straathoekwerk, het is 'een vak apart' dat nog niet zo gekend is. Straathoekwerkers zijn met niet zoveel maar hebben een luide stem en vormen een onmisbare schakel in het welzijnswerk. We laten Cis Dewaele (coördinator van Vlastrov, het Vlaams Straathoekwerk Overleg) aan het woord.

Door Ann Clé

Cis Dewaele

De Onderkrant: Straathoekwerk, wat moeten we ons daarbij voorstellen?
Cis Dewaele: Er bestaan verschillende vormen van straathoekwerk, dus het is niet zo gemakkelijk om er een definitie van te geven. Binnen Vlastrov vertrekken we vanuit enkele basisprincipes. Een eerste is dat straathoekwerkers actief de doelgroep gaan opzoeken in hun 'eigen' milieu. Dit noemen wij onze vindplaatsen. Denk daarbij aan alle openbare plekken: pleintjes, cafés, metrostations… Op die manier bereiken werkers mensen die er op één of andere manier niet in slagen aan te sluiten bij de maatschappelijke voorzieningen. Door vaak aanwezig te zijn in het milieu krijgt de werker een genuanceerd beeld van de situatie en het dagelijks functioneren van de doelgroepleden. Dit houdt ook in dat de werker zich kwetsbaar opstelt. Eigenlijk is de werker te gast in hun leefmilieu. Door aanwezig te zijn, biedt de straathoekwerker gasten de mogelijkheid hun verhaal te vertellen.
De Onderkrant: Is het niet heel moeilijk om hun vertrouwen te winnen?
Cis Dewaele: Dat is inderdaad niet gemakkelijk en het vraagt vooral veel tijd. Essentieel daarvoor is het tweede principe van het straathoekwerk, het vertrekken vanuit een positieve benadering, vanuit de mogelijkheden, de competenties van mensen. Dit wil zeggen dat het doelpubliek in al zijn aspecten aanvaard wordt: zijn handelingen, zijn taal, houding, waarden en normen,… Deze aanvaarding wil natuurlijk niet zeggen dat de straathoekwerkers alles goedkeuren. Het betekent wel dat de waarden en normen van de doelgroep aanvaard worden als een eigen keuze. Daar moeten ze zelf verantwoordelijkheid voor dragen. De positieve benadering van gasten zorgt voor het vermijden van drempels in het contact. Op die manier kan men komen tot een onvoorwaardelijke relatie. En dat geeft de mogelijkheid alle denkbare onderwerpen te bespreken zonder dat dit tot conflicten dient te leiden.
De Onderkrant: Ik kan me inbeelden dat straathoekwerkers met heel wat problemen geconfronteerd worden. Hoe gaan ze daarmee om?
Cis Dewaele: Het is een foute veronderstelling dat het straathoekwerk altijd met problemen bezig is. Een belangrijk principe in het straathoekwerk is de integrale benadering. Dit wil juist zeggen dat de gast als totale persoon benaderd wordt, en niet enkel zijn problemen. Alles kan aan bod komen in de relatie tussen de werker en de gast, en daar zijn zeker ook heel wat positieve aspecten bij. Gasten geven aan waar het hen om te doen is en hiermee gaat de straathoekwerker, samen met hen en op hun tempo en ritme, aan de slag. En inderdaad, vaak zijn er ook heel wat problemen waar de gast ondersteuning bij vraagt en dan probeert de straathoekwerker door te verwijzen, de weg te tonen, eens mee te gaan naar een dienst, te bemiddelen…
De problemen waar gasten mee zitten, zijn soms ook maatschappelijke problemen die verder gaan dan de situatie van de gast alleen. Denk bijvoorbeeld maar aan het gebrek aan openbare ruimte voor jongeren of de problematiek van de sans-papiers, of de moeilijkheden om aan een job te geraken. Dergelijke signalen zal de straathoekwerker, samen met de coördinator, doorspelen aan het lokale beleid.
De straathoekwerker kan de gasten soms ook mobiliseren om mee de signaalfunctie te vervullen. Zij kunnen het veel beter verwoorden omdat ze erin zitten en wij niet. Maar dit is een tijdrovend proces.
De Onderkrant: Nog een laatste vraag: Waarvoor kunnen we bij Vlastrov terecht?
Cis Dewaele: Vlastrov is de koepel voor het straathoekwerk in Vlaanderen en Brussel. Een van onze voornaamste taken is de signaalfunctie op Vlaams en op federaal vlak. Ten tweede schrijven we visieteksten, reageren we op beleidsontwikkelingen via opiniestukken, vertegenwoordigen we het straathoekwerk in verschillende overlegstructuren… We werken daarnaast ook aan de ontwikkeling van een registratiesysteem om een beter zicht te krijgen op de activiteiten, het bereik enzovoort van de straathoekwerkers. Dit laat ons toe om te kunnen inspelen op signalen, behoeften en noden. We organiseren ook vormingen en opleidingen voor straathoekwerkers, coördinatoren en andere organisaties.
Per provincie heb je in Vlaanderen ook een provinciaal ankerpunt om het straathoekwerk te ondersteunen. Deze vervullen de signaalfunctie op provinciaal niveau. Ze hebben ook een ondersteunende functie voor de straathoekwerkers: ze organiseren intervisie, supervisie, vormingen…
Momenteel zijn er ankerpunten in West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg. We hopen dat er ook snel een ankerpunt komt in Brussel, daar wordt momenteel hard gewerkt aan de voorbereidingen.

> "De straathoekwerker vertrekt vanuit de krachten, de mogelijkheden die mensen hebben"

De Onderkrant: Bedankt Cis, het wordt allemaal al een stuk duidelijker intussen.
Cis Dewaele: Graag gedaan! Voor meer informatie over het straathoekwerk in Vlaanderen en Brussel kan je trouwens altijd op onze website terecht: www.straathoekwerk.be.

2008 was goed voor 4446 contacten

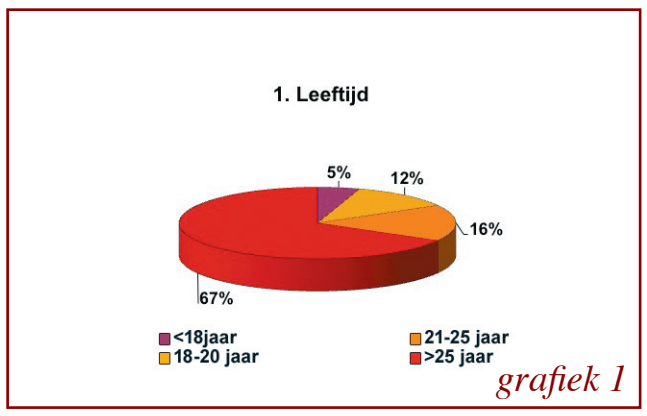

grafiek 1

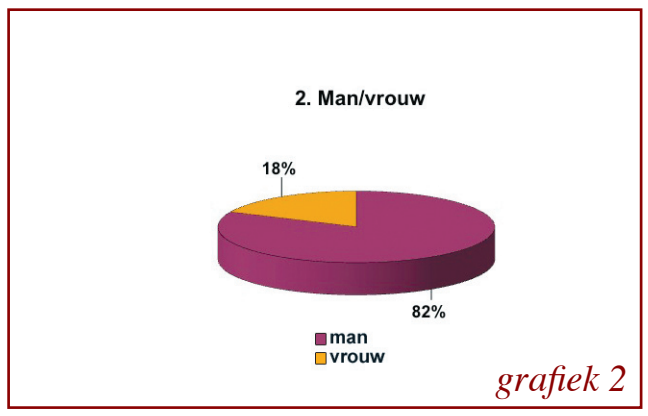

grafiek 2

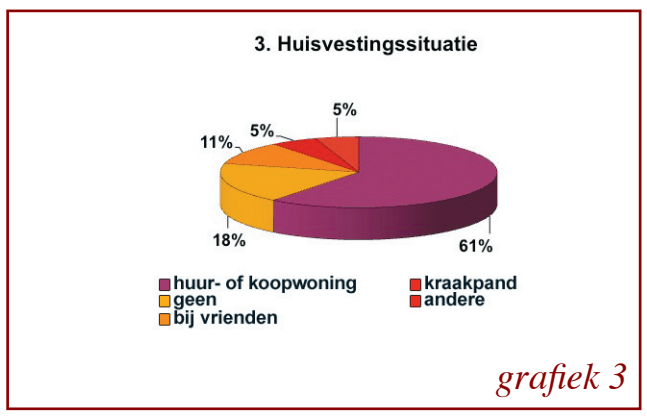

grafiek 3

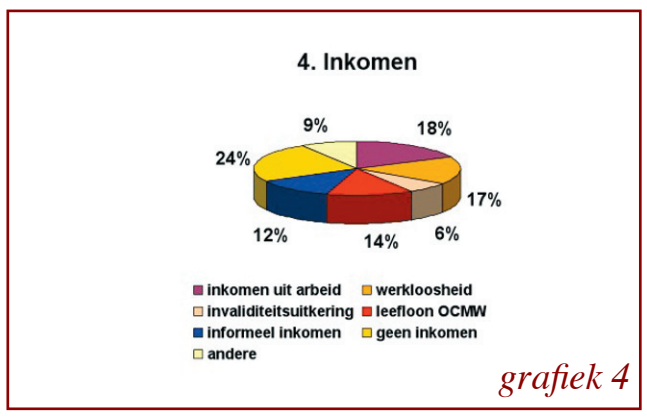

grafiek 4

"Sommige gasten bereiken we al enkele jaren, maar ieder jaar komen er ook nieuwe contacten bij. Soms wordt het contact met gasten minder intens, bijvoorbeeld wanneer hun situatie verbetert en ze de straathoekwerker niet meer nodig hebben, of wanneer ze door een andere organisatie goed worden opgevangen."

Door Ann Clé

De doelstellingen van het straathoekwerk liggen ver af van het bereiken van zoveel mogelijk personen, quota halen, dossiers afwerken. De verhoopte resultaten zijn eerder kwalitatief van aard en vereisen ruimte om een vertrouwensband op te bouwen, in de diepte te werken, tijd te maken. Cijfers schieten hier tekort. Toch houden alle straathoekwerkers die zijn aangesloten bij de koepelorganisatie 'Vlastrov', en dus ook het straathoekwerk van JES vzw, een beperkte registratie bij van al hun werkrelaties. Dat is belangrijk om een globaler zicht te krijgen op het werk, om vergelijking mogelijk te maken, om enigszins te kunnen 'verantwoorden' waar het straathoekwerk mee bezig is.

Hieronder vindt u, ter illustratie van de registratie van 2008, tal van cijfers en enkele grafieken. Er hoort echter een handleiding bij, want deze cijfers laten zich makkelijk fout interpreteren. Het lastige is bovendien dat een eenduidige interpretatie vaak onmogelijk is. Zo zegt het aantal werkrelaties bijvoorbeeld niets over de intensiteit. Soms vragen mensen langdurig en diepgaand contact. Anderen zoeken hulp op een crisismoment en hebben de straathoekwerker niet meer nodig wanneer ze bij de juiste dienst terecht zijn gekomen.

Bovendien komt de informatie over de persoon waarmee de straathoekwerker werkt, slechts organisch, naarmate de vertrouwensband groeit. Er worden geen vragenlijsten met socio-economische en andere gegevens afgenomen van de 'cliënt'. Dat zou natuurlijk heel nuttig en interessant zijn voor statistische en andere analyses, maar het zou ook de drempel verhogen, en laat laagdrempeligheid nu net een van de belangrijkste betrachtingen van het straathoekwerk zijn. De cijfers hieronder hebben dan ook geen enkele ambitie op het vlak van statistische representativiteit of betrouwbaarheid.
Verder dient vermeld dat straathoekwerkers enkel de contacten met doelgroepleden registreren. Weet dat ze daarnaast ook deel uitmaken van het bredere sociale weefsel in de wijken. Ook contacten in organisaties en diensten, een babbeltje met buurtbewoners, met de lokale marktkramer, de cafébaas, de parkwachter, de winkelbediende, de krantenverkoper… zijn vaak een voorwaarde om kwaliteitsvol aan straathoekwerk te kunnen doen.

2008 becijferd

In 2008 bereikten de straathoekwerkers samen **341 personen**. Qua leeftijd overwegend in de groep ouder dan 25 (*grafiek 1*). In totaal waren er **4446 contacten** met deze mensen.

Uit de man/vrouw verhouding in *grafiek 2*, blijkt duidelijk dat het doelpubliek overwegend uit **mannen** bestaat.

De bereikte groep is bijzonder divers qua origine. We telden het afgelopen jaar maar liefst 40 verschillende landen van herkomst. De grootste groep heeft de Marokkaanse origine (127), gevolgd door de Belgische (50), de Libanese (12), de Franse (8), de Egyptische (7), de Spaanse, Ghanese en Nigeriaanse (elk 5). (De overige landen van herkomst zijn minder dan 5 keer vertegenwoordigd).
Verder in deze krant zal duidelijk worden dat deze diversiteit aan origines samenhangt met een aantal problemen, vaak op het vlak van verblijfsdocumenten. **Meer dan een vierde van de personen die het voorbije jaar bereikt werden, verblijft onwettig of met een slechts tijdelijke verblijfsvergunning in ons land**.

Grafiek 3 illustreert de precaire huisvestingssituatie. Een derde van de doelgroep heeft geen of een **precaire huisvesting**. Maar ook in de groep die een huur- of koopwoning betrekt, is de huisvestingssituatie niet altijd zo rooskleurig. Het gaat vaak om kleine en verouderde appartementjes.
88 Personen wonen alleen, 64 (jongeren en kinderen) wonen thuis met hun familie, 44 personen wonen in een collectieve woonvorm, 25 wonen met partner en kinderen samen. **86 personen uit de bereikte doelgroep hebben kinderen**.

Moeder **waarvan leven zij?** 91 geregistreerde personen leven van een uitkering. 39 hebben een inkomen uit arbeid, 53 personen hebben geen enkele bron van inkomsten en 26 een informeel inkomen (bijvoorbeeld uit zwart werk) (grafiek 4).

42 personen gaan nog naar school. Doorgaans in het beroeps- of buitengewoon onderwijs. Op enkele uitzonderingen na is het hoogste behaalde diploma voor de hele doelgroep overigens dat van het secundair onderwijs.

En wat doet de straathoekwerker? Dat laat zich moeilijk lezen in grafiekjes omdat het meestal gaat om combinaties. In de registratie komen volgende 'activiteiten' vaak aan bod: luisteren, ondersteunen, individueel en oriënterend adviseren, toeleiden, vraagverduidelijking, praktische dienstverlening, begeleiden, bemiddelen, verwijzen en belangenbehartiging…

Er werd het afgelopen jaar ook heel wat doorverwezen. In het straathoekwerk betekent doorverwijzing veel meer dan het doorgeven van het adres, telefoonnummer en de te contacteren persoon van een instantie. Vaak wordt samen met de hulpvrager een afspraak gemaakt, gaat de straathoekwerker de eerste keer mee ter plaatse, is er bemiddeling nodig. Want de drempel, zelfs naar eerstelijnsinitiatieven, blijkt vaak nog heel hoog.

Het lijstje van instanties waarnaar in 2008 werd doorverwezen, illustreert de diversiteit aan situaties en problemen waarmee de straathoekwerkers te maken krijgen.

CLB • Sociale dienst OCMW • JAC/JIP • gerechtsdeurwaarder • (sociale dienst van) mutualiteiten • hulpkas voor werkloosheid • vakbond • belastingen • penale boeten • notaris • schuldeiser • bank • RVA • integratiediensten en -centra • sociale dienst allochtonen • Dienst Vreemdelingenzaken Brussel • Residentiële centra (Fedasil) • Artsen zonder grenzen • PAAZ afdeling AZ • jeugdhuizen • vorming werkende jongeren • jongerenorganisaties • sociaal-artistiek project, buurtcentrum • stedelijke sportraad • bibliotheken • leerkracht en school • Centrum Volwassenen Onderwijs • basiseducatie • VDAB/Actiris • pwa/dienstencheques • sociale tewerkstelling • werkwinkel • WIS-computer • politionele diensten • justitiehuizen en –justitieassistent • advocaat • jeugdrechtbank • vredegerecht • vertrouwenscentrum Kind en Gezin • nutsmaatschappij (water, gas, elektriciteit) • sociale verzekeringskas • banken • ambassades • stads- en gemeentediensten • ombudsdienst • sociaal verhuurkantoor • woonwinkel • stedelijke huisvestingsdienst • buurtwerk • tussenwoning OCMW • woonbegeleiding • opvangtehuis, 'te huur' lijsten • huurdersbond

Zwarte cijfers voor Brussel

In 2008 publiceerde het Brusselse Observatorium voor Welzijn en Gezondheid haar vierde 'Welzijnsbarometer'. Het document stemt niet vrolijk: Brussel hinkt ernstig achterop en van positieve evoluties is eigenlijk geen sprake. Een selectie van enkele onrustwekkende cijfers.

Door Ann Clé

- Brussel kent het hoogste armoederisicopercentage van het land: tussen de 15% en de 17%.
- 28,1% van de Brusselaars leeft in een huishouden dat grote of zeer grote moeilijkheden heeft om rond te komen.
- 2,74% van de Brusselse bevolking ontvangt een vervangingsinkomen van het OCMW.
- Eind 2007 was 4,9% van de Brusselse meerderjarige bevolking geregistreerd bij de kredietcentrale voor Particulieren van de Nationale bank, omwille van achterstallige contracten. Dit cijfer is exclusief schulden zoals voor huur, gezondheidszorg, alimentatie, belastingen, energie en water,…
- De tewerkstellingsgraad van de actieve bevolking in Brussel (2007) is 68,9% voor de categorie 25-49 jaar. Dat is maar liefst 12,5% lager dan voor België.
- 22% van de Brusselse bevolking leeft in een huishouden zonder inkomen uit betaald werk.
- Op 1 januari 2008 stonden 26 050 personen op een wachtlijst voor een sociale woning. De kloof tussen het aantal huishoudens op de wachtlijst en het aantal sociale woningen blijft groeien.
- Het Brussels Gewest telt 1083 opvangplaatsen voor thuislozen. In de winter zijn er dat 100 meer.
- Het aandeel jongeren (18-24) zonder diploma dat geen onderwijs of vorming meer volgt (22,8%), is hoger in het Brussels Gewest dan elders in het land 13,8%). Meer dan één op vier Brusselse jongens verlaat de school vroegtijdig, bij de Brusselse meisjes is dat bijna één op vijf.
- 48,7% van de jonge (18-24 jaar) werkloze Brusselaars heeft hoogstens een diploma lager secundair onderwijs en volgde geen scholing meer.
- 39,4% van de Brusselaars leeft in een huishouden dat zich niet één week vakantie, weg van huis, kan veroorloven.
- 68% van de Brusselaars ouder dan 16 neemt nooit deel aan georganiseerde sportieve, recreatieve of artistieke activiteiten.

Achter deze cijfers schuilen mensen, situaties, gezinnen en verhalen die de straathoekwerkers niet vreemd zijn. De doelgroep van het straathoekwerk bengelt vaak aan de staart van de statistieken en combineert vlotjes meerdere indicatoren voor sociale uitsluiting. Een groot deel van de doelgroep valt bovendien zelfs buiten de officiële statistieken. Daklozen en mensen zonder papieren worden niet 'becijferd' aangezien ze officieel niet bestaan.

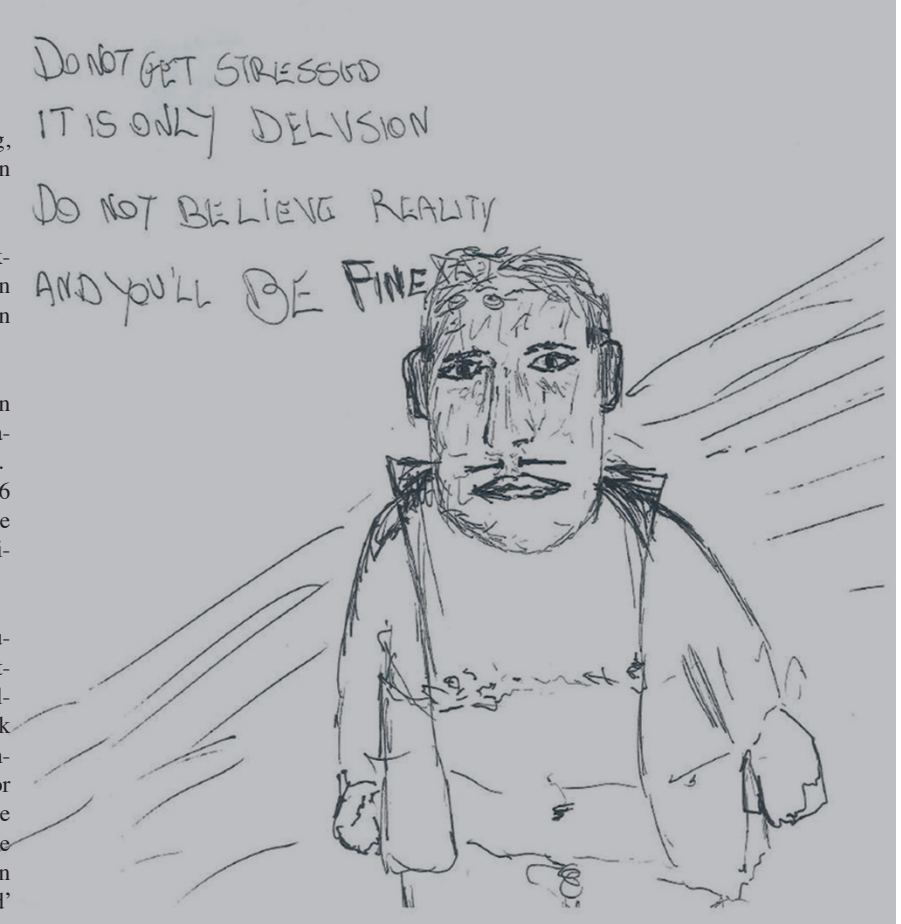

Kuregem

“Het is niet de schuld van de Afrikanen, ze weten niet dat ze iets fout doen”

KUREGEM – EEN JAAROVERZICHT –

Door Heleen Huysentruyt

Vorig jaar zijn er vierhonderd aangegeven misdrijven gepleegd op het kruispunt van de Bergensesteenweg en de Poincarélaan. Geen enkel ander kruispunt in het land scoort hoger. Ook prinses Astrid werd er al overvallen. Het is de toegangspoort tot Kuregem, een quartier chaud, een van de probleemwijken van Brussel. Er zijn in de wijk heel wat no go-zones. De Bergensesteenweg, het Lemmensplein en de straten er rond hebben een slechte reputatie. “Het stinkt er, mensen laten de olie van hun auto’s zomaar op straat lopen. De auto’s worden volgestouwd met tweedehands spullen. Het is een nest van niet-gereglementeerde handel. Zeker niet de schuld van de Afrikanen, want ze weten niet dat ze iets fout doen,” zegt advocaat T. D. B. Zeventig procent van de leerlingen in de middelbare scholen van Kuregem doet zijn jaar over. ‘Wat ga je doen? Je mag me zelfs niet aanraken, ik ben minderjarig. Weet je wat je doet: bel de flikken.’ Ze zijn nauwelijks zestien en geven dat als antwoord op de vraag of ze aan het spijbelen zijn. Ze hebben een trui met kap aan en vragen om sigaretten. Een quad passeert, in een portiek ligt een hoop karton en twee bruine zetelkussens. Iets verderop een jas met lege portefeuille op het trottoir. De dobberman van een jonge vrouw – sinds 2008 is de aankoop en het onderhoud van een dobbermann voor zaakvoerders in Kuregem fiscaal aftrekbaar – snuffelt eraan. Een schel fluitsignaal doet twee vinnige kerels in de Otletstraat verdwijnen. Tien seconden later komt een politiewagen aanrijden. Aan het kruispunt kiezen de vier agenten de andere straat en slaan linksaf. Twee fluittonen later verschijnen de twee breed glimlachend terug. Ze zijn niet bang voor de politie, wel voor honden. Ali, een Roemeense immigrant uit Boekarest, zegt dat hij zestien is maar lijkt hooguit veertien. ‘Ik zit al een hele middag de SanAndreas van Grand theft auto te spelen. Ik vind het wel tof om mensen af te schieten maar door jou heb ik nu wel verloren.’ Even later vertrekt hij zonder omkijken. Diefstallen, geweld, vandalisme, carjackings, drugs, het staat allemaal op het dagelijkse menu.

Een molotovcocktail, een steen door de ruit, beschieting met een loodjesgeweer. De bussen van het openbaar vervoer in Anderlecht kregen het het voorbije jaar hard te verduren. De reeks incidenten begon in maart, toen een MIVB-bus in de wijk Kuregem bekogeld werd met een molotovcocktail. Enkele dagen later gooiden jongeren een straatsteen door de ruit van een bus in de wijk Het Rad. Hoewel de daders van de busincidenten in maart niet zijn opgepakt, is korpschef Gerald Noon van politiezone Zuid ervan overtuigd dat de daders uit Kuregem komen. Op 11 september was het weer zo ver. Hangjongeren in Kuregem bekogelden drie stadsbussen van vervoersmaatschappij De Lijn met stenen. Het incident vond plaats op het kruispunt van de Bergensesteenweg en de Democratiestraat, op twee kilometer van de wijk

Kuregem. De politie van zone Zuid heeft ook hier nog geen verdachten kunnen aanhouden. “Hoewel de bekogelingen niet in Kuregem zijn gebeurd maar in een andere wijk, vermoeden we wel dat de daders uit die wijk komen.”

De buschauffeurs zijn niet alleen. In bepaalde straten van Kuregem durft zelfs de politie niet meer te patrouilleren, wegens té gevaarlijk. Op een donderdag in april werd een politiepatrouille beschoten met een luchtdrukgeweer volgens de ene betrouwbare bron, bekogeld met stenen volgens de andere. Toen ze stopten om de schade aan hun wagen op te meten en de daders te zoeken, kwam het tot schermutselingen met een groep van een twintigtal jongeren die geamuseerd stond toe te kijken. Ook een tweede patrouille, die ter versterking was opgeroepen, raakte betrokken. De agenten werden omgeduwd en bijzonder agressief aangevallen. De politievakbonden klaagden dat de hoofdstad erger was dan Beiroet, de bijnaam van Kuregem overigens. De emmer liep pas echt over toen het Brusselse parket de dag erop de daders alweer liet gaan. “Er staan genoeg kazernes leeg, zet zo’n jongeren onder elektronisch toezicht zodat ze van de straten wegblijven, overweeg heropvoedingskampen naar Amerikaans model, maar doe iéts. Als het gerecht ons politiewerk zo weinig blijft ondersteunen, valt er vroeg of laat een dode in ons korps. Dat is onze algemene vrees en die is gegrond. Er is momenteel geen plek erger om agent te zijn dan in Anderlecht.” Ook Jean-Marie Dedecker (LDD) redeneert volgens het adagium: ‘wie niet horen wil, moet voelen’: “We moeten de rotte appels uit de mand verwijderen zodat niet hele bevolkingsgroepen gestigmatiseerd worden want dit is nu juist de collateral damage van een laks beleid. Hoe lang nog wordt straatterreur getolereerd voor straatboefjes, die vlugger door de procureur en het gerecht vrijgelaten worden dan door de politie aangevoerd. Preventie werkt niet zonder repressie.” Volgens Jos Colpin van het Brussels parket kon de gearresteerde jongeren nochtans enkel weerspannigheid ten laste worden gelegd en was er dus geen enkele reden om hen nog langer aan te houden. Een week later werd de Brusselse brandweer met stenen bekogeld.

Op 23 mei braken er aan metro-station Sint-Guido rellen uit tussen allochtone jongeren en voetbalsupporters van Anderlecht. Meer dan 190 jongeren werden die avond administratief aangehouden, één hooligan werd gearresteerd. 15 politie-agenten raakten gewond. Deze rellen hadden niks te maken met de rellen die er eind maart in Kuregem waren, toen jongeren bussen bekogelden en een politiecombi met een loodjesgeweer beschoten werd. Gemeenteraadslid Walter Vandenbossche stelt wel dat de eerdere incidenten in Kuregem lijken uit te dijen naar de rest van Anderlecht en de pastoor van Kuregem zag de jongeren door zijn wijk razen op weg naar Sint-Guido, hoewel hij niet weet of ze uit de wijk kwamen.

Dat was het jaar 2008. Met 32 nieuwe agenten en een veiligheidsplan dat zich in de periode 2009-2012 zal ontvouwen, is de toon van meer blauw op straat voor het nieuwe jaar alvast gezet.

Dit is geen propagandatekst van het Vlaams Belang. Het is veel erger. Dit is een collage van wat er anno 2008 in de Vlaamsche pers verscheen over de wijk Kuregem. Bijna letterlijk. De hoofdingrediënten van dit jaaroverzicht komen uit onze zogenaamde kwaliteitskranten ‘De Standaard’ en ‘De Morgen’. Dat objectiviteit een ijdel streefdoel is, is niets nieuws, maar het is spijtig vast te stellen dat beroepsjournalisten hun toevlucht zoeken in platvloerse suggestiviteit. Van beroepsethiek is hier geen sprake meer. Dit gaat niet meer om informeren, maar om het naar de mond praten van de lezers. Wij hopen dat u slimmer bent. Want ruiken ze uw angstzweet, dan kauwen zij alvast de ingrediënten voor waarmee zij die angst het beste kunnen voeden.

Ook ik bevond mij het voorbije jaar te midden van deze stadsjungle, op plekken waar je beter niet komt. Waar was ik toen de rellen in Anderlecht uitbraken? Ergens aan Sint-Kathelijne, naar een jazz-optreden aan het luisteren… Een opgetrokken wenkbrauw jaagt mij in het defensief: ‘Sint-Guido is geen Kuregem.’ - ‘Maar die Marokkanen toch wel, die jongeren die daar zijn gaan vechten?’ – ‘Er zullen waarschijnlijk wel jongeren van de wijk meegedaan hebben, maar ze kwamen uit heel Brussel, zelfs van daarbuiten… Maar wat zit ik mij hier eigenlijk te verdedigen, verdorie! Al waren die rellen uitgebroken aan de Kerk van de Onbevlekte Ontvangenis, dan nog zou ik er weinig te zoeken hebben.’

‘En die rellen in maart dan?’ – ‘Dat waren geen rellen, dat waren welgeteld drie incidenten waarvan de daders niet gevonden werden.’ – ‘Ken jij hen dan niet?’ – ‘Nee, wie zegt trouwens dat zij van Kuregem zijn?’ – ‘Dat stond zo in de krant…’ – ‘Misschien ken ik hen wel, maar weet ik het gewoon niet.’ – ‘En is dat dan niet gevaarlijk, als ze daar zelfs op de flikken schieten, en jij loopt daar helemaal alleen rond?’ – ‘Ten eerste gaat het maar over een aantal gasten in een heel dichtbevolkte wijk die over de schreef zijn gegaan. Ten tweede heb ik geen gezag of aanbod te verdedigen, waardoor de frustratie van de gasten meestal in een boog om mij heen loopt om hun OCMW-assistent, dokter, hun advocaat of de politie te treffen.’ – ‘Wat doe jij dan eigenlijk de godganse dag?’ – ‘Koffietjes drinken, luisteren, doorverwijzen waar dat gaat, informatie geven… Maar vooral er zijn, hen op verhaal laten komen, luisteren naar hun verhaal en hen bij stukjes en beetjes de stroppen eruit laten kammen, zonder teveel haar mee uit te trekken…’ – ‘Het zijn dus allemaal brave gasten?’

Misschien moeten we niet zozeer kijken naar hoe enkele gasten de publieke orde verstoren, maar naar hoe de publieke orde hun leven verstoort en hen verstoot. “Een fout in het systeem, wij kunnen dat niet op eigen houtje beslissen” zegt de OCMW-assistent en de persoon in kwestie mag twee maanden lang op zijn kin kloppen in afwachting van een enkelband. Gelukkig heeft híj nog familie hier. Met de hulp van het OCMW, zijn broers en zussen, slaagt hij er nu nog net in elke maand de huur van hun appartementje van 40 m² te betalen. Maar zijn vrouw is hoogzwanger…

“Dat is gemakkelijk, de overheid met de vinger wijzen”, wijst de vrederechter mij terecht wanneer hij een oude, zieke mens zonder papieren naar de straat verwijst. Het is 9 december. De wet die zegt dat mensen niet uit huis gezet kunnen worden tijdens de winter, geldt in Brussel enkel voor bewoners van sociale woningen. Niet voor een oude mens zonder papieren die een zolderkamertje zonder warm water, zonder centrale verwarming en zonder keuken betrekt. Het enige wat het OCMW voor hem mag doen, is het terugbetalen van dringende medische hulp. En deze ‘gunst’ aanvaardt hij dankbaar. Vier dagen na het vonnis vindt een groep jongeren hem bewusteloos in de Ropsy-Chaudronstraat. Pas op kerstavond mag hij het ziekenhuis weer verlaten.

Een andere gast vind ik rond dezelfde periode in het ziekenhuis terug. Hij had naar de Casu gebeld. Het was ijskoud. En die conards vertellen hem dat hij rond elf uur maar eens terug moet bellen, dat de bedden vol zijn, maar om elf uur zullen ze wel iets vinden. Al die uren in de kou, geen cent op zak. Wat denken ze, que nous sommes des chiens?! Nee, deze gast vecht terug. Hij vraagt wat geld aan vrienden die bij hem in de schuld staan en koopt zich twee flessen wodka. Een uur later wordt hij gevonden aan de Anderlechtsepoort. De ambulance brengt hem naar een warm bed. Hij slaapt de hele dag. Deze keer wordt hij nog wakker…

Het is crisis voor iedereen. “Als jij tijd hebt om informatie over de medische voorzieningen in zijn land op te zoeken, kan dat heel nuttig zijn voor zijn zaak”, “als jullie een bewijs vinden dat mijnheer echt uit dat land komt, kan de beslissing misschien herzien worden” zeggen de advocaten tegen de straathoekwerker. “Want dat is onze taak niet hoor”, zingt het pro-deo-koor het principe van gratis juridische bijstand naar de verdoemenis. Daar komen zij die weinig hebben en niets mogen hebben al met een stapeltje biljetjes onder of boven tafel, waar de advocaat ze maar hebben wil (in zijn reet?)! In ruil krijgen zij valse beloften en valse hoop. De pers en de advocaten kunnen er al maanden hun grote mond niet over houden: *regularisatie op basis van werk*. Daar komen de *dalits* van Europa al met een werkcontractje of twee, maar de tijd tikt verder, tiktak, nog steeds niet, tiktaktiktak, tot het boem doet. Misschien bewegen Annemie Turtelboom en company wel als we hen een centje geven, zoals die levende standbeelden bij Manneke Pis, die bewegen toch ook voor de Japanners?

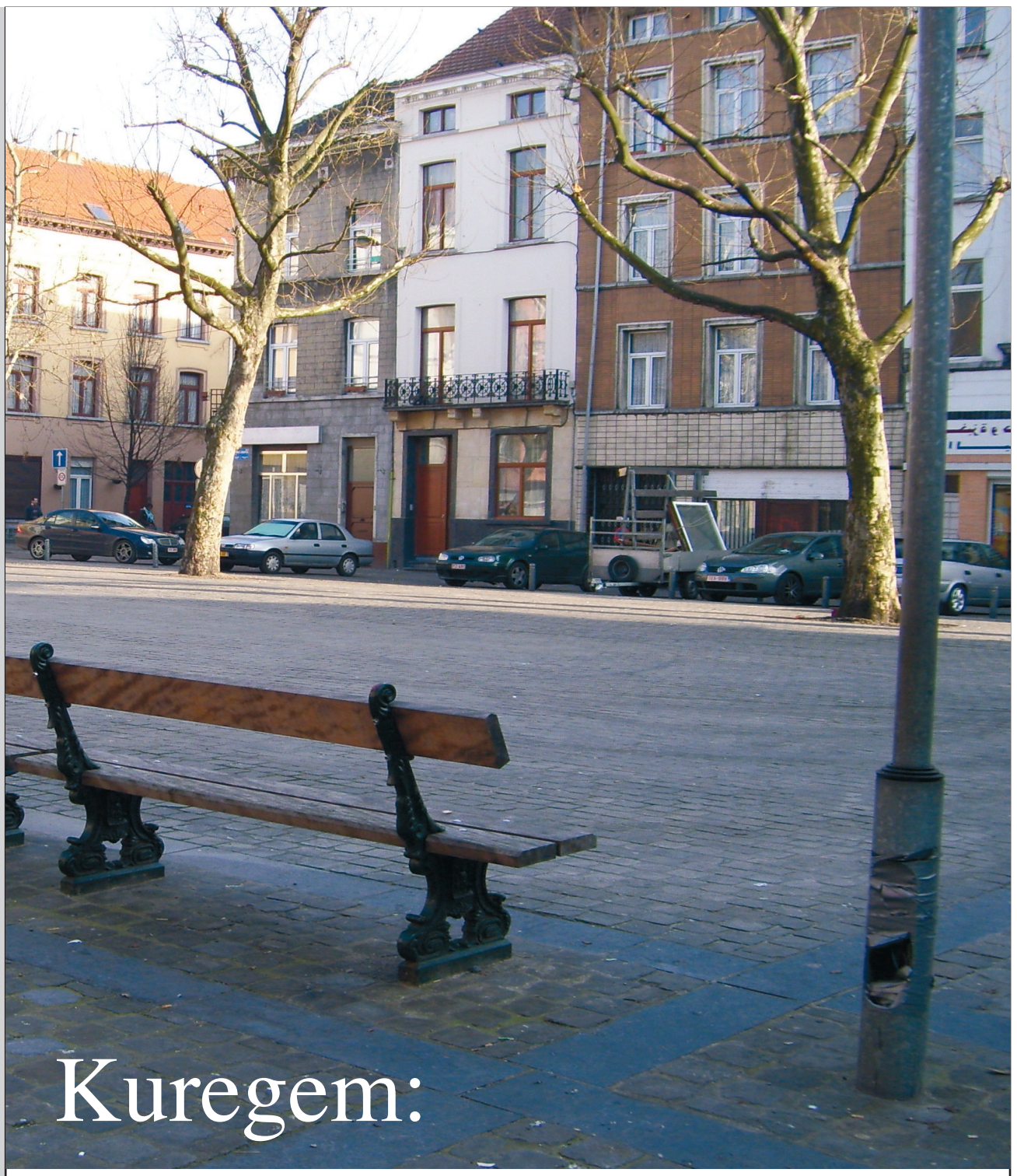

Kuregem: Gezellig dicht bij elkaar

De wijk Kuregem ligt hoofdzakelijk op Anderlechts grondgebied, maar omvat ook een smalle strook van Sint-Gillis vlakbij het Zuidstation – rond het Baraplein – en het stukje Molenbeek tot aan de Nijverheidskaai. Dwars door Kuregem heen loopt de Bergensesteenweg. Een belangrijke fysieke grens is het kanaal: aan de andere kant van de Vaartdijk en de Nijverheidskaai liggen respectievelijk Anderlecht-city en Molenbeek. De Poincarélaan, beter bekend als de Zuidlaan – want zo heet de laan als je haar oversteekt – scheidt Kuregem van Brussel-stad.

De wijk is zeer dicht bebouwd. Groene en publieke ruimten zijn er schaars en de culturele en sportieve infrastructuur is beperkt. Het is de meest dichtbevolkte wijk van Anderlecht. Op een oppervlakte van 2 km² herbergt zij meer dan 19 000 inwoners of een vijfde van de bevolking van Anderlecht, dat 17,7 km² beslaat. Twee derde van de inwoners bezit niet de Belgische nationaliteit (overwegend Marokkaans, Italiaans, Turks en Spaans). Met 160 nationaliteiten kent de wijk een grote diversiteit. De bevolking in Kuregem is zeer jong: 42% is jonger dan 25 jaar en slechts 9% ouder dan 65 jaar. De 65-plussers zijn overwegend autochtone Belgen. Het is een van de armste en meest achtergestelde Brusselse wijken met gemiddeld erg lage inkomens, een lage scholingsgraad en een hoge werkloosheidsgraad.

Anneessens en Papenvest

In de 5 sociale woonblokken op de Papenvest wonen 696 bewoners. 301 inwoners van de sociale woonblokken zijn jonger dan 26 jaar waaronder 87 kinderen van 0 tot 5 jaar, 68 kinderen tussen 6 en 11 jaar, 80 jongeren tussen 12 en 17 jaar , 66 jongeren tussen 18 en 25 jaar. De Anneessenswijk telde begin 2000, 8200 inwoners per halve km². Een derde van de inwoners is jonger dan 19 jaar, bijna 10% is tussen 20 en 25 jaar. Dat maakt 41% jonger dan 25 jaar. De wijk telt een hoog aantal alleenstaande mannen (40%), vooral in de leeftijdscategorie tussen 20 en 40 jaar.

Door Kris Blervacq en Burhan Karanfil

Dit standbeeld van Jan Baptist van Helmont (1577-1644) siert de Nieuwe Graanmarkt. Jan Baptista was een Vlaams alchemist, fysioloog en arts. Hij geloofde steevast in de Steen der Wijzen en schreef over een stelsel van 'bovenaardse wezens die het menselijk lichaam bestierden'. Hij was een man met opmerkelijke gaven van observatie. En de eerste die onderkende dat er verschillende gassen bestonden. [Het woord gas heeft hij overigens zelf uitgevonden. Afgeleid van het *Griekse chaos*)].
Het uitzonderlijke observatievermogen heeft van Helmont zaliger alvast gemeen met de straathoekwerkers, die, op hun beurt, verschillende gasten onderscheiden [eveneens afgeleid van het *Griekse chaos*]. Maar daar stoppen de overeenkomsten en we dwalen af…
Ter zake!
We starten onze wandeling dus op de Nieuwe Graanmarkt. Hier zijn bankjes genoeg. Onder het goedkeurend oog van dokter Jan-Baptist van Helmont kan men hier onder de platanen op zonnige dagen heerlijk verpozen. Jammer dat de meeste banken vuil zijn, daarom zitten vele scholieren op de leuning met hun voeten op de bank (waardoor de banken nog vuiler worden). Dit is een buurt waar veel jongeren passeren en wat rondhangen. Logisch want er zijn niet minder dan drie scholen in de nabije omgeving. Een populaire trekpleister is de snack 'Marrakesh' op de hoek van de Moutstraat. Ga gerust een lekker bekertje muntthee halen, installeer je ermee op het plein en bestudeer wat er zoal gebeurt. Een goed tijdstip hiervoor is de vroege namiddag, rond 15.00u.
We wandelen verder, langs het politiebureel naar de Papenvest. Tussen de Papenveststraat en de Grootsermentstraat liggen vijf sociale woonblokken 'les 5 blocs'. In deze blokken wonen 696 personen waarvan 301 jonger dan 26 jaar. Hier, in deze wijk, waarvan de woonblokken het centrum zijn, ontbreekt een goede onthaalstructuur voor gasten van 16 tot 25 jaar. Het afgelopen jaar groeit er echter een dynamiek van samenwerking tussen de verschillende actoren in de wijk (waaronder de straathoekwerkers), zodat er samen constructief naar oplossingen wordt gezocht.
Op het einde van de Papenveststraat zie je een sporthal *(foto 1)*. Een modern gebouw met veel glas. Vijf jaar geleden, toen het nieuw was, moet dit een heel mooi gebouw geweest zijn. Mooi, dat wel, maar weinig aangepast aan de noden van de wijk. Door de glazen structuur is er veel natuurlijk licht maar ook weinig privacy. Moslimmeisjes voelen zich er dan ook niet thuis en het zijn vooral jongens en mannen die van de faciliteiten gebruik maken. Vier sportanimatoren van de stad Brussel en twee animatoren van BRAVVO doen hun best om de jongeren uit de buurt zo goed mogelijk te onthalen. Maar de desondanks geregeld oplaaiende frustraties en conflicten laten zich aflezen aan de huidige staat van het gebouw. Een nieuwe zelforganisatie 'New Brussels' probeert sinds kort aan de noden van deze adolescenten en jong volwassenen tegemoet te komen.
Wat verderop, in een lokaal onder de tweede woonblok, bevindt zich 'Habitat et Rénovation'. Een organisatie die de bewoners van de sociale woonblokken ondersteunt. Op hun initiatief, n.a.v. verschillende klachten van buurtbewoners, is er een 'Platform Jeunesse 5 Blocs' opgericht, een stuurgroep die het wijkgebeuren opvolgt en analyseert en naar oplossingen zoekt. Hoe kunnen we het samenleven in de wijk verbeteren? Hoe kunnen we de jongeren beter bereiken? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze wijk de jongeren terug een beter toekomstperspectief geeft? Een denkproces waar ook de straathoekwerker een belangrijke bijdrage levert.

Na dit ogenschijnlijk kalme, doch turbulente stukje Brussel, zetten we onze wandeling verder.
We nemen de Kogelstraat en komen zo in de Karthuizerstraat terecht. Een beetje verder, links van de Biowinkel vind je de vzw. Chez Nous / Bij Ons. Een warm onthaal voor de armsten van deze stad.

We gaan naar rechts en komen uit op het Bloemenhofplein *(foto 2)*. Een oase van rust met restaurantjes en een broodjeszaak. Een aangename omgeving voor de studenten van de Erasmus Hogeschool op de hoek van de Zes Penningenstraat. Als de rand van de fontein niet te nat is, dan kan je hier met het geluid van klaterend water op de achtergrond rustig de omgeving en de passanten observeren. Hier komen zowel mensen vanuit de Papenvest als vanuit de Anneessenswijk. Voor de straathoekwerker een fijne plek om een gesprek aan te knopen.
We steken de Van Arteveldestraat over. Verderop ligt het 'Fontainaspark' of 'Philipspark' *(foto 3)*. Ten tijde van de Balkanoorlog noemde men deze plek 'Sarajevo' omdat hier lang een ruïne van het oude Philipsgebouw stond. Later maakte men er een park van. Naar de avond toe is het hier dikwijls een diversiteit van jewelste. Spaanse klanken die zich in de verte vermengen met oerklanken van het Afrikaanse continent tot het verfijnde Arabisch en de Berberse dialecten, met hier en daar een woordje bedeesd Nederlands tussen, dit alles overgoten met een dikke saus Brussels Frans die alles aan mekaar klit tot een donkere brij. Maar voor we te lyrisch worden, wandelen we verder.

En wel richting Anspachlaan. Word één met de dynamiek die er heerst. Laat je opslorpen door het tempo en voel de kadans. Hoor het geruis van één der grootste aders in hartje Brussel. Dé straat bij uitstek om aan window-shopping te doen, hetzij op ietwat minder potsierlijke wijze in vergelijking met de Rue Neuve. Let wel op het doorgaande verkeer van zowel automobilisten als medepassanten want je hebt amper tijd om na te denken als je wil oversteken. Ergens ongeveer midden de as die het zuidstation met de beurs verbindt bevindt zich het Anneessensplein, genoemd naar de Heer Frans Anneessens.
Frans Anneessens, geboren te Brussel in 1660, was gildedeken in Brussel. Op 19 september 1719 werd hij op de Grote Markt onthoofd, wegens zijn betrokkenheid bij een volksoproer in de Oostenrijkse Nederlanden. Anneessens ligt begraven in de Kapellekerk Wij kunnen hem in elk geval beschouwen als een belangrijk symbool van het verweer tegen de willekeur van een vreemd gezag. Het Anneessensplein, de vroegere Oude Markt, vormde ooit het decor voor een legendarische opstand. Vandaag is het er in de zomer leuk vertoeven onder de schaduw van de talrijke bomen. En iedere dinsdag is er een gezellig marktje. Het plein doet dienst als 'straatherberg' voor enkele wijkbewoners die er gretig drinken van hun blikjes bier. De bankjes onder de bomen rond het plein vormen de verschillende tafeltjes van deze openbare gelagkamer.
Als we van hieruit opnieuw landinwaarts lopen voorbij het College 'van Cooremans' dan spoelen we aan op een pleintje waar veel tieners komen voetballen. Het sportveldje is voorzichtig omheind met hekken om zowel de voorbijgangers als de torenhoge vensters van de appartementen die er op uitkijken te beschermen voor een verloren gewaande bal. De spelers hebben er trouwens ook baat bij omdat beide kanten van het veld op een straat uitkomen. We slenteren voorbij een kleine muur die veel jongeren als ontmoetingsplaats gebruiken. In de volksmond ook wel " le Petit mur" geheten. Hier eindigt de wandeling. We raden je aan om nog even de beentjes te strekken richting Lemonnierlaan of Zuidstraat voor een afsluitend kopje heerlijke muntthee in een van de vele theehuisjes.

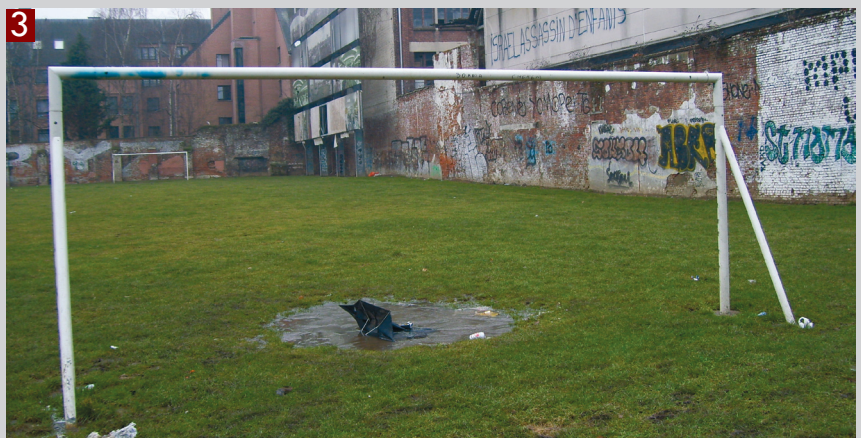

FOTO 1: Sporthal, Papenvest

FOTO 2: Bloemenhofplein

FOTO 3: Fontainaspark

Zuidstation en Zuidwijk

Het Zuidstation zag het licht in 1869 en is, na Brussel-Centraal, het drukste treinstation van België. Elke dag passeren er 100 000 reizigers. Er zijn niet minder dan 22 sporen. Voor de Thalys en de Eurostar is er een aparte ruimte voorzien. Het station telt 62 commerciële ruimtes en is gelegen in Sint-Gillis, een kleine gemeente van 2,5km² met maar liefst 45 234 inwoners. Deze gemeente telt dus ongeveer 17.321,8 inwoners per km², wat maakt dat ze op de tweede plaats staat voor bevolkingsdichtheid. De werkloosheidsgraad is er hoog: 25,8 %. De gemiddelde leeftijd van de inwoners is 35,33 jaar.

Een stukje geschiedenis
Het Zuidstation werd in 1840 in gebruik genomen, maar niet meteen onder de huidige naam en ook niet meteen op de huidige locatie. Het station bevond zich in de beginjaren met name aan het Rouppeplein. Dit werd al snel te krap en dus verhuisde men in 1869 naar de plek die ook vandaag nog het station herbergt.

Door Marijke Oscé

De architect August Payen ontwierp het nieuwe station. In 1949 sloot het oude gebouw omwille van de aanleg van de Noord-Zuid verbinding. In de plaats van het monumentale station, werd toen een functioneler bouwwerk in gele baksteen opgetrokken. Begin jaren '90 werd het station grondig gemoderniseerd en werden er nieuwe ruimtes voor de Eurostar en Thalysterminals ingericht.

De geschiedenis van het Zuidstation is nauw verbonden met het uitzicht van de aanpalende Zuidwijk. En hoewel het nu onwerkelijk lijkt, is ook de gemeente Sint – Gillis ontstaan uit een dorp. Tussen de 7de en 11de eeuw werd het gehucht Obbrussel (hoog Brussel) gevormd in het noordelijk gedeelte van de parochie Vorst. Het ging om het gebied gelegen tussen Kappelekerk en Altitude 100. De abdij van Vorst gaf in 1216 de inwoners van Obbrussel de toestemming om hun dorp als een onafhankelijke parochie in te richten. Op datzelfde moment werd een schepen aangesteld om de juridische en economische vrijheden te waarborgen die de overheid aan de bevolking verleende. In 1296 monde dit uit in een administratieve aanhechting van het dorp aan Brussel. In het midden van de 14de eeuw werd door de bouw van de tweede stadswal, waarvan de Hallepoort een overblijfsel is, een stuk van Obbrussel fysisch verbonden met de stadskern. In 1670 zat de angst voor aanvallen er stevig in en werd er een burcht gebouwd om zo controle uit te oefenen op heel het zuidelijke gedeelte van Brussel. Deze burcht diende ook als versperring op de weg tussen Brussel en Ukkel. In de 18de eeuw onderging Sint – Gillis een modernisering en werden er verschillende belangrijke wegen aangelegd. Deze zouden in de 19de eeuw een belangrijke rol spelen in de verstedelijking van het dorp.
De gemeente Sint – Gillis werd in 1795 opgericht onder Frans regime en het telde in die tijd ongeveer 2 500 inwoners. Het stond 4 jaar onder toezicht en v banaf 1799 kreeg het zijn eigen burgemeester en gemeenteraad. Victor Besne stelde in 1862 een plan op om de Brusselse agglomeratie uit te breiden en te verfraaien. De kleine steegjes in het centrum van de gemeente werden vervangen door ruime lanen en grote pleinen. Mijnheer Besne zorgde ook voor de bouw van de kerk op het voorplein en het stadhuis op het Van Meenen plein. Hij is ook de man die ervoor gezorgd heeft dat de wijk naast het nieuwe Zuidstation een dambordpatroon volgt.
Door de komst van de Thalys en de Eurostar werd de Zuidwijk stevig onder handen genomen en toegetakeld. De NMBS, private bouwpromotoren en de gemeentelijke overheid betwisten al meer dan 20 jaar wie hier de ontwikkeling van de vastgoedsector in handen krijgt. De gemeente probeerde krampachtig de vastgoedmarkt in handen te houden met het idee in het achterhoofd dat een belangrijk zakenkwartier de gemeentelijke kas zou aanzuiveren. Dit alles leidde tot pijnlijke onteigeningen en een onleefbare wijk. Jaar na jaar wordt er meer nadruk gelegd op veiligheid en properheid, niets mag immers de internationale toekomst van de Zuidwijk nog in de weg staan.

Onrust-wekkende verdwijning

Jean is verdwenen van zijn geliefde straathoek! Vaste pendelaars die elke dag van de Engelandstraat naar het Zuidstation hoppen, zullen al gemerkt hebben dat ze het ritme van hun tred niet meer kunnen aanpassen aan de kadans van zijn gezang.

Door Marijke Oscé

In plaats van achter een bekertje plaats te nemen en te vertrouwen op de onbaatzuchtige goedheid van voorbijganger, heeft Jean steeds zijn laatste beetje trots behouden. Hij wachtte niet tot iemand hem uit medelijden iets toestopte, maar zong de longen uit zijn lijf om dat kleine geld te verdienen. De laatste tijd werd zijn werk geregeld onderbroken door politieagenten die zijn identiteitspapieren vroegen. "Waar zijn die dingen nu in godsnaam goed voor?" vroeg hij zich af. Hij begreep niets van alle heisa over documenten die hij al zolang geleden was verloren.

> Zingen om den brode hoeft hij niet meer.

De identiteitscontroles gebeurden soms op een dermate onaangename manier dat Jean niet meer wachtte tot de politie bij hem was, maar zich snel uit de voeten maakte zodra hij in de verte een spatje blauw ontwaarde. Dan maakte hij een wandelingetje. Onderweg merkte hij ontsteld dat de bankjes een eindje verder op het plein verdwenen waren, net zoals heel wat banken in het Zuidstation de afgelopen tijd. Wat hoger, aan de Hallepoort, vond hij wel een plekje waar hij eventjes rustig kon verpozen. Zijn zangkunsten hield hij hier wijselijk voor zich, want veel geld viel er niet te verdienen. Aan de Hallepoort zitten, betekent doorgaans ook 'op droog zaad zitten'. De meeste mensen daar hebben geen papieren en ook geen uitzicht op papieren. Het park is een smeltkroes van culturen, talen, leeftijden. Ieder vindt hier wel wat rust, gratis bovendien.

Jean keek uit naar de geplande heraanleg van het park. Er zou een mooie, grote speelconstructie worden neergepoot voor de kinderen uit de buurt. Hij was helemaal in de wolken toen hij vernam dat de gemeente voor een speel-kasteel had gekozen. Misschien kon hij 's nachts binnenglippen en voor heel even de kasteelheer zijn?

> Aan de Hallepoort zitten, betekent doorgaans ook 'op droog zaad zitten'.

Hoewel Jean weer wat op adem was gekomen, daar aan de Hallepoort en met zijn hoofd in het kasteel, voelde hij aan zijn portemonnee dat hij niet meer zo geregeld zong. Ook het lawaai van de graafmachines die zijn geliefde wijk traag maar gestaag met de grond gelijk maakten, stemde hem droevig. De muur waartegen hij vroeger verpoosde, de kruideniers-winkel waar hij zijn pintjes ging kopen en waar de eigenaar hem altijd de laatste nieuwtjes vertelde, waren niet meer. Ook het Zuidstation onderging een grondige opknapbeurt. De hamburgerverkopers die steeds een goed contact hadden met de 'Zuid-bewoners', moesten plaats ruimen voor een hippe toog waar men wokgerechten kan bestellen.

Men zou kunnen vermoeden dat al deze grote veranderingen in het kleine leventje van Jean hebben gezorgd voor grote onrust, en dat zijn plotse verdwijning een onaangenaam staartje zal krijgen. We kunnen de lezer echter gerust stellen. Zijn leven kreeg een wending die hij zelf niet meer voor mogelijk had gehouden. Maar het is een vrolijke wending en zeker geen noodlottige, zoals u misschien wel had gevreesd. Jean is al lang niet meer gezien in de Zuidwijk omdat hij - dankzij de hulp van straathoek- en andere sociale werkers - na jaren dolen eindelijk een warme thuis heeft gevonden. Zingen om den brode hoeft hij niet meer. Wanneer hij toch nog zachtjes deuntjes neuriet, is dat uit pure tevredenheid. In zijn hoofd blijven de mooie herinneringen aan de Zuidwijk, en soms ook spijt om alles wat er werd stukgemaakt. Wanneer de zon door de ramen van zijn kamer schijnt, en hij uitkijkt over de stad, denkt hij soms écht dat hij een kasteelheer is.

Molenbeek

Sint-Jans-Molenbeek ontleent zijn naam aan een beek. De Molenbeek ontspringt in het hoger gelegen Dilbeek en mondde te Sint-Jans-Molenbeek –via de grachten van het Begijnhof– uit in de Zenne. Ter hoogte van de Zwarte Vijvers werden door deze beek een aantal vijvers gevoed. De gemeente Sint-Jans-Molenbeek telt 84 956 inwoners, op een oppervlakte van 589 HA 17A en 17CA. Het Westelijk Ringspoor verdeelt de gemeente in twee. Ten Oosten van deze spoorlijn ligt Laag-Molenbeek, het oudste deel van de gemeente, ten westen ervan ligt Hoog-Molenbeek, ook wel Nieuw-Molenbeek genoemd. In een periode van vergrijzing, is de jonge leeftijd van de Molenbekenaars opvallend. 40 % is jonger dan 20 jaar en slechts 10 % ouder dan 60 jaar (In het Brussels Gewest is 23,5% jonger dan 20 en 20,6% ouder dan 60). 41% van de bewoners van Molenbeek Centrum heeft een buitenlandse nationaliteit. In 1991 waren er dat nog 64%. Vooral de Marokkanen zijn sterk vertegenwoordigd. De laatse tien jaar zijn ook mensen uit andere landen in de buurt komen wonen: Pakistanen, Oost-Europeanen, Afrikanen. Door de nabijheid van het Klein Kasteeltje, het grootste asielcentrum van ons land, huisvest Molenbeek-Centrum ook veel asielzoekers.
Molenbeek-Centrum is een uitgesproken arbeiderswijk met een laag inkomen per inwoner, een grote groep laaggeschoolden en een hoge werkloosheid

3 jaren, 4 seizoenen in Molenbeek

Volg de straathoekwerker 3 jaren, doorheen de 4 seizoenen in Molenbeek. Impressies aan de hand van dagboekfragmenten.

Door Karolien Ory

23/01/2006
Wegens de kou verhuisd naar café Vijvershoek. Er zitten hier buiten de bevallige barvrouw en ik alleen mannen, er wordt hier alcohol geschonken, dat is eens iets anders dan thee. Ik ben niet echt op mijn gemak maar grenzen aftasten hoort bij 'exposure'. Er zijn oudere mannen maar ook jongeren, ze denken waarschijnlijk dat ik een studente of journaliste ben. Op straat heb ik al veel Nederlands gehoord. De jongeren spelen bingo en kijken naar de R&B clips op tv. Intussen is er weer wat volk bijgekomen en lees ik in 'de Presentietheorie' van prof. Baert.

14/01/2007
Efkes langs op het bureau om te zoeken naar informatie voor het verkrijgen van een rolstoel bij de mutualiteit. Het is voor een oud vrouwtje dat een appartement huurt bij de familie el-K. Ze is niet meer vlot te been en doet er erg lang over om naar de bank te gaan. Omdat ze met dat geld de huur betaalt gaat er gewillig iemand van de familie mee om haar te begeleiden. Geen gemakkelijke taak want het vrouwtje is nogal paranoïde als het over haar geld gaat. De familie el-K. zijn de enigen die nog voor haar zorgen en die ze kan verdragen.

08/01/2008
Zit bij de familie B. Fati, 12 jaar oud, heeft huiswerk en een heel slecht rapport: gebuisd op Frans en wiskunde. Ik heb haar een beetje geholpen met haar oefeningen en ik had het er eerlijk gezegd ook niet gemakkelijk mee. Haar moeder kan niet helpen. Ze kan ons alfabet niet lezen en is niet lang naar school geweest. Maar ze is zeker intelligent genoeg. De breuken moet je haar niet uitleggen. Erger is dat de 16 jarige zoon er helemaal niets van begreep. Ik vraag me af hoe het technisch en beroepsonderwijs eruit ziet? Die jongen dacht dat een maand veertig dagen telt! We zijn meer dan twee uur met de huistaken van het meisje bezig geweest.

23/03/2006
Zit hier in een park aan de kerk bij Maritiem, de zon schijnt, het is gezellig. Toen ik aankwam zat er wat jong volk. Jointjes te roken? Misschien. Te zingen in ieder geval. Uit hun gezang denk ik af te leiden dat ze uit het Oostblok komen. Ze waren met zes, enkelen met een koptelefoon. Vandaar het zingen waarschijnlijk. Occasioneel komt er een mama langs met haar kinderen. Er spelen ook een paar 11-jarigen voetbal op het sportplein. Ik blijf hier zitten tot 16u, daarna eens kijken aan de metrohalte Ribaucourt als er nog bankjes vrij zijn. Zo heb ik een goed zicht op de drugstraffiek.

26/03/2007
Gezeten op de Parvis, gelezen in de Presentietheorie. Op de terugweg ben ik Driss tegen gekomen. Lang gebabbeld over zijn zus. Ze doet moeilijk, zit in haar puberteit, is rebels. Hij moet haar onder controle houden en heeft haar een paar meppen verkocht. Ze heeft een klacht tegen hem ingediend. Ik geef haar gelijk. Hij relativeert en bagatelliseert, heeft altijd een antwoord klaar op alles wat ik zeg. Maar ik blijf erbij, ik vind hem zwak. Hoe zwak kan een man zijn als hij zijn fysieke kracht moet gebruiken om zijn gelijk te gaan krijgen van een vrouw. Dat is gewoon geen eerlijke strijd.

28/03/2008
Ali heeft me meegevraagd naar zijn advocaat. Hij is 17 en moet binnenkort voor de rechter verschijnen. Hij is bang want het is de eerste keer. Hij heeft niets gedaan, zegt hij. De advocate vertelt een heel ander verhaal, een politieman heeft hem uitgekozen uit het groepje jongeren dat langs het gebroken venster stond. Waarschijnlijk omdat zijn hand gegipst is. Ondanks de klinkende bewijzen blijft Ali ontkennen. Hij wordt bijna net zo gefrustreerd als de dag waarop de politieman hem beschuldigde. Zijn advocaat raadt hem aan toch maar te bekennen. Het woord van een Molenbeekse jongere is nu eenmaal veel minder waard dan dat van meneer de vooringenomen agent.

16/08/2006
Langsgegaan bij familie el-M. Eens checken of het gelukt was om een medische kaart te halen bij het OCMW. Het bezoek van de sociaal assistente was goed verlopen. De kaart zou volgende week worden opgestuurd. Uiteraard werd ik weer overstelpt met koffie en koekjes, de Marokkaanse gastvrijheid. De vrouwen vroegen naar lessen Frans. Ik zal eens naar de voorwaarden informeren bij de vzw's die lessen organiseren, gratis. Vrijdag kom ik terug om te zien welke dames zich willen inschrijven.

24/08/2007
Met Bouly gesproken in 't park. Een jong manneke uit de buurt met zoals zoveel jongeren uit de wijk een paar broers in de gevangenis. Hij vertelde veel en was heel open. Verfrissend en volwassen voor zijn leeftijd. Toen ik hem vertelde waarom ik daar op de bank zat, besloot hij dat hij zijn broers zou motiveren om een vorming te volgen. Zijn broers kunnen goed met de computer overweg en tekenen volledige stripverhalen, in Japanse mangastijl. Ze hebben helaas hun school niet afgemaakt en bijgevolg geen diploma. Ze krijgen een werkloosheidsuitkering.

21/08/2008
Met Obi op pad, hij verblijft momenteel in de CASU. We gaan op zoek naar organisaties die hem kunnen helpen met het zoeken naar een huis. Niet gemakkelijk. Het OCMW van Brussel stuurt ons weg. Meneer heeft geen recht op die dienst van het OCMW. Hij heeft geen leefloon, alleen maar financiële hulp en bijgevolg mag hij niet binnen op de huisvestingsdienst. Verder dan maar… 'Jamais sans toit' zit momenteel zonder computer maar hij is er altijd welkom voor een kop koffie of wat hulp met zijn administratie. We gaan ons heil dan maar zoeken op de internet-pc's van de teleboetiek en hopen daar een kamer te vinden die te betalen is met een financiële steun van ongeveer 650 euro.

17/11/2006
Op cafe wegens het slechte herfstweer, regen uiteraard. Gesproken met Patrick, ne 'sjieke type' met een grote cowboy hoed. Hij dronk graag pintjes zei hij, maar niet teveel. Hij betaalde er op voorhand 5. Hij vertelde me hoe hij aan zijn sociale woning was geraakt en zou me helpen er eentje te vinden. Heb geprobeerd hem duidelijk te maken dat dit niet zou lukken. Er zijn er al zo weinig sociale woningen en veel mensen zijn er slechter aan toe dan ik. Hij had er geen oor naar. Hij hoort zichzelf nogal graag bezig, denk ik.

27/11/2007
Op bezoek bij Walid in het ziekenhuis. De operatie is erg vlot verlopen. Hij stelde het goed en leek blij me te zien. De sfeer was best gezellig. Alles veranderde toen er drie nieuwe bezoekers binnen kwamen (Mauretaniërs). De sfeer werd ongemakkelijk, we hebben geen woord meer gewisseld. Walid is overbeschaamd in mijn gezelschap. Soms moet ik op straat 2 meter achter of voor hem lopen tot we de wijk uit zijn. Die mannen waren nochtans niet onvriendelijk, ik werd zelfs op een kleine glimlach getrakteerd toen ik de kamer verliet.

21/11/2008
Bezoek van Moestafa, hij heeft schulden, kan zijn huur niet betalen en weet niet wat te doen, de wachtlijsten voor schuldbemiddeling zijn zo lang. Heeft hij al gevraagd om beetje bij beetje te betalen? Neen, hij durft niet, kan zich niet zo goed uitdrukken en weet niet hoe het verder moet. We bellen samen naar de secretaresse van de huisbaas. Ze is hard maar we geven niet op en al snel toont ze begrip. Ze is blij voor Moestafa dat hij weer bij zijn vrouw woont en we kunnen overeenkomen dat de schulden elke maand beetje bij beetje worden afbetaald in een geïmproviseerd betalingsplan. Zij zal het wel even aankaarten bij de grote baas, gelukkig aanvaardt hij ons voorstel.

Citytrip Brussel (zonder geld)

De crisis woekert halsstarrig door en samen kijken we lijdzaam toe hoe onze zuurverdiende centjes verdwijnen als waren het pinguïns op een te warm wordende Zuidpool. Wanhoop slaat toe bij het besef die toffe vakantie te moeten laten omdat uw bankrekening roder staat dan de pas gestifte lippen van Miss België.
De oplossing? Vergeet die dure trektochten naar de meest onherbergzame gebieden van onze aardbol, vergeet die zalige strandwandelingen waarbij het warme zand kriebelend tussen de tenen verdwijnt en u een heerlijk zonnetje ziet ondergaan in de zwoele ogen van uw geliefde. Het alternatieve recept is ook niet mis en betrekkelijk eenvoudig: men trekke een oude en ietwat smerig uitziende outfit aan, ledigt de complete inhoud van zijn portefeuille en probeert alzo een paar dagen te overleven in hartje Brussel. "Niet voor doetjes" hoor ik u denken. Inderdaad. Om de ervaring zo aangenaam mogelijk te maken, volgen enkele tips van een doorwinterde straatconnaisseur.

Door Tom Natus

TIP 1: FIND SOME FRIENDS

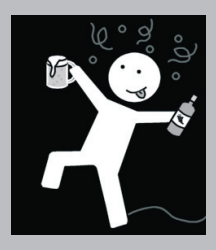

Zoek het gezelschap op van enkele ervaren 'straathangers'. Ja, u hoort het goed: in plaats van in een wijde boog om hen heen te lopen, probeert u maar eens een praatje te slaan. U zal versteld staan van de kameraadschap waarmee u begroet zal worden. En aanvaard de lauwe pils die u zal worden aangeboden: het is een teken van appreciatie. Wanneer u uit beleefdheid het volgende rondje op u neemt, zal men u al snel in de groep opnemen en met plezier wegwijs maken in de voedselbedelingen, nieuwe kraakpanden, en andere survivaltips. Overdag zitten de meeste gasten op hun vaste bedelplekken maar op sommige momenten kunt u hen ook in ook in groepjes aantreffen. Hét moment om uzelf te introduceren zonder de indruk te wekken op hun bedelplek te azen.

TIP 2: NEED SOME MONEY?

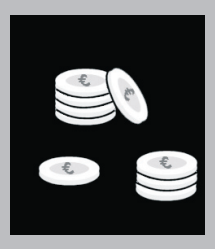

In Brussel is het niet verboden om met een muts of enig ander recipiënt voor de voeten en een zielige blik in de ogen geld af te troggelen van goedhartige voorbijgangers. Winkeliers daarentegen zijn zelden opgezet met een bedelaar voor de etalage. En gezien de politie vaak een hart heeft voor de middenstand, kan u wel eens weggejaagd worden door de arm der wet. Mocht u zelf overwegen wat bij te verdienen door te bedelen: neem dan een hond. Al klinkt het vreemd, men lijkt sneller geneigd in de geldbuidel te tasten voor een hond dan voor een mens. De aaibaarheidsfactor lijkt bovendien recht evenredig met de opbrengst. Magere beestjes brengen dan weer vooral blikken hondenvoer in het laatje. Niet echt iets waar u de tanden wil inzetten voor u het nachtleven induikt.
Een ietwat spectaculairdere manier om uzelf van enig zakgeld te voorzien is het rollen der zakken der kooplustigen die dagelijks door de Brusselse winkelstraten dwalen. Wees wel voorzichtig, de politie is voortdurend op zoek naar grijpgrage dieven en ook in de winkels heeft men het niet echt begrepen op jattende straatlopers…

TIP 3: FIND SOME FOOD?

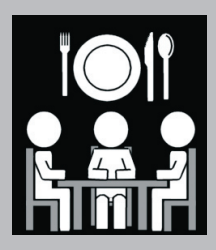

Er zijn verschillende opties in Brussel wanneer u op zoek bent naar een gratis of goedkope maaltijd. Voedselbedelingen, sociale restaurantjes, vuilnisbakken... Een van mijn favoriete adresjes is 'Chez Nous/Bij Ons'. Men kan er niet enkel terecht voor een uitgebalanceerde maaltijd voor 1 euro, maar ook een kopje koffie drinken voor 25 cent. En voor wie het hart eens wil luchten, zijn er steeds sociale werkers aanwezig. Zelfs douchen behoort tot de mogelijkheden en wanneer uw kloffie te hard stinkt, kan u er terecht voor een nieuwe outfit aan een vriendenprijsje. Wie écht krap bij kas zit, kan 's avonds ook terecht in de gang van het centraal station. Hier trakteren barmhartige vrijwilligers u dagelijks op een sobere maar welliswaar gratis maaltijd. En moest u dan nog steeds last hebben van een knorrende maag, dan loont het zeker de moeite om de vuilnisbakken nader te inspecteren. In de buurt van broodjeszaken kan u zeker nog wat voedzame restjes vinden.

TIP 4: FIND SOME FUN?
Wat zou een citytrip nu zijn zonder een stevige dosis drank- en drugsmisbruik? Maak u geen zorgen, in de talrijke nachtwinkels die Brussel rijk is, kan u op ieder moment terecht voor de nodige liters drank. En ook voor ander feestmateriaal kost het u niet veel moeite de juiste personen te vinden. Wees wel solidair met de straatbewoners en trakteer ze nu en dan eens op een blikje. Uw vriendenkring zal sneller groeien dan uw facebook account.

TIP 5: GET SOME SLEEP

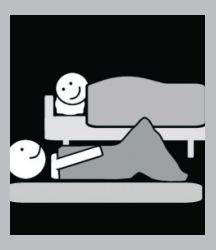

Wanneer de man met de hamer langskomt, wordt het misschien tijd om even de bloeddoorlopen oogjes de nodige rust te gunnen. Des zomers kan u zich rustig neervlijen in een van de talrijke Brusselse parkjes. Terwijl u met een half oog op uw spullen let, soezelt u rustig tot u weer tot uw positieven komt.
Voorzie u in de winter wel op barre koude. Het is dan vaak wachten op een warm plekje tot het winternoodplan van start gaat. Buitenslapers: vergeet uw schoenen niet te verstoppen tijdens uw dutje. Straatbewoners stellen bij het ontwaken geregeld vast dat hun schoeisel 'voetjes heeft gekregen'.

TIP 6: EVEN EEN DIPJE

Mocht u het even niet meer zien zitten of u een beetje down voelen na overmatig alcoholgebruik: don't worry, hoogstwaarschijnlijk zal u wel een straathoekwerker tegen het lijf lopen. Deze figuren dwalen dagelijks, schijnbaar doelloos, door de Brusselse straten. Bij hen kan u terecht om uw hart uit te storten boven een lekker bakje dampende koffie. Voor meer concrete vragen kan u in het CAW terecht. Hier zitten steeds professionals klaar om u met alle mogelijke problemen bij te staan.

Israël heeft de Klaagmuur
China heeft de Chinese muur
En Brussel heeft sinds kort de
luistermuur

Wil je de verhalen van onze straathoekwerkers horen, reserveer onze muur dan op 02 411 68 83 of neem een kijkje op www.jes.be

STADSLABO JES

In memoriam

Door Tom Natus

Het negeren van de stilte doet demonen ontwaken. Hij lacht zijn gelige tanden bloot en wijst vertwijfeld naar een opkomende maan. Opgelucht zie ik een onvolledige (lichtgevende) kaasbol de lichtvervuilde lucht instijgen en de rust keert weer in de zo-even nog waanzin spuwende ogen van mijn gesprekspartner. Hij strekt een trillende hand uit naar de opkomende maan en vertelt me voor dertigste keer het verhaal waarom hij zijn vingerkootje afsneed. Een verwarrend relaas waarin Jezus en de maan een hoofdrol spelen en waarin ik visioenen zie van bloedende vingertoppen. Zittend tegen een muurtje glijdt de wereld aan ons voorbij, het zwarte rubber waarop we zitten voelt kleverig aan, verschaalde restjes bier zorgen voor een fijne houvast en we zakken een beetje verder onderuit. Hij laat me lachend een verfrommeld papier zien, officiële stempels en opgesteld in een taaltje waar je de koude kriebels van krijgt. Het blijkt een uitwijzingsbevel te zijn om onmiddellijk Europa te verlaten. Complete waanzin, hij is een Fransman en wordt nu door de overheid gevraagd op te rotten en terug te keren naar …?
Maar het deert hem blijkbaar niet, zonder boe af ba steekt hij het vodje papier terug in zijn jas als was het een flyer van alweder een stomme R&B-party. We vergeten het stukje papier en tellen de voorbijslenterende mensen terwijl we beslissen naar wie we zullen glimlachen en wie er enkel een trap onder hun goedgeparfumeerd gat waard is. " We zijn de meesters van het onderbuikuniversum , verbannen naar de diepste krochten van de stad. Papierloos dwalen we rond, een leven leidend dat sommigen van de langslopende mensen nog niet eens een hond zouden toewensen. En toch leven we daar, in plaats van de onmenselijkheid van ons bestaan op hun netvlies te laten branden, sterven we een stille dood, tussen verdroogde keuteltjes slaap en nooit geweende tranen."

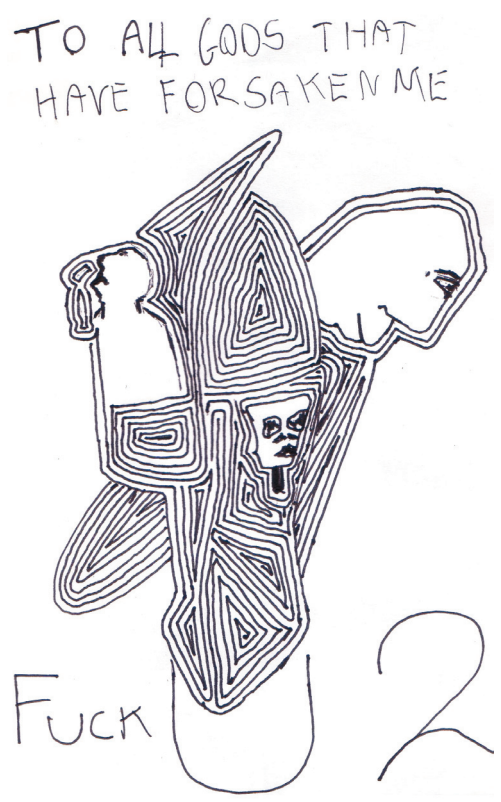

Ik ken hem al een tijdje, zijn donkere filosofie kleurt iedere keer een tintje zwarter en ik vrees de dag dat zelfs mijn vriendelijk persoontje hem niet meer uit zijn doemtrip zal krijgen.
"De avond loopt verder in de nacht en nog steeds schud ik hoofdknikkend mee op het ritme van de hoofdstad. De troosteloze aanblik van een wereld die me niet moet, verdwijnt achter een roes van goedkope pils. Er is echter meer nodig om mijn hersentjes in een zaligmakende coma te wiegen. Ik neem een fotorolletje uit mijn zak en begroet zijn geratel met een glimlach. Voorzichtig strooi ik enkele kleurige pilletjes uit in mijn trillende hand. Besluitloos ga ik ze een voor een af. Een groen voor …, een blauwe om … en een geeltje ter bevordering van … ? Ik weet niet meer welk snoepje voor wat dient maar laat ze toch uitnodigend door mijn hand glijden tot ik ze één voor één tussen mijn droge lippen keil. Hun bittere nasmaak verraadt een dodelijke roes, ik grijp naar mijn blik en zonder te slikken gulp ik het leeg."
Zou het zo gegaan zijn, ik weet het niet en zal het ook nooit te weten komen.

Toe-gang tot ingang

De signaalwerking is een elementair element binnen het straathoekwerk. Het verdient dus dit plaatsje in het midden van De Onderkrant. Deze katern is geïnspireerd door verhalen van gasten die het straathoekwerk bereikt. Elke dag moet een straathoekwerker zijn denkkaders opzij schuiven en proberen voeling te krijgen met 'de burger', ook met hen die het recht niet hebben deze titel te dragen, of waarvan men soms wel eens vergeet dat het mensen zijn, met rechten, zoals iedereen. De zo verschrikkelijke term 'restgroep' kan plots heel letterlijk genomen worden. De 'voelspriet' van het straathoekwerk bereikt deze onderkant. Het is dan ook onze taak te blijven berichten over de realiteit die zich daar afspeelt, op een positieve en eerlijke manier, in de hoop op verandering.

Door Sikko Segaert

Het verhaal waarin u wordt meegenomen is er eentje van ontoegankelijkheid. Toegang is op te delen in 'toe' (de 'af te leggen weg naar') en 'gang' (het 'tempo' waarmee dit gebeurt). Toe-gang komt dus voor ingang. De straathoekwerker werkt op het ritme van de gast aan toeleiding. Hij of zij plaveit samen met de gast aan de weg terug naar de maatschappij. Deze openbare werken van welzijn gaan voor veel gasten op een slakkengangetje, met vallen en opstaan, vaak op een te vroeg uur. Voor de straathoekwerker schuilt de overwinning dus in een geslaagde toe-gang. De gast heeft zichzelf en hinderpalen gelegen in het individu overwonnen, zich tot de drempel van actie getrokken, recht in de armen van (zorgende) *instellingen*. Einde verhaal zou je zo denken… Fout! Het verhaal begint pas. Vele instellingen hebben ingebouwde drempels. Daardoor moet de straathoekwerker soms situaties oplossen die eigenlijk niet voor hem zijn bestemd. Dat vergt dan intensievere en meer constante begeleiding, waardoor ruimte voor andere contacten verloren gaat. Niet zelden wordt de gast (door miscommunicatie) uit het systeem teruggeslingerd naar de straat, en ja, naar zijn of haar straathoekwerker. Voor een deel is het aanbod onbestaand of zelfs gewoonweg niet 'ingankelijk', waarover zo dadelijk meer.
Vanuit deze optiek van gedeelde vicieuze frustratie wordt 'ingangkelijkheid' het centrale verhaal waaraan een paar signalen worden opgehangen.

Drie ingangen krijgen in deze katern bijzondere aandacht. Elk van de drie ingangen wordt geïllustreerd door kleine, soms speelse artikeltjes. Dit neemt niet weg dat achter het speelse een pijnlijke ernst schuilt: de moeilijke, of soms door statuut onmogelijke, ingang tot allerhande instellingen en tot betaalbare huisvesting. Deze ene zin kan als kapstok gebuikt worden voor de verschillende verhalen rond beperkte ingang in deze krant.

1. In slechte papieren

De eerste ingang, met name het statuut van de gast, sluit vele deuren voor de betrokkene. De nadruk ligt op 'statuut' om het uitsluitingmechanisme achter de categorie duidelijk weer te geven. 'Sans papiers' is één van die categorieën. Maar een gebrekkig statuut is ook deel van daklozen en 'Eurohoppers'.

Europa is voor veel mensen een realiteit. 'Eurocraten' hoppen heen en weer. Het treinnetwerk wordt uitgebouwd, vliegen in Europa wordt goedkoop. Studenten gaan op Erasmus, doen aan coachsurfen, doen vrijwilligerswerk in andere Europese landen. Vliegen wordt nog goedkoper. Allemaal binnen mooi geregelde statuten uiteraard.
Maar in de pels reist de luis mee. Met Eurohoppers doelt De Onderkrant op die groep van jongeren die na vele andere Europese steden ronddolen in de Brusselse straten, toevallig. Misschien weggelopen van thuis, misschien door een drugsprobleem op de dool, op de vlucht voor de politie of voor een waanidee, of gewoon uit rusteloosheid, hun zwerversinstinct achterna. Het maakt niet uit. Wat uitmaakt is dat deze jongeren ergens onderweg hun statuut verloren hebben. Een administratieve terugkeer naar de maatschappij is vaak een vereiste voor het terugvinden van een reële identiteit. Maar laat die terugkeer nu net administratief waanzinnig moeilijk en ontmoedigend zijn. Landen moeten daarvoor met elkaar communiceren en administratief het leven van een hopper reconstrueren. Vaak moet de betrokkene attesten afhalen in het land van oorsprong. Zonder geld (en papieren) een haast onmogelijke klus. Zo las u het verhaal van een Fransman die een bevel om het Europees grondgebied te verlaten kreeg omdat hij niet meer kon bewijzen wie hij was. Europa wordt plots veel minder reëel. Nochtans zou de oprichting van een '(Europees) meldpunt voor vragen en hulp tot statuutherstel' het proces van toe-leiding bij deze groep vergemakkelijken.

Voor een andere groep van 'reizigers' liggen de kaarten nog moeilijker. Op basis van de regularisatiecampagne van 1999 wordt het aantal sans-papiers in ons land op minstens 50 000 geraamd (Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding) . Een schatting van UDEP spreekt zelfs over 150.000 mensen zonder papieren. Het maatschappelijk debat rond Mensen Zonder Wettig Verblijf (MZWV) is heel gespleten. De gespletenheid situeert zich niet tussen de extremen 'iedereen is welkom' en 'eigen volk eerst'. De gespletenheid huist in de grote middengroep. Devillé (2007) verwoordt het treffend in haar onderzoek:"Opvallend is dat bijna alle autochtone respondenten stellen dat, wanneer asielzoekers geen menswaardig leven kunnen opbouwen in hun eigen land, ze een beter leven in België mogen komen zoeken. Deze respondenten nuanceren echter vrijwel onmiddellijk door er in één adem aan toe te voegen dat het wel om "echte noodzaak" moet gaan".
Zo zijn er de vele kleine acties voor *ingeburgerde gezinnen* die na jaren uitgewezen worden. Meestal zijn kinderen in zekere zin de inzet van het spel, via de vriendjes van op school. Onderwijs voor die kinderen wordt gezien als een noodzakelijk recht. Kinderen zijn immers de "slachtoffers" van de keuze van hun ouders (Devillé, 2007).
Maar onder 'ingeburgering' verstaat de autochtoon eigenlijk 'assimilatie'. Men verwacht met andere woorden dat de minderheid de sociale en culturele kenmerken van de meerderheid overneemt om tenslotte volledig in de dominante cultuur op te gaan. (Devillé, 2007). Aanpassen of terugkeren! Terugkeren? In 2006 zijn er 17323 vreemdelingen onderschept in onregelmatig verblijf, waarvan 6629 gerepatrieerd. Welkom bij deze trekking van de nationale loterij, of eerder 'Euromillions'. Bijna de helft van deze gerepatrieerden komt immers uit Polen, Roemenië en Bulgarije. Gedwongen terugkeer lijkt voor hen misschien meer op een city trip. Even snel staan ze weer op Belgische bodem...In de praktijk krijgt 64% alleen maar een bevel om het grondgebied te verlaten (DVZ), wat meestal onmogelijk is. Dus blijven ze en proberen hier een leven op te bouwen.

> Een administratieve terugkeer naar de maatschappij is vaak een vereiste voor het terugvinden van een reële identiteit.

Maar hoe integreer je? En voor je integreert, hoe overleef je als je niet bestaat? Zoeken naar het antwoord op deze vraag betekent graven aan de onderkant. **Zwartwerk** komt als best gekende overlevingsstrategie uit de bus (Devillé, 2007). Vaak worden de MZWV hier als slachtoffers gezien die niet anders kunnen dan tevreden zijn met lage lonen. Moderne slaven die worden uitgebuit: "Il apparaît à chaque fois que le fait que le permis de séjour soit lié à un employeur déterminé mène à des abus et à des situations de vulnérabilité" (Ciré). Aan de onderkant wordt een ongelijk spel van vraag en aanbod gespeeld. Een leger van werkwilligen staat verzwakt tegenover koppelbazen die maar moeten kiezen. Welke selectiemechanismen spelen in dit proces? Wie wordt uitgekozen? Het is letterlijk een 'survival of the fittest'. Door werk als criterium bij regularisatie te hanteren, beschouwt men eigenlijk zwartwerk als een eerste selectie. Zij die bruikbaar zijn op de arbeidsmarkt, overleven. Zwartwerk wordt in dit opzicht een onrechtvaardige sorteermachine. Hoe solliciteer je aan de onderkant? Waar zoek je werk? Sommige sans-papiers slagen er inderdaad in via zwartwerk hun positie te verbeteren. Beroepscompetenties en een eigen, goed georganiseerd etnisch netwerk spelen hierin een belangrijke rol (van Meeteren, 2007). Maar niet iedereen beschikt over de gevraagde competenties of het nodige netwerk. Voor ongedocumenteerde werkers is het moeilijk om hun 'humaan kapitaal' te valideren. Velen werken onder hun opleidingsniveau en mogelijkheden (Soenen).
Hoeveel talent wordt er verspild? Dit is het uitgangspunt van de minister van Absurdistan die in een artikeltje in deze krant een paar absurde ideeën lanceert. Zo moet er volgens deze fictieve figuur nagedacht worden over hoe er via vrijwilligerswerk aan integratie, oriëntering en opleiding kan gewerkt worden. Voor Ciré en andere organisaties die pleiten voor een politiek van permanente regularisatie (plots minder fictief) is deze 'lokale verankering' via familie en vrijwilligerswerk één van de mogelijke criteria. Een ander voorstel doet beroep op de individuele (familiale) solidariteit. Dit is vandaag al vaak een realiteit. In Absurdistan wordt er gedacht over een systeem waarbij persoonlijke borgstelling voor het integratieproces en de noden van een sans papiers fiscaal aftrekbaar is, voor zowel werkgevers als voor individuen. Een paar andere 'absurde' voorstellen en een oproep om naar De Onderkrant nog betere voorstellen te sturen, leest u in Migratiewetgeving isoleert *Absurdistan*.

Dé oplossing vindt u niet in deze krant. Wel de uitnodiging om het verhaal eens van de andere kant te bekijken. Uitgangspunt moet zijn dat sans papiers niet worden gezien als een bedreiging, een probleem, maar als een opportuniteit. Er wordt te vaak vertrokken vanuit angst, ook door het beleid. De angst voor een 'aanzuigeffect', druk op de sociale zekerheid… Eigenlijk zou eens moeten berekend worden hoeveel de huidige (gedoog)situatie kost aan de overheid: de druk op het gesubsidieerde welzijnswerk, het gerechtelijk apparaat, de administratie, onderwijs en medische zorg langs de achterpoortjes, de bewaking van onze grenzen, het proces van uitwijzing. Aan opnamezijde speelt de overheid bovendien nog eens inkomsten kwijt door zwartwerk. Wat zegt het kostenplaatje nu? En als nu ook nog eens het menselijke leed wordt berekend? Hoe hoog is de ethische kost wanneer mensen ieder recht op inkomensverwerving wordt ontzegd?

Ethiek speelt ook in de volgende overlevingsstrategie. De tweede meest genoemde strategie in het onderzoek van Devillé (2006) is "leven van diefstal". Deze 'oplossing van de straat' geeft ook voeding aan een onveiligheidsgevoel en repressie: "illegalen die een misdrijf plegen moeten onmiddellijk uitgezet worden" (Patrick Janssens). In het onderzoek van Devillé vonden heel wat respondenten diefstal echter een logisch gevolg van het feit dat de MZWV geen legaal inkomen kunnen verwerven. Door de schizofrene situatie van illegaliteit worden mensen gedwongen tot dergelijke oplossingen, die op hun beurt leiden tot negatieve perceptie. Pervers. Maar wat was er eerst? De illegaliteit van actie of de illegaliteit van persoon?

Nog zo'n (illegale) actie is het (schijn)huwelijk. Deze strategie wordt vaak toegepast door 'legalisatiemigranten' (van Meeteren, 2007). In tegenstelling tot 'verblijfsmigranten', een groep die puur komt om hier te werken en geld te verdienen met het oog op een toekomstige terugkeer, is de strategie van deze groep gericht op een blijvend verblijf en een legale status. Het succes van deze strategie hangt heel sterk af van het netwerk, het sociale kapitaal van deze legalisatiemigranten. Sommige straathoekwerkers voelen zich soms een 'huwelijksbureau'. Niet zelden vragen gasten of de straathoekwerker geen huwbare partij kent (waar ze uiteraard niet op ingaan, hoe begrijpelijk de vraag soms ook is).
Voor een grote groep MZWV is enige positieverbetering bij gebrek aan sociaal of cultureel kapitaal echter onmogelijk en rest hun niets anders meer dan zwerven en hopen. De gemediatiseerde hongerstakingen en kraanbezettingen zijn dan vaak nog de enige wapens die hen resten, kerk en kraakbeweging hun enige beschermers. Het verhaal van zovelen kan u lezen in "*Je suis Mohammed, clandestin!*".
De ironie is dat deze grote groep, met een concrete en dringende hulpvraag, officieel niet bestaat. Voor de sans papiers loopt het proces al vast in de toe-gang. Dit maakt dat de noodkreet vaak bij de straathoekwerker blijft hangen. De achterpoortjes, gemetst om toch enige ingang tot grondrechten te vrijwaren (bv. K.B. 96, dringende medische zorg) zijn flou en zorgen voor veel bijkomend lobbywerk achter de drempel. De noodkreet die nagalmt in de oren van de straathoekwerker en het vele begeleidende werk achter de drempels maken dat het straathoekwerk meegezogen wordt in het maatschappelijke debat. Over een aanzuigeffect gesproken.

2. (N)ergens thuis

Het verhaal van Mohammed brengt ons ook tot de volgende ingang. Een ingang die elke persoon nodig heeft, letterlijk, is huisvesting. Het is de grens tussen publiek en privé. De afwezigheid van deze grens is weer zo een gedeeld uitsluitingmechanisme.
Zo leidt een onvolwaardig statuut in de samenleving snel tot uitbuiting. Het verhaal van Mohammed maakt dit duidelijk. Dit verhaal heeft echter ook een positief vervolg. Door te kraken heeft al één probleem een oplossing gevonden. Mohammed kan mensen ontvangen achter een ingang. Deze oplossing is echter wankel, verkeerd op de rand van de illegaliteit en is afhankelijk van enige goodwill bij de eigenaar (weer eens vrijblijvende armenzorg). In het geval van Mohammed is dit de VGC. De Onderkrant had met Mark Rooman,

Het Signa(al-e)lement: De voelspriet aan de onderkant

directeur van De Vaartkapoen, een openhartig gesprek over kraken en sans papiers. Uiteindelijk is veel leegstand een zaak van de overheid. Letterlijk. De Brusselse schepen van stedenbouw Christian Ceux heeft dit begrepen en geeft met Precare een aanzet in de goede richting. Hij trekt 25.000 € uit om gebouwen van de stad Brussel toegankelijk te maken voor socioculturele en artistieke projecten. Kan dit idee niet uitgebreid worden naar andere groepen, voorbij het artistieke en socioculturele? "Gecontroleerd kraken" noemt Mark Rooman het.
In het Brussels Gewest staan in totaal zo'n 15.000 woningen leeg (lagere schattingen spreken van 5.000, de hoogste gaan tot 30.000). Zo'n 5.000 van dat grote aantal onproductieve huizen zou onmiddellijk kunnen verhuurd worden in de staat waarin ze zich bevinden (Staten-Generaal van Brussel). Bij vragen in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement rond de "aanpak van leegstand in de verschillende gemeenten" blijft staatssecretaris Dupuis echter vanuit het subsidiariteitsprincipe schermen met de gemeentelijke autonomie. Eén op twee gemeenten haalt geen substantiële inkomsten uit de blijkbaar onpopulaire leegstandsbelasting. Nochtans tast leegstand het sociaal weefsel van een stad aan. Kraken zou een geleid kader moeten kunnen krijgen.

Maar zelfs met een geldig statuut en weg uit de illegale sfeer van kraken is de zoektocht naar een betaalbare woning voor veel Brusselaars een kwelling. De GOMB levert goed werk. Sinds 1988 zijn

2.680 gezinnen eigenaar geworden via de GOMB. Maar de primaire doelstelling blijft de stadsvlucht van middenklasse een halt toeroepen. Vanaf dit jaar worden geen leningen meer toegekend door het Brusselse Woningfonds voor een GOMB-woning. Dit heeft tot gevolg dat GOMB woningen voorbehouden zijn voor mensen met een nog hoger inkomen. 'En wat met de lagere inkomens' vraagt De Onderkrant zich dan af?
De sociale huisvesting verkeert in crisis. Het bokst op tegen een aanhoudende achterstand. De sociale huisvestingsmaatschappijen beheren slechts 38.000 wooneenheden, 32.000 gezinnen staan op een wachtlijst. Misschien werken huisvestingsmaatschappijen te traag, zijn ze niet rendabel? Eind 2004 stonden 14.400 kamers leeg, wachtend op renovatie. Zo ook in de Rodenbachstraat in Vorst waar gebouwen al vier jaar leegstaan.
Het huisvestingsplan van de Brusselse regering had nochtans 5000 nieuwe publieke woningen beloofd, waarvan 3500 sociale. Twee jaar later stond nog geen enkele woning in de steigers ondanks het feit dat het geld was vrijgemaakt. De barometer van de Brusselse Bond Voor Recht op Wonen (BBRoW) staat plots diep in het rood.
Inplanting van sociale woonprojecten stoten bovendien vaak op weerstand van de wijk. Misschien is het concept van een 'cité moderne' achterhaald? Misschien werken sociale woonprojecten stigmatiserend? Huurtoelage en solidaire woonprojecten, met oog op een sociale mix, bieden hier een mogelijke uitweg. Het Brussels Gewest heeft een proefproject van huurtoelage ingevoerd, maar dit is volgens de Staten-Generaal van Brussel veel te restrictief (enkel publieke woningen).
Dit brengt ons bij de private markt. Een snelle surftocht op sites van immobiliakantoren levert voor een appartement met twee slaapkamers al gauw 700€. Beide ouders werkloos, twee kinderen. De rekening tikt door, elke maand opnieuw. In het gewest besteedt 54% van de huurders tussen 41% en 65% van het hele gezinsinkomen aan huur (Staten-Generaal van Brussel). Dit is ook het verhaal van Abdel. Maar hij heeft een oplossing gevonden: 'foefelen' binnen het systeem. Een spel dat maandelijks velen spelen: fictieve adressen, inschrijven als alleenstaand in plaats van samenwonend,...
Dit foefelen ondergraaft misschien het solidariteitsprincipe van de zorgstaat. De 'daders' worden beschouwd als 'profiteurs'. "Ze leven al van de sociale zekerheid, en nog is het niet genoeg". Terwijl we uit dit foefelen ook veel kunnen leren. Zou het bijvoorbeeld niet beter zijn het recht op een uitkering te individualiseren? Het kostwinnersmodel is voorbijgestreefd, en wordt enkel nog op de uitkeringen toegepast… Misschien is veel van het foefelen aan de onderkant niet zo onterecht, enkel een uit noodzaak gedwongen correctie die een beter kader zou moeten krijgen.

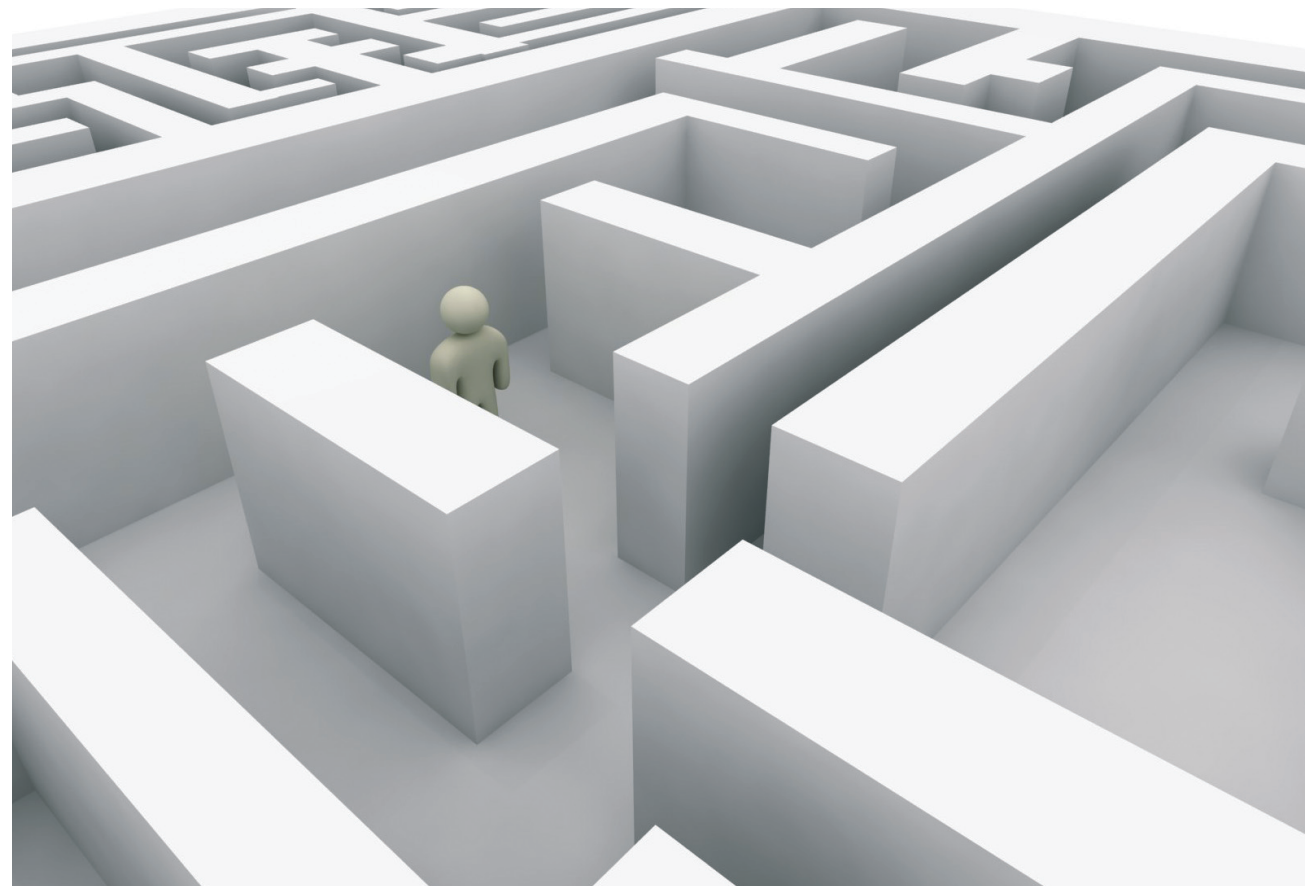

3. Een kwestie van instelling

De derde ingang speelt zich af achter de drempel van instellingen. Het begrip instelling kan heel ruim opgevat worden. Elke organisatie met een concrete taak kan hieronder vallen: ziekenhuizen, het onderwijs, vakbonden, Actiris, het OCMW, bedrijven, het straathoekwerk zelf… Het is niet de bedoeling om in deze krant bij elk van deze organisaties afzonderlijk alle mogelijke drempels te bespreken. Vaak kunnen parallellen getrokken worden. Ervaringen kunnen met gemak getransponeerd worden naar andere instellingen. Zo'n parallel is de communicatiestijl. De wijze waarop wordt gecommuniceerd is een belangrijk aspect van de kwaliteit van zorg (Driessens). Brussel is echter Babel. Het b(r)abbelt op alle niveaus. Communautair getouwtrek op het hoogste niveau heeft zijn weerslag lager. Dit is al jaren zo. Brussel lijkt de speelbal van een spel waar niemand nog de inzet van kent. Een spel dat op geen enkele manier de transparantie en efficiëntie van een geïntegreerd welzijnsbeleid ten goede komt. De sociale spelers op het terrein zijn talrijk, gesubsidieerd uit verschillende kanalen. Let op, in deze kritiek schuilt niet de vraag om welzijn los te koppelen van de gemeenschap of uit handen te nemen van de gemeentelijke overheid. Verre van. Dit is een vraag naar meer dialoog, transparantie en onderlinge afstemming van middelen.
Op Vlaams niveau bestaat een handig instrument: het decreet Lokaal Sociaal Beleid. Dit decreet verankert de sociale planning op lokaal niveau. Gemeente, OCMW en lokaal actieve partners formuleren samen duidelijke doelstellingen en leggen afspraken vast over wie het beleid uitvoert. Bijkomend voorziet het decreet in de creatie van een Sociaal Huis. In Brussel is dit echter 'een decreet zonder geld'. Dit neemt niet weg dat de BWR stappen in de goede richting zet. De uitbouw van een netwerk via een zonaal welzijnsoverleg en een Sociaal Infopunt (SIP) kunnen de transparantie en efficiëntie alleen maar ten goede komen. Een goed uitgebouwd SIP zou het proces van toe-leiding alleen maar makkelijker maken voor de straathoekwerker (in die zones waar een SIP voorhanden is). De straathoekwerker die in een buurt werkt waar een SIP bestaat, of wordt uitgebouwd, kan hiervoor de voelspriet op straat zijn. Gemeenten, OCMW's en Franstalige welzijnsorganisaties zijn echter noodzakelijke partners in dit proces. Bij een SIP wordt nagedacht over een detachering vanuit de CAW's. In dezelfde geest moet nagedacht en geijverd worden voor een gemeentelijke detachering. Alleen op deze manier kan het een volwaardige kopie worden van het Vlaams model, of zelfs beter: een huis dat drie niveaus lokaal integreert. En mogen we terwijl blijven dromen van een Brussels beleid dat het voorbeeld geeft en dat staat voor samenwerking tussen de Gemeenschappen? Samenwerking op beleidsniveau is een van de voorwaarden voor een goede samenwerking op het veld. Het is een kunst om als sociale organisatie in Brussel een soort pragmatisme aan de dag te blijven leggen. Met het straathoekwerk bereiken we gasten die een veertigtal verschillende talen spreken, vele partners of instellingen zijn Franstalig. Communautaire discussies worden plots zo relatief, gemeentelijke verschillen absurd.

> Samenwerking op beleidsniveau
>
> is een van de voorwaarden
>
> voor een goede samenwerking
>
> op het veld

De verwarring van Babel schuilt echter niet alleen in de Brusselse politieke complexiteit. In de contacten tussen diverse instellingen en de gasten loopt het ook vaak stroef. Met het straathoekwerk kiezen we ervoor om door de ogen van de gast te blijven kijken. Maar we willen ook dat de gast zijn ogen niet sluit voor de wereld zoals ze is. Dit is een moeilijke evenwichtsoefening die elke keer opnieuw moet gemaakt worden: schipperen tussen gast en instelling. Aan beide zijden van dit continuüm heerst een soort wantrouwen, vaak niet ongegrond. Dit resulteert niet zelden in een agressieve patstelling. Een rechter die een jongen geboeid laat voorleiden voor schoolverzuim, 'omdat hij het anders toch niet au serieux neemt', een gast die verbaal agressief wordt na een urenlange wachttijd bij de vakbond, stadswachten die het beu zijn beschimpt te worden, jongeren gecontroleerd. Wiens fout?
De discrepantie tussen beide werelden is groot. Een bewustmakingsactie langs beide zijden zou misschien geen slecht idee zijn. Of een cursus wederzijdse bejegening. Gasten moeten leren dat de 'bureaucraat' uit organisatorische overwegingen vaak niet anders kan dan binnen gereguleerde lijnen kleuren. Bovendien vaak met een zekere overload aan werk. Instellingen moeten leren dat communicatie ook ligt in de stijl die men hanteert. Afstandelijkheid, een sterk bureaucratisch karakter en paternalisme maken of houden cliënten in de hulpverlening sterk afhankelijk (Driessens). De kracht van straathoekwerk ligt net in het omgekeerde: nabijheid, ongedwongen in eigen milieu en gericht op verzelfstandiging.
Een mooi voorbeeld van dit wederzijds onbegrip kan gelezen worden in 'In de geest van Kafka'. Het is het verhaal van Youssef en diens ervaring met de wijkagent. Door het verhaal van Youssef te spiegelen aan een interview met commissaris Berckmans, politiewoordvoerder van zone West, probeert De Onderkrant een genuanceerd en eerlijk beeld te geven.
Met het straathoekwerk staan we niet weigerachtig ten overstaan van meer wijkagenten in de straat. Dit echter niet vanuit de visie de 'pakkans te verhogen'. Soms vrezen we echter dat politiemensen in multiculturele buurten slechts met een beperkt deel van de burgergemeenschap in aanraking komen, waardoor deze groep 'vaste klanten' het voorwerp wordt van 'overpolicing' (Easton). Wijkagenten moeten een menselijk verlengde zijn van de arm der wet, de hand die spreekwoordelijk wordt uitgestoken. Een sociale houding (door opleiding of ervaringsdeskundigheid) moet in de persoon achter de rol van wijkagent ingebakken zijn. De beste preventie is immers nog steeds het werken aan algemeen welzijn doorheen een sterk buurtweefsel. Onderzoek van Easton bevestigt overigens dat alle groepen binnen de gemeenschap, zowel autochtone als allochtone, nood hebben aan een aanwezige, bereikbare en herkenbare politie. Zo zou de terreinervaring van de politie over de gekende groepen moeten worden gevaloriseerd.

4. Brussel (b)rabbelt

Communicatie speelt uiteraard ook op microniveau, bij de gast zelf.
Taal pur sang is vaak al het eerste probleem. Vele gasten beheersen geen van beide landstalen op een vlotte manier. Sommigen gasten beheersen geen enkele taal. Het verhaal van A.A., "Mijn thuis is waar…", illustreert dit op een mooie manier. De onderkrant heeft dit verhaal voor u vertaald, met bijhorend vocabularium, in zes talen. Begrijpt u het verhaal zonder de Nederlandstalige vertaling? Het wordt Babel is de meest letterlijke zin. Voor vele gasten is dit de dagdagelijkse realiteit. Er wordt te weinig gebruik gemaakt van sociale tolkbureaus, te snel geweigerd om in andere talen te werken. Nochtans, en dit maakt A.A. ons duidelijk, is het vaak een kwestie van tijd en goedwil. Een persoon die op een open en onthaaste manier kan werken, doet wonderen. Dit betekent echter meer personeel. Dit betekent ook een grotere diversiteit bij de werknemers. Dit betekent betere rekrutering via aangepaste opleidingen, blijvende aandacht voor taalopleidingen,.. Aandachtspunten waaraan werkgevers en beleid moeten blijven werken.

Brussel b(r)abbelt op alle niveaus. Gemeenschappen krioelen door elkaar, leven bijna naast elkaar. Het wordt tijd om alle grootsheid opzij te schuiven, uit de toren te kruipen en er te zijn voor alle mensen, vooral deze aan de onderkant. In 'In Brussel zoeken honderden talen een thuis', wordt deze

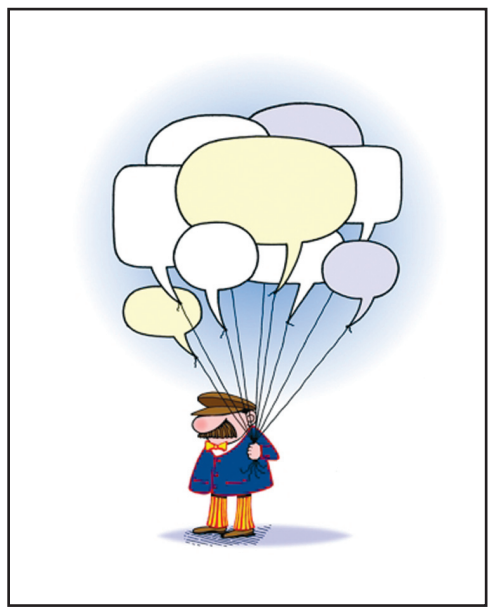

boodschap vertaald.

Deze katern wil zeker niet de negatieve kaart trekken. In wanhoop zit hoop. In deze hoop schuilen dromerige mijmeringen en een oproep naar het beleid om creatief en gedurfd op zoek te gaan naar oplossingen met eenzelfde creativiteit die sommige gasten aan de dag kunnen leggen. Noodzaak dwingt immers tot creativiteit. Deze 'oplossingen van de straat', overlevingsstrategieën, zijn soms aanvaardbaar, meestal verstaanbaar. Maar zelfs aanvaarbare oplossingen bevinden zich vaak in een illegale schemerzone. Het is aan het beleid om uit te maken wat aanvaardbare, veel gebruikte overlevingsstrategieën zijn en hoe deze uit de schemerzone kunnen worden getrokken. Bij overlevingsstrategieën die niet aanvaardbaar zijn dient men zich af te vragen in welke mate deze niet geïnduceerd zijn door eigen ontoegankelijk beleid. Beide zijdes van de medaille zitten gesmeed in de verhalen die u worden gebracht.

In ieder geval wensen we u veel verder leesgenot met de artikeltjes. Het is een oproep om constructief werk te maken van oplossingen, waar mogelijk vanuit de leefwereld en op het ritme van de gast. Wij engageren ons om op microniveau te blijven werken aan de toe-gang. Maar om aansluiting te vinden met de maatschappij is het aan anderen om op meso- en macroniveau de zaak te faciliteren door te blijven werken aan 'in-gankelijkheid'. Hopelijk voelt u zich aangesproken.

Je suis Mohammed, clandestin!

De Onderkrant ging op bezoek bij Mohammed, een vriendelijke jongeman die al 15 jaar zonder papieren in Europa verblijft. Het werd een openhartig gesprek.

Door Sikko Segaert

"Bonjour, je suis Mohammed, clandestin". Met deze woorden stelde Mohammed zich wat onwennig voor, een beetje hard roepend in de microfoon.

De Onderkrant: Dag Mohammed, kan je in het kort vertellen hoe je in België bent terecht gekomen?

Mohammed: Ik werkte op een cruiseschip, vanuit Tanger. Seizoensarbeider, drie maanden per jaar. In de winter was er geen werk dus wachtte ik elke keer tot de volgende zomer.

Toen heb ik op een bepaald moment beslist om naar Europa te gaan, om geld te verdienen, om iets te maken van mijn leven. Mijn ouders waren toch dood. Mijn drie zussen woonden alle drie in Europa wat maakte dat wij ginder geen familiaal huis meer nodig hadden.

Ik was vertrokken met het idee hier één a twee jaar veel geld te verdienen en dan terug te keren. Ondertussen ben ik al 15 jaar in Europa, sinds 1994. Ik heb een tijd in Spanje gewerkt bij een landbouwer. Daar ben ik een paar vrienden tegengekomen die naar Nederland reden. Misschien was daar meer kans op beter werk, dus ben ik meegereden. Maar ook in Nederland was het niet makkelijk. Ik werkte er wel af en toe in het zwart, aan 4 of 5 euro per uur, hier en daar eens twee dagen per week, maar dat was lang niet genoeg om te overleven. Juist genoeg om te eten, maar zeker niet genoeg om de huur te betalen. Dus ben ik naar België vertrokken om hier mijn kans te wagen. De mensen op café vertelden dat er hier meer werk was en aangezien ik beter Frans dan Nederlands spreek, ben ik afgekomen, met Saïd, nu vijf jaar geleden.

De Onderkrant: Dus je bent met Saïd naar België gekomen. Hoe hebben jullie hier een slaapplaats gevonden?

Mohammed: Ik ben Said tegengekomen in Nederland. Hij werkte daar in een coffeeshop, daar deed hij de schoonmaak. Samen hebben we beslist om naar België te komen. De eerste week dat Said en ik hier waren, zijn we blijven slapen bij een vriendelijke Marokkaan die we tegenkwamen op café. We mochten daar één week blijven. Deze man heeft voor ons iemand anders gevonden waar we voor 150€ een week mochten blijven slapen. Toen we daar ook buiten moesten, zijn we terecht gekomen in een verlaten huis, een echt oud huis. Iedereen zat daar: clandestins, clochards…

Op een bepaald moment zijn we hier in de Sint-Jozefstraat terechtgekomen. De 'Gnawa' (red.: Marokkaanse muziekgroep) kreeg een lokaal ter beschikking van de Vaartkapoen. Een van de muzikanten was familie van Said. Die heeft gezegd dat we in dat lokaal mochten wonen als we af en toe iets betaalden. Eigenlijk hebben zij van ons geprofiteerd. Zij moesten niks betalen voor het gebruik van die ruimte. We gaven nu eens 120 €, soms konden we maar 50 of 60 € geven…tot jonge Vlamingen ook in dit gebouw kwamen wonen. Zij wisten dat de Gnawa niks moesten betalen aan de Vaartkapoen. Toen hebben we alle sloten van het gebouw veranderd en die mannen verteld niet meer terug te komen.

Ondertussen kom ik goed overeen met deze jongens, af en toe krijg ik eten en vooral, ik heb hier mijn plaats en moet geen huur betalen. We zijn als broers. We hebben elkaar leren kennen, elkeen met zijn mentaliteit, karakter en cultuur. Ik woon hier graag. Zelfs moest ik papieren hebben dan blijf ik hier wonen tot het wordt afgebroken of verkocht. Nu zit ik al drie maanden op de ULB, voorlopig .

De Onderkrant: Hoe is de sfeer momenteel op de ULB?

Mohammed: De sfeer is geladen. We leven te dicht op elkaar, er is geen privacy, er is veel ruzie voor niks. Als iemand een dag niet komt opdagen wordt zijn matras gestolen door anderen. Er is altijd ruzie voor het eten omdat er niet genoeg is. In het begin kwamen de mensen, studenten, nog af met eten maar na een tijd vergeten ze u, opnieuw. Zelfs brood vind je 's avond niet. Er zitten daar kinderen hé, iedereen hoest 's nachts, iedereen is nerveus. Gisteren heeft een zwarte Afrikaan een ander geslagen voor niks, omdat de ene niet mee wou gaan naar een betoging in Leuven…

Maar, en dat is het goede, hier ben ik ook onder gelijken. Niemand heeft geld. We hebben allemaal problemen met papieren, met het OCMW. Iedereen vraagt hetzelfde: regularisatie. We wachten op een antwoord van Turtelboom. Misschien gaan we op de ULB ook in hongerstaking. Die van de Begijnhofkerk hebben toch ook allemaal hun papieren gekregen?

De Onderkrant: Je hebt al verteld dat je in Nederland af en toe in het zwart werkte. Hoe kom je aan geld om te eten?

Mohammed: In Nederland had ik nog een beetje geld verstopt bij mijn zus, van de verkoop van ons ouderlijk huis. Het was meer dan 10.000 €. Iedere maand stuurde mijn zus mij een beetje geld op. Dat geld is nu op. Af en toe krijg ik financiële hulp van mijn zussen en uiteraard werk ik af en toe in het zwart. Er is werk. Als je naar het Klein Kasteeltje gaat, komen mensen u zo oppikken, maatschappijen of particulieren. Ik heb ook dingen gedaan waar ik spijt van heb…(red.: geëmotioneerd) …niet gemakkelijk. Je wil niet dat de mensen van jou profiteren maar ik kan niets anders. Ik moet toch kunnen eten.

De Onderkrant: Waarom kan je niet bij jouw zussen inwonen?

Mohammed: Ik heb een zus die in Nederland woont, een andere in Spanje. Maar je moet begrijpen, het zijn vrouwen, dus hebben ze thuis niet zoveel macht als de man. Het is daardoor dat ik niet bij hen woon en gedwongen ben alleen te wonen. Moest ik een broer hebben dan zou ik bij hem kunnen gaan wonen.

De Onderkrant: Wat zou je willen dat de overheid jou geeft?

Mohammed: Een medische kaart is het enige dat ik nu krijg. Gelukkig want ik heb regelmatig last van mijn tanden en daardoor ook aan de maag, omdat ik niet goed kan eten. Het is een gemakkelijk systeem, eenmaal je de kaart hebt. Bij aanvraag wilden ze een adres wat ik niet zo direct kon geven, maar uiteindelijk hebben ze het toch in orde gebracht.

Maar wat ik vooral zou willen is een vergunning om hier te werken. Ze moeten mij geen OCMW uitkering geven. Er is werk. Ik mag direct beginnen in restaurants in het centrum, als ik de juiste papieren zou hebben.

Ik heb niets meer in Marokko. Ik wil enkel nog naar Marokko als toerist, in de zomer. Ik zou er niet meer kunnen leven met de mentaliteit. Zelfs in mijn land ben ik een 'clandestin'.

De Onderkrant: Gevangen tussen twee werelden?

Mohammed: Af en toe denk ik inderdaad bij mezelf: ik ben gevangen. Sommige dagen heb ik echt geen zin meer om te bewegen. Sommige dagen ben ik alles beu. Dan ga ik gedurende twee drie dagen niet meer uit mijn kamer, wil ik de mensen niet zien. Wat kan ik buiten doen? Je hebt geen geld om net als de anderen een koffie te gaan drinken. Je hebt geen geld om te trakteren. Maar je kan toch niet alle dagen op de kosten van een ander drinken? Als ik jonger was, 20 jaar, dan was dit geen enkel probleem. Dan ging ik naar Frankrijk of naar Italië…, maar ik ben het beu. Ik heb zin om mij ergens te settelen. Als ik nu eens een vrouw zou vinden waarmee ik een leven kon opbouwen. Maar als je geen papieren hebt, is het voor veel vrouwen ook niet zo simpel om zomaar met jou te trouwen.

De Onderkrant: Nooit schrik dat de politie je zou arresteren?

Mohammed: Voordien had ik altijd schrik van de politie. Bang dat ze mij zouden opsluiten. Daarom nam ik bijvoorbeeld nooit de metro. Omdat ik geen ticket kan betalen. Er is altijd iets waardoor je je geen mens kan voelen. Altijd schrik. Maar nu trek er mij niks meer van aan. Je moet begrijpen, Nederland is een moeilijk land, de politie is er veel strenger. Men voert er zomaar identiteitscontroles uit en mensen worden er opgesloten in gesloten instellingen, één jaar lang, zomaar. Maar we zijn toch geen criminelen? In België is de politie veel gemakkelijker. Ik ben al meerdere malen tegengehouden, omdat mijn fiets niet in orde was of voor andere kleine dingen. Ik blijf dan altijd heel beleefd, excuseer mij, zeg soms rechtuit dat ik geen papieren heb. Ik toon ze dan mijn medische kaart die ik heb van het OCMW. Tot nu toe hebben ze mij altijd laten gaan…tot nu toe, inch Allah.

Migratiewetgeving isoleert Absurdistan

> "Het is toch absurd dat dagelijks mensen een bevel krijgen om het grondgebied te verlaten, maar dat je voor de repatriëring rekent op de vrijwillige medewerking van de geïntercepteerde vreemdeling".

Door Sikko Segaert

Absurdistantown

Absurdistan dreigt na het stemmen van de nieuwe migratiewetgeving in een isolement terecht te komen. Buurland Droomland heeft zijn grenzen al gesloten. Boerjwazië overweegt dezelfde maatregel. "Indien ze de maatregelen die voorliggen, stemmen, kunnen we niets anders dan Droomland volgen" aldus de minister van buitenlandse zaken uit Boerjwazië. Het is duidelijk dat beide buurlanden bang zijn voor een mogelijk aanzuigeffect. "Wil Absurdistan zijn grenzen open smijten voor alle mensen, dan is dit hun keuze. Wij willen gewoon vermijden dat dit land een makkelijke doorgang wordt naar het onze".

Deze patstelling zou wel eens het einde kunnen betekenen van de akkoorden rond vrij verkeer van personen tussen de drie landen.

De eerste minister van Absurdistan reageert furieus: "Ik vind het jammer dat onze buurlanden niet willen inzien dat wij niet anders kunnen doen dan de migratiestop van '74 terugdraaien". Door geslaagde acties van organisaties die opkomen voor de rechten van 'sans papiers' is uitwijzing onmogelijk geworden. Deze groepen zijn erin geslaagd de voornaamste migratielanden van oorsprong te overtuigen de overnameovereenkomsten met Absurdistan niet meer uit te voeren. Hierdoor is gedwongen repatriëring onmogelijk geworden. Het enige middel dat Absurdistan nog rest is een afgifte van bevel om het grondgebied te verlaten, een weinig effectief middel. "Het is toch absurd dat dagelijks mensen een bevel krijgen om het grondgebied te verlaten, maar dat je voor de repatriëring rekent op de vrijwillige medewerking van de geïntercepteerde vreemdeling".

De oppositie vindt de voorstellen die in de kamer voorliggen dromerig en absurd. De minister van migratie en asielbeleid die de maatregelen heeft ontwikkeld, verdedigt zich: "Uitgangspunt is dat migratie een natuurlijk gegeven is van alle tijden. Het hoeft geen probleem te zijn als je het bekijkt als een opportuniteit. Welke mensen komen binnen, wat zijn hun vaardigheden en hoe kunnen deze aangewend worden?"

Zo is één van de voorstellen om binnen A-fast een vreemdelingenlegioen op te richten. "Humanitaire interventies zijn gebaat met een eenheid die verschillende talen en culturen verenigt. Na vijf jaar actieve dienst krijgt de legionair het Absurdistaanse staatsburgerschap. Binnen het legioen wordt uiteraard aandacht besteed aan opleiding en inburgering".

Andere voorstellen zijn heel sterk gebaseerd op competentiemeting. "Via vrijwilligerstrajecten willen wij nieuwkomers maatschappelijk oriënteren en integreren. Sociale organisaties kunnen onder bepaalde voorwaarden trajecten ontwikkelen. Het meten en ontwikkelen van competenties moet hierin centraal staan". Hiertoe zal volgens de minister van integratie een tool ontwikkeld worden waarop op een effectieve en transparante wijze de competenties kunnen bijgehouden worden.

Een ander idee is om nieuwkomers te laten inwonen bij zorgbehoevende mensen. In ruil voor onderdak, eten en een pedagogisch project (inburgering en opleiding) kunnen particulieren beroep doen op belastingsvermindering. Bovendien mag de inwonende nieuwkomer als persoon ten laste aangegeven worden. In ruil voor de zorgen heeft de nieuwkomer recht op een uitgebreide mantelzorgpremie. "Om te vermijden dat dit systeem uitdraait op moderne slavernij wordt een controleorgaan opgericht. Dit kan door een simpele omvorming van de dienst vreemdelingenzaken die tot nu instond voor de asielaanvragen".

De oppositie vreest het failliet van het land. Volgens hen kan de sociale zekerheid van Absurdistan dit onmogelijk dragen. "Ja en neen", aldus de eerste minister. "Ja, als we dit als enige land blijven doen. Ik vind het jammer dat onze buurlanden ons in een isolement duwen en het niet aandurven om als unie een gezamenlijk beleid te ontwikkelen. Neen , want zwartwerk en vroegtijdige residentiële zorg kosten de staat nu handen vol geld. Geld dat we op die manier zouden kunnen recupereren. Maar ongeacht, wij zetten door, we kunnen niet anders, en hopen dat ons beleid als voorbeeld zal dienen voor andere landen. Bij deze roep ik dan ook eenieder op om creatieve, absurde voorstellen te blijven ontwikkelen".

Voorstellen kunnen neergelegd worden bij de ambassades van Absurdistan, of worden opgestuurd naar het volgende mailadres: sikko.segaert@jes.be

TE HUUR

Krot te huur

Te huur in centrum Brussel. Artistiek uitziend gelijkvloers. Sfeervolle verlichting aan buitenzijde en mogelijkheid tot veel daglicht. Ramen afgewerkt met hout van hoge kwaliteit. €610 + kosten, geen domicilie mogelijk.

Te huur bloemenhof

Te huur aan het Bloemenhofplein. Goed beveiligde zomerwoning met gyproc afwerking. Vrijgekomen wegens sterfgeval (in winter) en nog steeds in renovatie. Prachtig uitzicht op een van de mooiste pleinen van Brussel dat beschikt over wasfontein en nachtwinkel (Cara €0.5). Prijs o.t.k.

Te huur Kwak

Te huur in het centrum van een metropool. Sfeervol gelijkvloers. Beveiligde voordeur met kijkgaten. Dit pand is uiterst geschikt voor mensen geinteresseerd in de Middeleeuwse urbanistische architectuur. Dit licht humide gebouw is tevens uiterst geschikt voor het brouwen van Geuze en Kriek. Uniek. Te bezichtigen na 22u.

Te huur met afzuiging

Te huur in Molenbeek. Met oog voor detail gerenoveerde gelijkvloers. Prima beveiliging met oog op stijgende criminaliteit in deze buurt. Door recente renovatie kans op CO-intoxicatie volledig uitgesloten. Wekelijks aan te vragen parkeerplaats ter beschikking. €540 + gemeenschappelijke kosten.

Te huur appartement

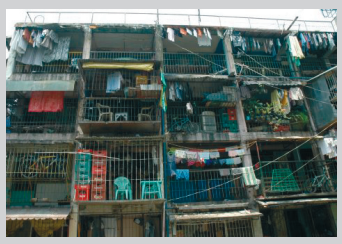

Te huur conceptwoning. Dit sfeervolle appartementsgebouw staat bekend om zijn sociale karakter. Een ruim terras geeft een adembenemend zicht op verscheidene historische gebouwen. Dakterras gemeenschappelijk te gebruiken. Voorzien van fietsstalling. Huisdieren reeds aanwezig. Prijs 5000 dirham.

Te huur matras

Hoog Molenbeek. Gemeubeld eenpersoons zomerslaapvertrek gelegen in rustige straat. Van hoge kwaliteit en kunststofafwerking. Gelegen vlakbij grote parking, alcoholvrije nachtwinkels en Aldi met Ravini. Prijs stemt overeen met ziekenhuisfactuur.

Gekraakte gemeenschap

SINT-JANS-MOLENBEEK

Kijkt men op "de atlas van het onroerend vastgoed in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest" dan staan de huizen in de Sint-Jozefstraat 20 en 22 opgenomen in de lijst. Ze zijn eigendom van de VGC, ooit aangekocht voor de Vaartkapoen. Sindsdien staan deze huizen leeg…of toch ook weer niet. De Onderkrant sprak met Mark Rooman, directeur van het gemeenschapscentrum.

Door Sikko Segaert

De Onderkrant: Onder een gemeenschap kwaliteitsvoller maken, versta ik ook werken aan huisvesting, stadskankers in de buurt wegwerken. Als ik goed begrepen heb is dit een deel van het verhaal van de Vaartkapoen?

Mark Rooman: In de Vaartkapoen, op alle terreinen samen, werken nu 80 mensen. Dit maakt dat in dit gebouw, het gemeenschapscentrum zelf, geen enkel vergaderlokaal meer vrij staat. Nochtans signaleren we dit al van in het begin van de jaren '90. Hierdoor is er in '93 beslist drie huizen aan te kopen. Dit leek toen een opportuniteit. Hadden we toen niet gekocht dan was uitbreiding van het centrum immers voor altijd onmogelijk gebleven. Maar sindsdien staan die huizen leeg. Al 16 jaar proberen we te sleutelen aan een oplossing. Eigenlijk heel pijnlijk. Als je dit plaatst ten overstaan van de noden die wij hier hebben, en tegenover de noden van zo'n gemeenschap als hier in Molenbeek, één van de dichtst bevolkte gebieden met één van de meest precaire bevolkingsgroepen, dan kan je niets anders denken dan 'dit is fout'.

Nu, wat die huizen betreft, intern, en dat is hetgeen wij konden doen, hebben wij altijd gezegd: "we gaan die zo weinig mogelijk laten leegstaan". Ik heb zolang mogelijk geprobeerd om daar mensen in te laten wonen, deels vanuit de wetenschap dat huizen niet dienen om leeg te laten staan terwijl er een grote woningnood is, deels om dat weefsel overeind te houden. Sociale controle is misschien een te geladen woord, maar ik heb liever dat een huis bewoond is, zelfs als het allemaal niet volgens de normen gebeurt. De Vaartkapoen is geen huisbaas of sociaal verhuurkantoor maar net om dat sociale weefsel niet te laten verrotten hebben wij daar zolang mogelijk huurders in gehouden. Toen verhuren niet meer mogelijk was hebben we er voor gekozen om een aantal jongeren de huizen te laten betrekken. Liever dit dan alles laten verkrotten. Nu kunnen de huizen misschien nog voor een stuk meegenomen worden in een toekomstige bestemming.

Het pijnlijkste van het verhaal is dat de overheid jaarlijks leegstandsbelasting betaalt. Dit loopt ondertussen op tot zeker 50.000 euro, en dit voor nog maar één huis. De gemeente is zo galant geweest om de andere niet te belasten. Nummers 20 en 22 stonden niet echt leeg. Het gaat over nummer 18 en 42 in de Pastorijstraat. Met dat geld had ik liever iets anders gedaan.

Nu na al die jaren is er eindelijk perspectief. Er zijn vijf architectenbureaus aangesteld om een masterplan op te maken voor heel de site, vertrekkende vanuit een behoeftebeschrijving. Deze bureaus hebben tegen eind maart hun ontwerp af. Ondertussen gaan een aantal diensten verhuizen naar andere plaatsen wat maakt dat de werken in 2011 kunnen starten.

De Onderkrant: Toen je sprak over die jongeren die daar gratis wonen kwam er een kleine glimlach op de lippen. Waarom?

Mark Rooman: Dat gratis moet je niet onderlijnen, laat die daar maar wonen. Voor ik die jongeren heb toegelaten, heb ik Pol Corthouts, voormalig directeur van de Beursschouwburg, hier uitgenodigd om eens te praten over wat zij toen gedaan hebben met 'Hotel Central'. Dat was een enorme stadskanker. De Beursschouwburg heeft daar ook mensen in laten wonen en projecten laten doorgaan. De dynamiek en aanwezigheid maakt dat de leegstand op de agenda blijft staan. Dat was één van mijn doelstellingen. Als er een aantal jonge mensen bereid waren om hier in deze wijk hun leven met ons te delen, dan zeg ik "ja, laat de synergie maar groeien". Misschien wordt het een boeiend verhaal. En dat is het volgens mij ook geworden. Je weet nooit op voorhand hoe de dingen zullen lopen. Wat is nu gebleken? Rond die enkele mensen die daar wonen, heeft zich een hele kring van mensen verzameld met een enorme dynamiek. Zij hebben de straatfeesten in de Sint-Jozefstraat mogelijk gemaakt, een volkskeuken, een winkel met tweedehands kledij…dingen met een impact op het wijkleven dat iets te lang een monoculturele ontwikkeling heeft gekend. Ik ben voor diversiteit, dat is de toekomst van de stad. Dat allemaal toch veel (red. met grote nadruk) liever dan een huis te laten leegstaan en te laten verkrotten. Gecontroleerde squads noem ik dat. Dat is een squad in overleg met de eigenaar, of met iemand die de eigenaar representeert, en waarbij duidelijke afspraken worden gemaakt. De enige eis die we stellen is dat die jongeren weggaan vanaf er een alternatief is voor die huizen, dat is alles.

De Onderkrant: Het gaat er dus om in goede verstandhouding met de eigenaar afspraken te maken….wist u ook dat er een tijdje sans papiers in die huizen hebben gewoond?

Mark Rooman: Ik weet niet of ik daar over moet spreken. Ik weet natuurlijk dat daar af en toe sans papiers hebben gewoond, maar officieel moet ik dat niet weten, mag ik dat niet weten. Dat is het aftasten van de grens met illegaliteit. Iedereen die een beetje gezond verstand heeft en die weet hoe de werkelijkheid hier in Brussel echt in elkaar zit, die weet dat dit op zeer grote schaal gebeurt. Maar ik zwijg daar liever over want op dit moment, maatschappelijk gezien, is er geen draagvlak om naar een oplossing te zoeken. Om Moureaux te citeren: "het aantal inwoners hier in Molenbeek, tel er daar 10.000 bij en je hebt het aantal mensen dat hier werkelijk verblijft, opgevangen door families of die een huis gekraakt hebben". Het is iets dat heel weinig zichtbaar is maar zeer nadrukkelijk aanwezig. Als het er werkelijk 10.000 zijn dan wil dit zeggen dat bijna alle gezinnen hier in laag Molenbeek er op de een of andere manier iets mee te maken hebben. Er is altijd iemand ergens in de familie die via via hier is geraakt, die ergens onderdak heeft gevonden, die niet in orde is met papieren en die dus eigenlijk geen bestaansrecht heeft. De situatie is echter zo massief dat de overheid er geen weg meer mee weet. Wat is het politieke beleid? Als er voldoende rommel wordt gemaakt door de sans papiers en door mensen die ermee sympathiseren, dan kan misschien weer eens begonnen worden met het praten over een soort van regularisatiecampagne, om dan weer de situatie te laten verrotten gedurende een hele tijd. Dit is zo al bezig sinds 1974 met minister Vranckx. Met de regelmaat van de klok terugkomende regularisatiecampagnes en met evenveel regelmaat de situatie weer laten verrotten. Dit wil zeggen dat men dit vanuit de overheid bekijkt als een onbeheersbaar probleem…en dat is het ook. Je kan mensen niet vatten in zo'n regelgeving. Als mensen honger hebben en uit economische noodzaak niet kunnen blijven waar dat ze het liefst zouden blijven dan is het toch normaal dat ze een plek zoeken waar ze op een beter leven kunnen hopen? Daar is niks aan te doen, dat is de realiteit en die leidt tot wantoestanden.

Zo waren er eens mensensmokkelaars die het gelijkvloers verhuurden aan mensen zonder papieren terwijl ze niets te maken hadden met dat huis. Dat huis stond leeg en iemand is zich beginnen voorstellen als de eigenaar. Toen hebben we moeten ingrijpen en die groep fysiek buiten moeten zetten. 'Surexploitatie ' noem ik dat. Deze mensen zijn niet ingeschreven, hebben geen bescherming, geen sociale zekerheid, geen medische verzorging, niets. Ze zijn rechteloos.

De Onderkrant: Zie jij een oplossing?

Mark Rooman: Het hoofdprobleem is de ongelijke ontwikkeling op wereldvlak. Moest overal dezelfde levensstandaard gelden en dezelfde garantie zijn op rechten dan zou er geen probleem van migratie zijn. Maar die ongelijke ontwikkeling is er, nu nog nadrukkelijker door de globalisering. Vijftig jaar geleden waren er geen papieren, geen visums. Iedereen kon reizen en de reiziger was waardevol. Mensen droegen ervaringen van een ander land naar een nieuw land met zich mee. Op dit moment kan je alleen nog maar over globale oplossingen spreken. Een oplossing in eigen land alleen is onmogelijk. Er moet minstens op Europees vlak nagedacht worden. Ondertussen moet er op het terrein voort gewerkt worden met de middelen die er zijn.

Foefelen aan de onderste sport...

Door Burhan Karanfil

Vandaag is het een heel zonnige dag. Vogeltjes fluiten vrolijk. Jonge juffertjes die de warmte van de eerste zonnestralen hebben gevoeld, huppelen voorbij in kleurrijke korte rokjes. Met botjes eronder natuurlijk. Mannen fluiten, ook vrolijk. Hoe de zon kan spelen met ons aller gemoed.

Zon, regen, aanhoudende vrieskou, de eerste sneeuw. Hoeveel gesprekken gaan over het weer? En waarom in godsnaam? Om een gesprek aan te knopen, om het af te ronden of om een onaangename stilte op te vullen? De 'koetjes en kalfjes' zijn passé in deze grote stad. 'La pluie et le beau temps' is de enige natuur die ons nog rest.

"Neuaah! Lekker weer hé!?". De stem van Abdel haalt me uit mijn gedachten en brengt me met beide voeten weer op de bank. Ik knik heel kort, voor hem een uitnodiging om naast mij plaats te nemen. Het weer hebben we al gehad, dus nu de hamvraag. Of ik hem niet kan helpen zoeken naar een studio, een studentenkot, maximaal 300 euro?

Natuurlijk kan ik helpen, met alle plezier. "Is het voor een vriend?". "Neen, neen, voor mij" zegt Abdel. Verwarring troef. Ik ken Abdel al een tijdje. Hij woont iets verderop samen met vrouw en kind. "Met drie in een kleine studio?". "Neen, neen, voor mij alleen". "Oei Abdel, huwelijksproblemen?". Abdel grijnst. Geen onoverkomelijke ruzie met vrouwlief en het huwelijk wordt ook nog regelmatig geconsumeerd. Mijn nieuwsgierigheid wordt aangewakkerd. Om het fijne ervan te weten vraag ik even door. Uiteindelijk komt na heel wat gestamel en gestotter het hele verhaal boven.

Het kost Abdel en zijn vrouw elke maand heel wat moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Ze leven beiden van een uitkering, Abdel van een werkloosheidsuitkering, zijn vrouw van een bestaansminimum. Omdat ze samenwonen, wordt van beide inkomens immens veel afgehouden. Een snelle kostenbatenanalyse leert dat, indien ze er een aparte studio of kamer bijnemen en zich apart domiciliëren, ze 150 à 200 euro per maand kunnen winnen. "Alle beetjes zijn welkom. Van het OCMW krijgen we ze niet. "Sorry mevrouw, uw man verdient te veel" zeggen ze daar". Toch wel een gekke regeling. Deze mensen worden niet vooruitgeholpen, maar eerder financieel gestraft en verder omlaag geduwd op de wankele ladder des levens. "Het is een beetje foefelen, maar we kunnen ook niet anders!".

Een voorbeeld van profiteren? Zijn het parasieten die teren op het solidariteitsprincipe? Nemen ze een arm als je ze een hand toereikt? Neen, het zijn mensen die tot deze overlevingsstrategieën worden gedwongen. Strategisch of komisch? Neen, geen karikaturale sabotage waarbij er met bouten en moeren geknoeid wordt. Het gaat om de laagste sport van een ladder die met olie besmeurd is en die onder de voeten van de gasten doorgezaagd wordt.

In de geest van Josef K.

BRUSSEL – De voorlopige sluiting van café Kafka betekent nog lang niet dat de geest van deze illustere schrijver uit de Brusselse straten is verdwenen. Neen, beste lezer, De Onderkrant heeft hier geen melancholische drang naar alcohol in een bruin café maar refereert naar Josef K., de man die verstrikt raakte in een ondoorgrondelijk rechtssysteem. Zoveel jaar later staat het personage van Kafka nog steeds (te)recht. Alleen is Josef Youssef geworden.

Door Kris Blervacq

In een snackbar aan het Anneessensplein ontmoeten we Youssef en de straathoekwerker in deze wijk, Kris Blervacq. Youssef heeft een zwaar drugsverleden, "maar dat is nu al 15 jaar geleden" zegt Kris. "Hij heeft zijn straf uitgezeten. Toch heb ik de indruk dat de politie Youssef nog steeds beschouwt als een verdacht individu, the usual suspect".

Kris refereert hier naar een voorval in april 2008. Youssef vertelt: "Ik stond op een bus te wachten. Iets verderop stopte een politiewagen aan een superette. Een weinig later kwam de politie mijn richting uit. Ze zochten een man die de superette overvallen zou hebben. Voor ik het goed en wel doorhad, werd ik beschuldigd van medeplichtigheid. Ik werd gefouilleerd, mijn identiteit werd gecontroleerd. Nochtans, ik zweer het, ik heb er niks mee te maken". Hoewel de eigenaar en de veiligheidsagent van de superette dit bevestigden, werd Youssef meegenomen naar het politiebureau. "Door een groot onrechtvaardigheidsgevoel, een gevoel van diepe vernedering , werd Youssef kwaad. Misschien had hij dit niet mogen doen, maar jij of ik zouden niet anders gereageerd hebben", aldus Kris. "Met dat verschil dat ons verleden niet speelt". In deze conflictueuze situatie werd de identiteitskaart van Youssef gescheurd.

"Toen ik naar de gemeente ging om mijn papieren weer in orde te brengen bleek dat ik uitgeschreven was. Nochtans woon ik al drie jaar op hetzelfde adres, een appartementje dat ik via het sociaal verhuurkantoor heb gekregen". In de sociale woonblok is Youssef ook niet graag gezien. "Enige tijd geleden is er ingebroken. Ik werd door mijn onderburen beschuldigd. Ik, altijd ik. Ik geef toe, een kennis uit de wijk heeft ooit in een benevelde toestand het raam aan de voordeur ingeslagen. Omdat ik hem niet wou binnen laten". Gelukkig heeft het sociaal verhuurkantoor kunnen bemiddelen, maar de wonden zijn geslagen.

"Ik denk", zegt Kris, "dat door deze opeenstapeling van gebeurtenissen de wijkagent niet meer wou meewerken". Youssef heeft met deze een afspraak gemaakt voor een controle aan huis. De wijkagent weet wel dat hij daar woont maar procedure is procedure. "De afspraak lag vast op een donderdag, vanaf 14u. Die dag heb ik met Youssef gewacht tot 17u30. Geen wijkagent te zien" zegt Kris. "De dag erna komt hij onverwachts op bezoek. Gelukkig was Youssef thuis". Hij weigerde echter om het bewijs van domicilie, noodzakelijk voor het in orde brengen van zijn identiteitspapieren, af te leveren. "Na een week wachten op het formulier ga ik samen met Youssef naar het politiebureau voor een onderhoud met de wijkagent. De wijkagent praat enkel met mij, over het hoofd van Youssef heen. Wanneer Youssef even wou tussenkomen werd hij afgesnauwd". "De agent zei dat ik moest zwijgen en dat ik als ik dat niet kon maar buiten moest gaan wachten. Ik durfde niets meer zeggen. De sfeer in die kantoren komt bedreigend over. Je wil maar één ding, wegraken". "Die dag hebben we het bewuste bewijs niet gekregen. Youssef protesteerde en werd meteen naar buiten geduwd. Ik vraag mij af wat er gebeurd zou zijn als ik er niet bij was". Twee dagen na het indienen van een klacht bij comité P, met Kris als getuige, is de wijkagent het formulier komen afgeven.

Youssef stuurt het op naar de dienst bevolking. "Geloof het of niet, het papier is ergens verloren gegaan, of ze werken daar heel traag" lacht Youssef. Eind november, na acht maanden, krijgt Youssef zijn nieuwe identiteitskaart.

"De gasten met wie wij werken worden vaak geconfronteerd met hoge drempels. Binnen administratieve overheden moet men echt leren iets geduldiger te zijn met hen, meer werken met een open geest. Wachtrijen, nutteloos heen en weer geloop, en vooral het gevoel van discriminatie werken vaak op hun systeem. De gasten geraken gefrustreerd, drukken zich op een verkeerde manier uit en de cirkel is rond". Josef K. blijft leven

U zoekt een hulpverlener?

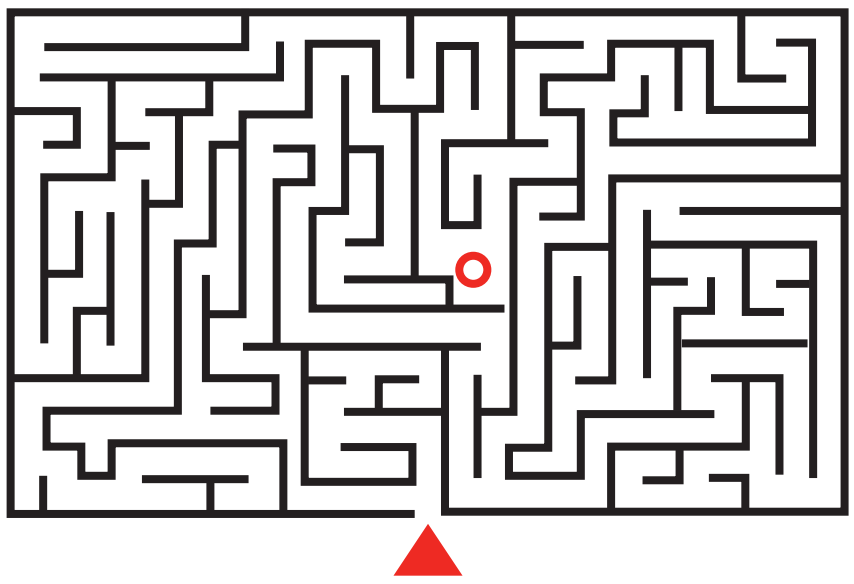

Wanneer het aanbod de vraag overstijgt

SINT-JANS-MOLENBEEK
Commissaris Johan Berckmans, woordvoerder van de politiezone West (waaronder de gemeente Molenbeek valt) staat De Onderkrant te woord. Onderwerp van het gesprek is de wijkpolitie.

Door Sikko Segaert

Het gebeurt zelden dat ik voor de aanvang van een gesprek mijn identiteitskaart moet tonen. Misschien is dat een ingebakken reflex bij de politie. Maar toen mijn afspraak in orde bleek, werd ik toegelaten tot de derde verdieping, het directieniveau. De lichtinval op de trap maakte veel goed, het warm onthaal nog meer. De eerste overweldigende indruk ebde langzaam weg.

"Wijkwerking is één van de zes basisfunctionaliteiten" begint commissaris Berckmans. "Na de grote politiehervorming is het de hoeksteen van het lokaal politiebeleid geworden. Hoewel het idee van een nabijheidspolitie meer inhoudt dan wijkwerking alleen, is de wijkwerking er wel als het ware het centrum van. De politie staat immers niet tegenover de samenleving, maar zit er middenin". *Community policing* heet dit met een mooi beleidswoord. Partnerschap en betrokkenheid zijn twee andere belangrijke peilers binnen dit concept. "In 2007 heeft de politie van Sint-Jans-Molenbeek deelgenomen aan 121 vergaderingen met buurtcomités en verenigingen. Veiligheid en leefbaarheid zijn immers zaken waar de politie niet alleen aan kan werken. Zowel voor de politiemensen als voor de diverse bevolkingsgroepen moeten mogelijkheden gecreëerd worden om gezamenlijk problemen aan te pakken, op regelmatig tijdstip van ideeën te wisselen. De politie kan het niet alleen. Daarom dat wij zoveel belang hechten aan responsabilisering. Buren moeten soms echt leren om weer met elkaar te praten in plaats van de politie te bellen voor bijvoorbeeld geluidsoverlast".

Ondanks de centrale rol die een wijkagent krijgt in het lokale politiebeleid geraken de vacatures met moeite ingevuld. Op de 820 plaatsen zijn zo'n 80 momenteel niet ingevuld. "Hiervoor zijn verschillende verklaringen. Op de eerste plaats heerst nog steeds het stereotiepe beeld van de wijkagent die op zijn oude dag een beetje uitbolt. Een weinig aantrekkelijk beeld voor jonge mensen die vaak staan te popelen om als crimefighter aan de slag te gaan. Interventie komt stoerder over. Bovendien, en laten we eerlijk zijn, wordt interventie beter betaald door het nacht- en weekendwerk. Een mooie surplus voor jonge mensen. Een andere verklaring ligt in de lage scholingsgraad en de vereiste van tweetaligheid. Dit maakt dat het korps hoofdzakelijk is samengesteld uit mensen die van buiten Brussel komen. Aan beginnende wijkagenten moet als het ware uitgelegd worden waar het Jean-Baptiste plein ligt. Nieuwkomers hebben meestal geen enkele binding met de wijk". Dat verbaal geweld aan de basis zou liggen, spreekt de commissaris tegen: "wijkagenten komen zelden voor hete en gevaarlijke situaties te staan. Hun taak ligt in het afhandelen van juridische taken. Wanneer zij bepaalde inbreuken vaststellen dan melden ze dit meestal aan interventie. Toegegeven, voor sommigen blijft de wijkagent een persoon in uniform maar de meeste inwoners kunnen een onderscheid maken".

Er wordt op het terrein echter gezocht naar oplossingen. "We vragen aan alle agenten die naar interventie gaan om eerst stage te lopen als wijkagent". De cijfers liegen er niet om. In 2007 volgden binnen de politionele opleidingen van het korps 183 agenten het functionele opleidingsonderdeel wijkagent (de volgende opleiding is biodiversiteit met 21 man). "Zo hopen we dat sommigen blijven hangen. We vragen ook aan de wijkagenten om een minimumengagement van vijf jaar aan te gaan".

Eerste stappen in de herwaardering van wijkagent. En hoe zit het met de sociale diversiteit van het korps?

"Dit korps heeft geen diversiteitsplan. In andere korpsen wordt soms gewerkt met quota. Hier niet. Er zijn gewoon niet voldoende kandidaten die voldoen aan de selectiecriteria. Vaak begint het al met het diploma. De dag dat het aanbod de vraag overstijgt, kunnen we deze bepalen en uitvoeren. Ondertussen wordt er wel gewerkt aan een systeem van sociale promotie. Zo ligt bij Binnenlandse Zaken een voorstel op tafel om parkwachters door te laten groeien naar het korps. Mensen uit bepaalde kansengroepen kunnen ongetwijfeld bijdragen tot de proximiteit van de politie. Maar ze aantrekken is niet makkelijk. Uit angst om als verrader beschouwd te worden? Misschien. Hoe gek ook, allochtone agenten lijken zich iets harder op te stellen tegenover de eigen gemeenschap, harder in de geest hé, niet in daden".

In een mijmerende bui blikt commissaris Berckmans terug op het verleden. "We komen van ver. Vijftien jaar geleden was alles hier anders. De tijd van grote rellen ligt achter ons. Er worden veel nieuwe woningen gebouwd. Goede woningen. De wijkcontracten werken. De politie heeft zich ook anders leren gedragen. Meer afzijdig op bepaalde momenten, of in burger, zoals tijdens de ramadan". Waarna hij zijn blik op de toekomst werpt. "Al gaat een grote hap van het budget naar personeelskosten, wat normaal is, wij vragen niet meer middelen. De hervorming werkt. Ik hoop dat er nu werk wordt gemaakt van goede huisvesting, en vooral onderwijs, of opleiding".

मेरा घर वहां होता है, जहां...

एक फरवरी को, आब करीब दो साल पहले की बात है, मैं बेल्जियम में पहुंचा हूँ। ठंडा मौसम था, बहुत ठंडा। मेरे लाया हुआ सामानों में से मैंने जो भी मुझे कुछ गर्मी दे सके, उन को निकाला। आज का विशेष ठंड देखकर मुझे यह बात याद आती है। इस प्रकार के ठंड को सहने की आदत तो बन जाती है, पर एक दूसरे प्रकार का ठंड होता है, जिस को सहने की आदत कभी नहीं बनती। यही ठंड जो किसी लोगों के दिल में चुपके बैठता है। और कारण? यही कि मेरा चेहरा कोई दूसरा रंग का होता है? यही कि मैं उनकी भाषा नहीं जानता हूँ अच्छे से?

डाक्टर के दफ्तर में ऐसी कोई मन्त्री बैठती है जो बहुत तेजी से बोलती रहती है, हालांकि उसको मालूम है कि मुझे फ़्रांसीसी बहुत कम आती है, ख़ास तौर पर मैडिकल निरुक्त के विषय में। वह कभी अस्पताल में मेरी नियुक्त पदों का जो सूचना हैं, उसको भी देने तक तैयार नहीं है।

दूसरे उदाहरण जिसमें से भेदभाव और विवाद और भी स्पष्ट निकलते हैं। ब्रुसेल्स यूरोप का राजनीतिक केन्द्र है। इसी के कारण से बहुत से ऐसे मुसाफिर ब्रुसेल्स आते हैं जिन को अकसर ना फ़्रांसीसी ना डच भाषा आती है। फिर कैसा हो सकता है कि, जब मैं रेल स्टेशन में टिकट मंगवाना चाहता हूँ, मुझे अंग्रेज में बात करने के लिए कोई तैयार नहीं है। हालांकि मैं कार्यालय में बैठने वालों को बहुत इज्जत दिखाकर बोलता हूँ।

शायद मैं ज्यादा नाजुक, ज्यादा भंगुर हूँ, पर यह समझना कि लोगों की अनिच्छा बहुत दुःख देने वाली चीज है। जब ऐसा कोई अवस्था आती है जिसमें भाषा की जानकारी होनी बहुत जरूरी है, जैसे पुलिस के सम्पर्क में, तब भी मैं अपने को गलत समझा हुआ महसूस करता हूँ। पहचान का नियन्त्रण का समय, या जब मुझे पुलिस के दफ्तर को जाना है, तब ऐसे भी पुलिसवाले होते हैं जो फ़्रांसीसी बड़बड़ाते रहते हैं (क्योंकि मुझे ऐसा लगता है)। कई बार उन्होंने

अनुवादक बुलाने का वादा किया, पर उनकी बात बारबार झूठी दिखलाई पड़ी। तो मैं अपनी अधिकार को कैसा प्रतिवाद कर सकता हूँ..... और ये लोग उनके कंप्यूटरों पर कौन सी कहानी टंकण करते हैं..... इसी तरीके से कई लोगों का मामला खराब हो चुका है।

पर इनी उदाहरणें को देने के बाद भी, मैं इतना तो कह सकता हूँ कि रोजाना का व्यवहार में, मुझे बहुत लोगों से इज्जत मिली है। एक इज्जत जो मैं महसूस करता हूँ जब वे कुछ समय निकालने के लिए तैयार हैं। यही तो प्रमुख बात होती है। समय निकालना। बिना डच या फ़्रांसीसी भाषा को जानने भी कुछ बताना सम्भव होता है। यहीं कोई अंग्रेज का शब्द, वहां कोई इशारा या कोई समझदार निगाह... और विशेष रूप में धीरज। क्योंकि आवागमन सिर्फ शब्दों से नहीं बनता। मेरा घर वहां होता है, जहां समय निकालने और किसी को सुनने का इरादा विद्यमान होता है।

koud ठंडा
spullen सामान
mensen लोग
kleur रंग
taal भाषा
secretaresse मन्त्री
terminologie निरुक्त
ziekenhuis अस्पताल
discriminatie भेदभाव
politiek राजनीतिक
reiziger मुसाफिर
bestellen मंगवाना
spreken बोलता
politie पुलिस
identiteitscontrole पहचान का नियन्त्रण
vertaler अनुवादक
rechten अधिकार
verdedigen प्रतिवाद करना
verhaal कहानी
voorbeeld उदाहरण
computer कंप्यूटर
respect इज्जत
communiceren बताना
thuis घर
tijd nemen समय निकालना

Bent u het noorden kwijt?

Raakt u niet wijs uit de informatie die u op deze pagina - nochtans in 4 veel gebruikte talen weergegeven- terugvindt? Dan ervaart u zelf ook eens hoe nieuwkomers, of mensen met problemen om de geschreven taal te ontcijferen, zich soms voelen. De oplossing vindt u op de volgende pagina!

MINHA CASA É ONDE...

No primeiro do fevereiro, agora quase seis anos atrás, chequei na Belgica. Estava frio, gelado. Do pouco bagagem que troxe eu peguei tudo que poderia dar um pouco do calor. Tenho que lembrar isso por o frio que tem agora. Um lado de você se acostuma, você aprende de se proteger contra o frio.
É o outro frio que nunca se acostuma. O frio que se esconde na coração de algumas pessoas. E porquê? Porque eu tenho uma cor diferente? Porque não falo bem os idiomas?

Assim tem uma secretária no medico que continua a falar muito rapidamente. Ela sabe que o meu vocabulário em francês é limitado, especialmente no que diz o respeito a terminologia médica. As vezes ela até mesmo recusa uma acusação de minha nomeação para o hospital.

Num outro exemplo, a discriminacão e a indisposição são ainda mais claro. Bruxellas é o centro político da Europa. Isso significa muitos viajantes, pessoas que muitas vezes não falam francês ou Hollandês. Explique-me como é possível que no Estação do Sul eles resusam regularmente me atender em Inglês quando compro um bilhete? No entanto sempre fui muito simpática com as pessoas por trás do balcão.

Talvez eu tenho dedos longos, talvez sou muito sensível, mas tem que entender que o indisposição poderia ser muito ofensivo. Mesmo quando o idioma é realmente importante , por exemplo em contato com a polícia, eu me sinto malentendido. Em controlos de identidade na rua, ou quando tenho que passar no commisario, tem agentes que não param 'falar' Francês (por que é assim que parece).

Várias vezes, eles me prometeram um tradutor. Cada vez era uma mentira. Como posso defender os meus direitos e qual história eles digitam sempre nos seus computadores? Desta forma pessoas chegaram inconscientemente e injustamente em uma má situação.

No entanto, depois esses exemplos quero insistir que encontrei o respeito no trato diário com muitas pessoas.Um respeito que se demonstra no tempo que eles pegam. Especialmente isso; pegar tempo. Mesmo sem falar o francês ou holandês, é possível se comunicar uns com os outros.
Uma palavra Inglês aqui, ali um gesto, um olhar de compreensão e especialmente muita paciência. Comunicação vai além do que língua só.
Minha casa é onde existe a vontade de pegar tempo e escutar.

Ik ben toegekomen: cheguei
Ik had mee: troxe
Het went: se acostuma
Nooit: nunca
Sommige: algumas
Ik spreek: falo
Ze weigert: ela recusa
De onwil: indisposição
Het Zuidstation: O estação Sul
Ik begrijp: entendo
Bij contact: Em contato
Straat: rua
Ik moet langsgaan: Tenho que passar
Ze hebben beloofd: Eles prometeram
Verdedigen: Defender
Onterecht: injustamente
Ik heb teruggevonden: Achei de volta
Zonder: Sem
Engels: Inglês
Verstandhouding: compreensão

Belgie = Bilishi
de huidige vrieskou = jintiande dongleng
het hart = xin
kleur = yanse
snel = kuai
vocabularium = cihui
ziekenhuis = yiyuan
Brussel = Bulusai`er
Leg mij uit = Na wishenme
Een ticket = piao
Heb ik lange tenen = ,jiaozhi hen chang
Belangrijk = zhongyao
Misbegrepen = huai dongde
Commissariaat = jingcha zhongbu
Telkens = cici
Mijn rechten = wode lizi
Op deze manier = zheyangde fangfa
Benadrukken = xiang shuo
Nederlands = Helanyu
Mijn thuis = wode jia

WODE JIA SHI NALI...

Er yue yi hao, liu nian qian, wo shi dao Bilishi laide。Hen leng, bingdongde leng。Xingli hen shao, wo shi na wo keyi yongde lai riqilai. Yinwei jintiande dongleng, wo shi xiang zhexie tian. Keyi xiguan, deyi baohu.
Lingwai yige leng, hen nan xiguan. Youde ren xin li de leng. Weishenme ? Yinwei lingwai yige yanse ? Yinwei bu hui shuo dangdide yuyan ?
Yisheng nabian, you yige ren, yizhi shuode hen kuai. Qishi ta zhidao wode Fayu cihui hen xiao, tebie shi yixue cihui. Youshihou, ta bu yao gei wo yiyuan de tongshi.
Lingwai yige, leng geng qingqu. Bulusai`er shi Oumeng de zhengfu zhongxin. Hen duode youke bu hui shuo Fayu, Helanyu. Na weishenme Nanzhan nabian, jinchang mai piao, tamen bu yao yong Yingyude huida. Qishi wo hen youhao, ba tamen duida hen hao. You keneng wode jiaozhi hen chang, wo hen minggan, danshi yao zhidao zhe zhong qingkuang hen shangxin.
Yuyan hen zhongyaode qingkuang, biru jingcha mianshi, wo shi huai dongde. Lu shang de huzhao jiancha, jingcha zhongbu li, youde ren yizhi shuo Fayu. Youdeshihou, tamen shuo fanyizhe lai. Cici shi mengxiang de. Wo shi zenme kongzhi wode lizi, tamen shi diannao shang xie shenmede ? Zheyangde fangfa, ren shi bukebimiande weifa.
Haishi xiang shuo, tiantiande jiaoliu hen youhao. Hen duo ren shi bangzhude.
Qishi, shijian zui zhongyaode. Bu yao yong Fayu, Helangyu jiaoliu. Yi ju Yingwen, dongzuo, yanyan, naixin naixin. Jiaoliu bi yuyan geng yuan.
Wode jia nali you biyao yong shijian ting.

Первото февраля 6 лет назад я приехал в бельгию. Был очень холодный день. Помню, я вытащил из моей маленькой сумки всю свою одежду, чтобы хоть чуть-чуть согреться. Нынешние морозы напоминают мне то самое время . Привыкая к подобому холоду внутренне ты становишься сильнее. Но есть друтой холод, к которому я так и не могу привыкнть. Это холод в седцах людей не способных к взаимопонимаию, не идущих к тебе навстречу. Почему? Мотому что у тебя друтой цвет кожи? Или потому что ты говориць на друтом языке? Ты приходишь к врачу, а медсестра, увидев что ты плохо говоишь по-французски, будто нарочно начинает говорить с тобой слишком быстро а то и вовсе отказывается предоставить «реквизит» при поступлении в больницу. А вот еще один пример недоброжелательности: брюссель – политическая столица европы, а зто значет, что в нём множество путешевствующих иностранцев, не говорящих ни по фраицузски, ни по-фламандски, и как в таком случае обьяснить, что когда я хотел купить билет, в кассе со мной отказались товорить по-англиски? А ведь я всегда так дружелюбен с людьми! может я просто слишком раним и чувствителен? Но как же люди не понимают что чёрствость и холоднось так силио ранит человеческое сердце? Но даже полицейские на улице зная насколько важен англискйй язык, не понимают, или дедают вид, что не понимают тебя. Проходя через полицеиский участок или контроль я слышу их унизительную болтовню на французском. Сколько раз они обещали мне позвать переводчика и каждое обещание оборачивалось обманом. А как ты можеш защитиь свои права, не умея ясно выразиться на местном диалекте? И гот знает, что печатают они на своих компьютерах? Вот так неволно и незаслуженно люди поподают в плохое положение. Эти примеры демонстрируют какая ненависть и.
Презреие к ближнему в душах большинства людей с которыми мне пришлось здес общаться. А ведь порой говоря на разных языках люди способны понять друг друга имея минимум взаимоуважения, чтобы уделить человеку столь драгоценное время и вниания. По-моему, общение-это больше, чем просто язык. И мой дом там, тде умеют слушть и слышать человека!

чуть-чуть: een beetje
привыкнть: wennen aan
«реквизит»: requisitoir
по-англиски: Engels
болтовню: brabbelen
положение: parket
вниания: geduld
больше: verder
сиушть: luisteren

Mi casa està…
El uno de febrero, hace casi seis años, llegué a Bélgica.
Hizo mucho frío.
Del poco equipaje que llevé conmigo cogí todo lo que me podía servir para calentarme un poquito. Es por el actual frío glacial que me acuerdo de este momento. De alguna manera, uno se acostumbra a un tal frío y aprende a armarse. Es el otro frío a lo que uno no se puede acostumbrarse nunca... el frío que vive en el corazón de algunas personas. Y porqué? Es porque tengo otro color? Porque no hablo bien las lenguas de ese nuevo país?
En la práctica del médico hay una secretaria que sigue hablando muy rápido. Aunque sabe que no entiendo mucho de francés y que me falta el vocabulario médico.
A veces ni siquiera me quiere dar el papel obligatorio para mis citas en el hospital.
Otro ejemplo refleja aun más la discriminación y la mala voluntad.
Bruselas es el centro político de Europa. Eso implica muchos viajeros, gente que no habla francés o neerlandés. Explícame entonces porque, cuando compro un ticket en el Zuidstation (nombre flamenco para la estación ferroviaria del Sur de Bruselas), muy amenudo no me responden en inglés?
No obstante soy simpático cuando hablo a la gente detràs de la ventanilla.
A lo mejor soy muy susceptible, pero sepa que la mala voluntad puede ofender.
Incluso en algunas situaciónes donde la lengua es importantisima, me topo con un muro de incomprensión. Por ejemplo cuando tengo que hablar con la policía,. O cuando hay controles de identidad en la calle. O cuando tengo que pasar por la comisaría. Siempre hay agentes que siguen con su jerga de policía. Varias veces ya me promitieron un traductor, pero no ví a nunguno. Cómo puedo defender mis derechos y cual es la historia que cuentan en sus informes? De esta forma hay gente que se ven puesto en apuros, sin saberlo y sin quererlo.
No obstante quiero acentuar que hay mucha gente respetuosa, eso si lo he notado muy a menudo. Gente que se toman el tiempo para hablar conmigo. Que no necesitan francés o neerlandés para comunicar, sino alguna palabra inglés, un gesto, una mirada de complicidad. Y sobre todo mucha paciencia. Ya que comunicar es mucho más que hablar una lengua.
Mi casa está donde hay la voluntad para tomarse el tiempo para escuchar.

1 februari
el uno de febrero
koud
frío
bagage
equipaje
ertegen wapenen
armarse contra algo
de dokter
el médico
afspraken
citas
de discriminatie
la discriminación
reizigers
viajeros
het loket
la ventanilla
kwetsend
ofensivo
de politie
la policía
agenten
agentes/ policías

مكاني

انسان جاء بلجيكا في أول فبرايرمنذ 6 سنوات تقريبا وكان يوم بارد كثيرا وأنا لبست كل شيء في
فتي من أجل أدفأ نفسي بها.البرد القارس الحالي يذكرني بهذا اليوم ولكن البرد يتعوّد فواحد ممكن
عدّ للبرد مع ذلك في برد آخر لا يتعوّد أبدا وهو برد القلب ا?نسانيّ. ولمذا ؟ بسبب أنا عندي لون
رة المختلف أو بسبب أنا لا أعرف اللغات جيدا ؟
عند الطبيب أجد السكرتيرة بمجرد انها تعرف انني لا أتحدث الفرنسوية خصوصا الكلمات الطبية
من الكلام و تتحدث بطريقة غير مطمئنّ و مرات ترفض عمل ورقة الموعد مع أن يوجد في
عد مهم في المستشفى.
مثال أوضح من التفريق وعدم ا?رادة لو أشتري تذكرة ركوب في مكاتب بيع التذاكر يرفضون
تحدث معي بالانجليزية مع العلم ان بروكسل هي مركز أوربا السياسي يعني فيها الناس من انحاء
با و العالم ولا يتحدثون الفرنسوية أو الفدرلانديّ ومسكن أبالغ و أنا سريع الانفعال ولكن لازم تفهم
التفريق جارح.
لو اللغة مهم جدا في سوء الفهم مثلا عند البوليس عندما يتعرض الناس للمراقبة في الشارع
هاب الى الكوميسرية يوجد اشخاص يتمتمون بالفرنسوية وبعض مرات يقولون للناس اذهب معنا
ف نأتي بمترجم و يكذبون و لا ياتي مترجم ويتعرض الإنسان لاشياء سيئة بسبب عدم معرفة
نسوية فكيف نقدرون أن ندافعو حقوقنا واية حكاية مكتوب في أوراق البوليس؟
أن هذه الامثال أنا لقيت في بروكسل أشجاص كثيرمحترمين كمان و يتحدثون بلطف ويتحدثون
الانجليزية وخصوصا يخدون وقت و يتحدثون على مهلهم حتى من غير الفرنسوية و الفرلاندية.
ة وحدة با?نجليزي أو رمز لطف أو نظرة تفاهم وخصوصا صبر كثير تسهّل الاتّصال.
ة فقط مش كيفاية في الاتّصال.
ني اين الناس على استعداد أن يخدون الوقت و يسمعون كلام الأخيرين.

تقريبا	ongeveer	أوربا	europa
لبست	kleedde ik me	الفرنسوية	Frans
يذكرني	doet me denken aan	الناس	de mensen
آخر	andere	التفريق	discriminatie
المختلف	anders	للمراقبة	identiteitscontrole
اللغات	talen	بعض مرات	enkele keren
تتحدث	spreekt	حكاية	verhaal
مثال	voorbeeld	الاتّصال	communicatie

Brussel: een stad waar honderden talen een thuis zoeken

Door A.A., een gast van het straathoekwerk

Op de eerste februari, nu bijna zes jaar geleden, ben ik in België toegekomen. Het was koud, ijskoud. Uit de weinige bagage die ik mee had, nam ik alles wat kon dienen voor een beetje warmte. Ik moet eraan terug denken door de huidige vrieskou. Ergens went het, je leert je ertegen wapenen.
Het is die andere kou die echter nooit went. De kou die schuilt in het hart van sommige mensen. En waarom? Omdat ik een andere kleur heb? Omdat ik de talen niet echt goed spreek?
Zo zit bij de dokter een secretaresse die erg snel blijft spreken. Nochtans weet ze dat mijn vocabularium in het Frans echt beperkt is, zeker met betrekking tot de medische terminologie. Soms weigert ze zelfs een requisitoir voor mijn afspraken in het ziekenhuis te geven.
In een ander voorbeeld wordt de discriminatie en de onwil nog duidelijker. Brussel is het politieke centrum van Europa. Dit betekent veel reizigers, mensen die vaak geen Frans of Nederlands spreken. Leg mij dan eens uit hoe het kan dat men mij in het Zuidstation, wanneer ik een ticket koop, regelmatig weigert in het Engels te antwoorden? Nochtans ben ik altijd heel vriendelijk tegen de mensen achter het loket.
Misschien heb ik lange tenen, ben ik heel gevoelig, maar begrijp dat de onwil heel kwetsend kan overkomen.
Zelfs wanneer de taal echt belangrijk wordt, bijvoorbeeld bij contact met de politie, voel ik mij misbegrepen. Bij identiteitscontroles op straat, of wanneer ik langs moet gaan op het commissariaat, zijn er agenten die Frans blijven brabbelen (want zo komt het over). Al enkele keren hebben ze mij beloofd een vertaler te voorzien. Telkens bleek het een leugen. Hoe kan ik mijn rechten verdedigen en welk verhaal typen ze dan in godsnaam telkens uit op hun computers? Op deze manier komen mensen ongewild en onterecht in een slecht parket.

Toch wil ik na deze voorbeelden even benadrukken dat ik in de dagelijkse omgang bij vele mensen respect heb teruggevonden. Een respect dat blijkt uit de tijd die ze nemen.
Vooral dat; tijd nemen. Zelfs zonder Frans of Nederlands te spreken is het mogelijk om met elkaar te communiceren. Een woordje Engels hier, een gebaar daar, een blik van verstandhouding, en vooral veel geduld. Communicatie gaat immers verder dan de taal alleen.
Mijn thuis is waar de wil bestaat om tijd te nemen en te luisteren.

Taal kan naast verheldering ook voor verwarring zorgen. Zeker in een stad waar honderden talen worden gesproken. Een effectief welzijnsbeleid heeft daar oog voor en oor naar. Een makkelijke opdracht is dit allerminst.

Door Ann Clé

Wie in Brussel woont of werkt, weet dat taal naast een handig communicatiemiddel ook een heet hangijzer kan zijn. Denk maar aan de geregeld hoog oplaaiende conflicten en communicatiestoornissen tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Dat laat zich ook voelen in het welzijnswerk, dat door zijn eigenheid met beide taalgroepen in contact komt, zonder daarvoor subsidies van beide gemeenschappen te ontvangen. De hulpvrager maakt het niet uit waar het geld vandaan komt. Hij zoekt een antwoord op een vraag, een oplossing voor een probleem, en geraakt hopelijk op die plek waar hij het best vooruit wordt geholpen, liefst nog in zijn eigen taal… Samenwerking tussen de taalgemeenschappen ligt, ook vanuit historische gevoeligheden, niet voor de hand. Toch ontstaan de laatste jaren hoopgevende dynamieken.

Zo schudde op een bitterkoude januaridag in 2008, op de Saincteletteb rug in Brussel, de vertegenwoordiger voor jeugdzaken van de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad voor het eerst de hand van zijn Franstalige collega. Hun kantoren liggen tegenover elkaar aan weerszijden van het kanaal. Ze werken op hetzelfde terrein: het jeugdwerk in Brussel. En toch hadden zij elkaar nooit eerder ontmoet. Die dag verbond een symbolische telefoonlijn, gemaakt door tientallen jongeren die hand in hand over de brug stonden, twee werelden die de rest van de tijd gescheiden zijn. De telefoonlijn was de eerste aandachtstrekker van de bi-communautaire actiegroep *FR+NL = Het werkt! Ça marche!* Dit is slechts één voorbeeld. Ook de kunstenwereld bewijst via initiatieven zoals het Kunstenfestivaldesarts en BRAVO dat samenwerken mogelijk is. De Brusselse Welzijnsraad probeert in het kader van het lokaal sociaal beleid ook de Franstalige partners te betrekken, er is het bi-communautair overleg rond druggebruik in Brussel, La Strada, het Brussels Steunpunt voor daklozen, het bi-communautair overleg van enkele straathoekwerkinitiatieven… Dat dit gemakkelijk is, zal niemand beweren. Maar de praktijk leert dat het wel kán werken. Ça marche…

Wie denkt dat taalproblemen in het welzijnswerk volledig te vatten zijn onder de bi-communautaire noemer, getuigt van een kinderlijke naïviteit. De samenstelling van de Brusselse bevolking laat zich al lang niet meer in twee gemeenschappen onderbrengen. De culturele en linguïstische diversiteit is enorm en dat stelt ook het welzijnswerk voor enorme uitdagingen, want al die mensen moeten soms ook een beroep doen op sociale voorzieningen. Brussel is een stad waar honderden talen een thuis zoeken. Moeten we dan verwachten dat iedere sociale dienst een talenwonder aan het onthaal heeft zitten? Uiteraard niet. Wel zou het handig zijn wanneer men op de plekken waar het nodig is, ook een mondje Engels spreekt – die taal is immers goed op weg de nieuwe lingua franca van Brussel te worden - én dat er vlotter een beroep wordt gedaan op de sociale tolkendiensten.

Dus een betere samenwerking tussen de taalgemeenschappen, een minimum aan kennis van het Engels en een beter gebruik van tolkendiensten en het probleem is opgelost? Spijtig genoeg niet. Er zijn daarnaast ook veel mensen die moeite hebben met de geschreven taal. Niet alleen omdat de taal hen vreemd is, maar ook omdat ze niet of onvoldoende kunnen lezen. Of omdat ze de vaak moeilijke formulering van geschreven documenten niet begrijpen. Er is nog heel wat werk aan de winkel voordat de honderden talen in Brussel zich er ook effectief thuis zullen voelen.

Waar plakt uw straathoekwerker allemaal tussen....

Naast de gewone plakwerken van gasten aan organisaties of instellingen is uw straathoek-werker ook aanwezig bij het betrekken van de wijk in andere projecten. In Molenbeek:

- Jonge gasten – Bonnevie: project voor schoonmaken van het park met gasten uit de wijk
- Jonge gasten – VK* concerten: gasten uit de wijk die als vrijwilliger werken in de bar en de vestiaire
- Marcel van VZW GARS (Guidance et Accompagnement des personnes pour la Réinsertion Sociale) met een interviewer van wijkblad « De Overkant »
- Deel van de Delegatie van het Institite of European studies op uitwisselingsbezoek in de Wayne State University Detroit: Integration of Muslims in Western Societies.
- Moestafa van asbl Retour à la nature en Nederlandstalige milieu organisaties voor festival de la terre 2009
- Gasten – JES! Eyeworks: bijverdienen met een rol als figurant bij figurantenbureau dat op zoek was naar kleurrijke figuranten.
- Molenbeekse meiden - Meisjeswerking Chiro Brussel: stuurgroep voor project trajectbegeleiding van meisjes
- Buurt – Volkskeuken 'Siti Joesef': ontmoetingsplaats voor mensen van allerlei slag en gratis maaltijden voor gasten.

De bos in

Januari 2008, twee organisaties in het Brusselse, JES vzw en CAW Mozaïek – Begeleid wonen, slaan de handen in elkaar met als doel een traject te doorlopen met een groep jongeren en dit gedurende een paar maanden. Objectief? Samen, als groep en door middel van participatie, op vierdaagse gaan in het verre Herbeumont, aan de oevers van de Semois.

Door Mark Verraes

De uitdaging bestond erin de verschillende deelnemers, binnen het straathoekwerk 'gasten' genoemd, in die mate te motiveren dat ze tweewekelijks naar de samenkomsten kwamen en enthousiasme kweekten om uiteindelijk op vierdaagse te vertrekken. De jongeren bepaalden het programma in grote lijnen zelf, binnen een op voorhand vastgelegd kader.

Bon…een aantal intensieve vergaderingen en maanden later was het zover…hoog tijd om met acht jongeren uit verschillende Brusselse wijken de rust uit het rurale Herbeumont voorgoed te verdrijven.

De trein en een fotozoektocht via een verlaten treinbedding brachten de gasten in de late namiddag ter plaatse. Zelden lopen projecten vanuit het reactiveringswerk zoals gepland. Het doel is één, de manier waarop twee, en zelden te voorspellen. Zo bleek achteraf dat de jongeren een lichte vrachtwagen met bestuurder hadden geannexeerd en op die manier de uitgestippelde route hadden verkort, met succes bovendien. Wie zijn wij om zulke initiatieven te fnuiken?

Ter plaatse, op Le Champ du Monde, hadden wij, drie avontuurlijke zielen van JES vzw en twee vrolijke medewerkers van CAW Mozaiek – Begeleid wonen, reeds de patrouilletent opgesteld. Het halalvlees meegebracht uit 'zone 1080' stak al gedeeltelijk in de vriezer van de camping, de rest was verwerkt in een gloeiend hete bolognesesaus. Een dagtocht lang je mannelijkheid op de proef stellen is een vermoeiende zaak waar je honger van krijgt. Dit bleek toch aan tafel: het werd een vreetfestijn, stijl het einde van een Asterix-strip, maar dan zonder het everzwijn, want onze mannen eten ook geen wilde varkens. In welk vat sommige van hen gevallen zijn toen ze jong waren, weten we nog steeds niet precies, maar sterk en grappig worden ze er wel van.

Een vermoeiende dag moet toepasselijk worden afgerond. En wat is er gezelliger dan samen rond een kampvuurtje zitten? Initieel zaten we allemaal samen rond het vuur, dan kwam er een splitsing…één van de gasten kwam op het idee RISK te spelen in de tent. Initiatief moet worden gestimuleerd, dus een tijdje later werd het bord uitgestald en de regels overlopen (we besloten, na enige discussie, te gaan voor de versie zonder vals spelen).

Na wat schreeuwen om de angst te verdrijven, na nog wat meer geschreeuw om de angst in het donker teniet te doen en na nog wat na-schreeuwen voor het plezier, werd het rustig op de camping langs de oevers van de Semois. In een 5-tal tentjes werd rustig gewacht op wat de volgende ochtend brengen zou.

Omstreeks negen uur, schoof iedereen, sommigen al meer schoorvoetend dan anderen, zijn benen onder de ontbijttafel. Na een paar tassen sterke koffie, een paar bokes met choco, een paar oppeppende scheldwoorden naar elkaars hoofd geslingerd te hebben, waren onze gasten weer op hun gewoonlijke toerental.

Tijd voor een spel: het 'Vikingspel' Op de site van een bijzonder oud kasteel besloten we met onze bende dit spel met kegels en koningen te gaan spelen. Aanvakelijk gingen we ervan uit dat het die schavuiten van ons geen moer zou kunnen schelen hoe dit spel verliep, maar tot onze grote verbazing werd er aandachtig opgelet, werden de achterpoorten van de regels gevonden en heerste er een bijzonder aangename competitiviteit. Een voormiddag lang werd er gespeeld en gelachen, gezeverd en gediscussieerd.

Tussen twaalf en een eet iedereen. Wij schikten ons met plezier in deze gewoonte. Na de opruim en de afwas kwam eindelijk de gelegenheid het grote donkere bos eens te gaan verkennen…Kris, de enige van ons die het vaderland nog heeft gediend met zijn dienstplicht, nam de leiding en loodste onze jongeren door bossen en dalen, opzoek naar het Land van Maas en Waal. Trommels en trompetten hadden onze gasten niet nodig, het Belgische wildbestand werd gesignaleerd in Noord-Frankrijk. Intussen nam ik een jongen die het nogal moeilijk had binnen de groep mee op mountainbiketocht, op zoek naar een geschikte wand om de dag erna een rappel te installeren. We vonden een wand maar die bleek lang geleden ingepalmd door een bos. Na overleg beslisten we dan toch een van de oude spoorwegbruggen af te dalen langs het prachtige jaagpad. 's Avonds maakte onze inmiddels reeds hechter geworden roedel een heerlijke couscous. Het resultaat was wonderbaarlijk, we aten samen uit dezelfde schaal zoals het hoort…er heerste peis en vree, er werd bijzonder respectvol met elkaar omgegaan, kortom, het was heerlijk. De rust van het bos had even het gewenste effect op onze jonge honden. Enkel het kampvuur stond nog tussen ons in. Zodra de vlammen doofden, slenterden we moe maar tevreden naar onze tenten. Er werd al opmerkelijk minder geschreeuwd dan de nacht tevoren en als snel restte enkel het geruis van de rivier langs onze tenten.

Voor dag drie stond een rappel van tien meter op het programma. De gasten moesten eerst een aantal kilometer door de bossen, om dan uit te komen aan een imposante spoorwegbrug alwaar we een lang touw hadden opgehangen. Rappelen is grenzen verleggen, je durven loslaten, vertrouwen op jezelf en het materiaal en, niet onbelangrijk, vertrouwen op de uitleg van de begeleider en hopen dat hij de touwen die de constructie moeten houden degelijk heeft vastgemaakt.

Op een enkele uitzondering maakte iedereen de val in de leegte, de adrenaline was ruikbaar, de angst te proeven. Achteraf was het gevoel van zichzelf overwonnen te hebben bij heel de groep aanwezig, zelfs bij de persoon die niet had meegedaan. Groepsdynamica maakt soms vreemde kronkels.

Middageten. Brood met chater, een mens heeft niet veel nodig.

De vermoeidheid sloeg bij een aantal gasten zwaar toe. Weinig slapen en vooral vroeg opstaan –wat voor veel gasten een zeldzaamheid is– begonnen hun tol te eisen. Een aantal kapoenen hield zich rustig bezig en speelde een spelletje, anderen lagen rustig in hun tent. Een drietal jongeren waren vragende partij om een vlot te bouwen en eindelijk, na drie dagen lonken naar dat water, dat 'kanaal' naast ons te gaan 'bedwingen'. Ik legde eerst uit dat dit een natuurlijke rivier was en daarna hoe ze een vlot moesten bouwen. Met onze hulp kwamen ze tot een degelijk, maar zoals achteraf bleek, net niet degelijk genoeg, vlot. Halfweg de Semois kapseisde het vlot, het moedige bemanningslid werd in het water geflikkerd, meegesleurd en ontsnapte nipt aan een van de meedogenloze grillen van moeder natuur. Hij kwam er gelukkig met de schrik, een nat plunje en een bijzonder sterk verhaal voor thuis in de wijk vanaf.

Aangekomen in base-camp werden de vuren aangestoken, het houtskool gewit, sla gesneden, tomaten gekliefd. Roosters werden schoongebrand: tijd voor een BBQ. We wisten wel dat onze jongeren graag BBQ'en, maar dat ze onze tent in een heuse snackbar zouden veranderen, hadden we niet verwacht. Stokbrood werd vakkundig besmeerd met verscheidene sauzen, merguezes professioneel gebakken en uitgedeeld. Alweer een feest.

De laatste activiteit ving aan omstreeks acht uur 's avonds. De laatste 'test'. Stel je voor, een verlaten spoorwegtunnel in het midden van het bos, een gestoorde straathoekwerker in een al even gestoorde vermomming, knalharde klassieke muziek… huiveringwekkend. Een voor een gingen ze het donkere gat tegemoet… een voor een kwamen ze er weer uit, sommigen al meer onder de indruk dan de anderen. Ze werden opgewacht aan de andere kant door Pieter, een begeleider van CAW Mozaiek – Begeleid wonen, en er werden fakkels gemaakt voor de lange donkere tocht door het eenzame bos…

Kampvuur, het laatste hout opbranden… de laatste verhalen vertellen, de laatste keer het donkere bos in en dan slapen, zalig lang slapen.

Wanneer de haan voor de tiende keer kraaide stonden we op, ontbeten en braken het kamp op. De jongeren werden onder veel gejuich en enig geknuffel in de JES-camionette gestopt en naar het station vervoerd… alwaar ze de trein terug namen naar hun betonnen bos, hun eigen jungle met hun regels… opnieuw 's nachts leven en overdag slapen.

Een uitzonderlijke match met onverwachte resultaten

Door Burhan Karanfil

Brussel, 21 december 2008 -Een grote dag vandaag, een derby-ontmoeting tussen SK (Sluw Kantoor) BUREAUCRATIË en de thuisploeg die onderaan het klassement bengelt, FC (Fuck Community) GAST. FC heeft een bewogen seizoen achter de rug en heeft zowel op als naast het veld heel veel strubbelingen gekend. Momenteel zijn de spelers van GAST thuisloos en staan ze bijna letterlijk op straat. Ook vandaag is dat het geval want de aftrap begint met een vertraging van een halfuur wat niet zo uitzonderlijk is voor de matchen van FC GAST. Deze keer echter omdat er al een vechtpartij plaatsvindt in de rangen van FC GAST. Heel begrijpelijk natuurlijk als de gemoederen zo verhitten, maar de security komt vlug tussenbeide en de heethoofden worden in bedwang gehouden. Als de Cara pils rijkelijk gevloeid is om de droge kelen te smeren kan de aftrap beginnen en barst het enthousiasme en gejuich van de fans los. Aanmoediging is zeker nodig. De fans zullen hun beste beentje moeten voorzetten om met man en macht hun ploeg bij te staan en te supporteren, want deze ontmoeting is van cruciaal belang. Het is de allerlaatste kans van FC GAST om zijn vel te redden. Een gelijkspel is niet genoeg, de drie punten moeten binnengehaald worden anders is het afgelopen en gaan ze kopje onder in 2e klasse. Er zijn weinig supporters te bespeuren van tegenploeg SK BUREAUCRATIË in het overvolle MAZENNET stadion van FC. Officieel is het MAZENNET stadion gesloten en mogen er geen matchen gespeeld worden. Omdat de brandveiligheid van het stadion niet aan de normen voldoet, is het stadion ontoegankelijk verklaard door de burgemeester. GAST heeft geen officiële verblijfplaats meer sinds twee maanden. Maar de voorzitter van GAST heeft de regels aan zijn laars gelapt voor de laatste match van het seizoen en de zegel van de burgemeester losgerukt om het stadion alsnog te betreden. Het is een primeur om een match te zien in een gekraakt stadion, vandaar de massale opkomst van de supporters. Een eerste aanval komt van FC GAST. Via middenvelder SHW wordt een diepe pas naar voren geschoven na een mooie dribbel en voorbij de ijzersterke verdediger DREMPEL van SK. Hij zet de bal klaar op 30 meter van het doel. De spits VERZETEENBERG, die sinds vorige week mocht aantreden van coach MOTIV snelt naar de bal en is er net een seconde vlugger bij dan DREMPEL. Na wat trek en duwwerk en wat schouder tegen schouder moet DREMPEL het onderspit delven. VERZETEENBERG kan de actie mooi afronden voorbij doelman KEPI in de linkerbovenhoek! 1-0 voor GAST!!! De fans zijn door het dolle heen en bestormen VERZETEENBERG als die zijn geluk wil delen met het publiek bij de omheining. Ze scheuren letterlijk zijn shirt van z'n lijf. Hij moet de rest van de match in zijn 'marcelleke' verder spelen want de ploeg heeft geen reservespelers noch shirts extra, gezien de clubkas leeg is en alle financiële reserves zijn uitgeput. Daarenboven zijn de schulden torenhoog en op hulp van de bemiddelingscommissie voor schuldenaars (BCS) kan de club al lang niet rekenen sinds hij betrokken was bij het 'zwartlopersschandaal' vorig seizoen. [De helft van de ploeg werd toen gesignaleerd terwijl ze tijdens een training in colonne in zwarte kleren over de snelweg scheurden aan een snelheid van 30km/uur.] De vreugde heeft niet lang mogen duren want kort na de aftrap, welgeteld twee minuten later, komt er al antwoord van SK, en wel via hun middenvelder MAATWERK. De ervaren speler kwam 2 seizoenen geleden over van Club AnyWay. 1-1. Het is dikwijls in die fase dat GAST het kopje laat hangen… Jawel, net voor speeltijd in de eerste helft knikkert JMENFU via de penalty de 2-1 binnen nadat de Franse verdediger TAGEUL een rode kaart krijgt als hij MAATWERK trakteert op een tackle net buiten strafschopgebied. Er volgt een woordenduel dat over moeders gaat. De tweede helft begint met een ongelooflijk dynamische start van FC dat razendsnel een corner weet te versieren en via de voorzet van middenvelder SHW kopt de Braziliaan NOGHOPE ERIS de gelijkmaker binnen in rechterbovenhoek. De GAST supporters doen deze keer een heel onverwachte move en geven hun ploeg een staande ovatie. Verder krijgt SK niet veel kansen meer maar het wordt toch weer gevaarlijk wanneer de verdediger WEETHETBETER een afstandschot op de paal weet te plaatsen. Een moment van geluk voor FC. 2-2 en er zijn nog twee minuten te spelen als de fans ongeduldig worden en een vuurtje aanmaken in het stadion. Er zijn geen brandblusapparaten, het vuur wordt groter en laait op tot tien meter hoogte. Ondertussen rukt GAST op met twee spelers tegen vijf verdedigers in de tegenaanval, het is de dribbelkont PREJUGE die drie spelers weet te passeren en een voorzet plaatst voorbij de laatste verdedigers van SK. Verdedigers DREMPEL en NIETZULLE botsen tegen elkaar in de gelijktijdige actie en de bal komt vrij te liggen voor de spits LALUMIERE JAY. Hij weet met een knappe beweging doelman KEPI te passeren en schopt de bal keihard doorheen het doel in het MAZENNETTEN stadion binnen!!! Een nooit geziene kracht van JAYTROUVE LALUMIERE haalt in de allerlaatste seconde de overwinning binnen voor FC GAST. 3-2 wordt de stand en als scheidsrechter PASMOI het eindsignaal geeft kan zelfs de hemel zijn vreugdegevoel niet meer te baas en laat als het ware zijn tranen los. De regen valt bij bakken naar beneden zodat het vuur vanzelf uitgedoofd wordt. Een nog nooit geziene overwinning in nooit geziene omstandigheden. FC GAST is de grote overwinnaar en mag het komende seizoen terug aantreden in eerste klasse met een schone lei.

Faits d'hiver...

Door Ann Clé

Waar buitenslapers en –hangers de publieke en politieke opinie relatief koud lijken te laten tijdens de zomermaanden, is dat wel anders na de eerste vorst. Traditioneel begint zowat einde oktober de winterkoorts in de sector: noodplannen worden op poten gezet, steeds blijken er te weinig opvangplaatsen, is er sprake van enkele 'zorgwekkende bedweigeraars', en reageert de natie geschokt wanneer de eerste ongelukkige de ochtend niet heeft gehaald (ondanks de warme dekens en de trui die hij ook dit jaar weer via landsverdediging gratis kreeg toegestopt, en waaraan hij zich probeerde te warmen, even tevergeefs als het meisje met de zwavelstokjes…).
Tijdens de kerstperiode piekt het sentiment. Zelfs de man in de straat krijgt medelijden met de man die hem in warmere tijden voornamelijk stoort door zijn aanwezigheid an sich. Het overzicht dat op het computerscherm verschijnt bij het intypen van de zoekterm 'dakloos' op www.brusselnieuws.be voor de periode vanaf oktober is hallucinant en leest als een soap. Het winterplan blijkt zoals ieder jaar niet afdoende, à l'improviste worden amateuristische 'nevenprojecten' geïnstalleerd, mensonwaardige toestanden worden breed uitgesmeerd, politici komen ad hoc met extra middelen over de brug. Jaar na jaar zijn deze 'faits d'hiver' een illustratie van het weinig structurele daklozenbeleid in onze hoofdstad. Wanneer de lente weer daar is en de ergste kou geleden, smelt de extra aandacht voor daklozen weer weg als sneeuw voor de zon. Plotsklaps is er dan geen plaats meer voor mensen zonder papieren in de crisisopvang, worden dagelijks tientallen mensen geweigerd omdat de twee centra volzet zijn, is de uithuiszetting van een gezin geen vermeldenswaardig nieuws meer, verdwijnt de dagelijkse strijd aan de onderkant hooguit in de faits-divers rubriek van een regionale krant...

Een selectie uit de 'faits d'hiver', teruggevonden op www.brusselnieuws.be (chronologisch)

27/10: Asielzoekers naar daklozenopvang gestuurd,
29/10: Hoeksteen vzw moet daklozen weigeren,
28/10: Onvoldoende opvangplaatsen voor asielzoekers,
4/11: Extreem arme mensen worden amper 48 jaar,
4/11: Asielzoekers en daklozen bezetten gebouw in Elsene,
4/11: Pand van Electrabel gekraakt,
6/11: Winterplan biedt daklozen veilige haven,
18/11: Mensen zonder papieren nog steeds in Electrabelgebouw,
18/11: Electrabelgebouw is volledig ontruimd,
18/11: Dakloze vrouwen en jongeren moeten eigen opvang krijgen,
19/11: Sans-papiers bezetten ULB-sportcentrum,
20/11: Brusselse daklozen in kaart gebracht,
21/11: Asielzoekers ULB verhuizen mogelijk naar nieuwe locatie,
21/11: 500 extra opvangplaatsen voor asielzoekers,
24/11: Nog geen oplossing voor asielzoekers in ULB,
24/11: Opvallend meer jongeren en gezinnen dakloos,
25/11: Sans-papiers nog steeds in ULB-sportzaal,
26/11: Asielzoekers mogen voorlopig in sporthal ULB blijven,
27/11: ULB-studenten steunen ULB-bezetters,
3/12: Mensen zonder papieren van ULB naar VUB,
4/12: Sans-papiers terug naar ULB,
10/12: VUB schaart zich aan de zijde van haar bezetters,
11/12: Nood aan warme dekens voor daklozen,
26/12: Armen en daklozen vieren feest bij Nativitas,
29/12: 200 sans-papiers nog steeds in ijskoude garage,
29/12: Daklozen zoeken beschutting tegen winterkou,
1/1: Samaritanen vieren oud naar nieuw in Centraal Station,
6/1: OCMW voorziet extra daklozenopvang,
6/1: Dode dakloze gevonden onder metroperron Brussel Zuid,
6/1: Grote drukte bij daklozenopvang CASU,
6/1: Daklozen lijden onder uitzonderlijke koude,
8/1: Daklozenopvang overvol door vrieskou,
8/1: OCMW-voorzitter vraagt meer geld voor daklozenopvang,
8/1: Hotel laat daklozen overnachten,
8/1: Hotel Mozart legt daklozen te slapen,
9/1: Sociale patrouilles op zoek naar verkleumde daklozen,
9/1: La Maraude biedt hulp aan daklozen,
9/1: Casu telt voldoende bedden voor daklozen,
9/1: 32 overleden daklozen in 2008,
9/1: Levensverwachting van daklozen ligt pak lager.

Het weer

Door Mark Verraes en Kris Blervacq

	vandaag	morgen	donderdag	vrijdag
West-Bxl	5°	-2°/5°	0°/4°	2°/6°
Zuid-Bxl	2°	-2°/3°	-2°/3°	-1°/5°
Hallepoort	-1°	-3°/3°	-4°/4°	-2°/5°
Beurs	2°	-6°/-1°	-6°/0°	-5°/1°

Vandaag
Het is rustig op ondergrondse metrobankjes en vrij koud op pleinen. Op sommige plaatsen enkele zonnestralen die een ander licht werpen op het verkrijgen van een medische kaart en op de leegstand in Brussel. Op andere plaatsen is het nevelig met een dik laaghangend wolkendek en bevroren procedures. De temperaturen schommelen tussen -10 graden aan de Beurs, -5 graden in het station van Hallepoort en 0 of -1 graad in het Westen van onze hoofdstad. De wind waait zwak uit veranderlijke richtingen afhankelijk van de keuze van de burger tijdens de laatste verkiezingen.

Morgen
Zwaar bewolkt. 15 tot 20°C. Typisch Belgisch weertje. Kans op een lichte regenbui. Het leven op straat gaat z'n gangetje. Ontmoet de gasten op hun gebruikelijke plaatsen.

Overmorgen
Opgelet: de straten zullen spekglad zijn. Ijzel en sneeuwbuien. Voorzie warme kledij en bergschoenen met antislipzool. Je kan maar best warme plaatsen opzoeken zoals stations, theehuizen, café's,… Of maak een reuzeglijbaan met jouw gasten!

Dag na overmorgen
Warme zonnige dag. Tot 25°C. Aanbevolen kledij zijn sandalen, luchtige broek of short, T-shirt. We voorspellen een ontspannende sfeer op het plein of in het park. Geniet ervan!

In de sterren geschreven

Door Heleen Huysentruyt en Marijke Oscé

Steenbok (22 december t/m 19 januari)

Soms moet je van je hart een steen maken. Een mens is maar met twee handen en oren geboren en kan dus niet voor iedereen klaar staan. Je omgeving doet graag een beroep op jou omdat ze weten dat jij onvoorwaardelijk naar hen luistert. Je doet dit ook ongelooflijk goed, steenbok maar je mag je eigen grenzen niet uit het oog verliezen. Maak tijd vrij voor jezelf, ga op reis of doe eens iets leuks, en je zal zien dat alles op zijn plaats valt.

Waterman (20 januari t/m 19 februari)
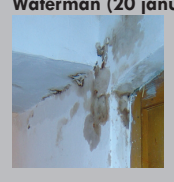
Jij bent een waterteken en dat is deze maand ook letterlijk te voelen. Er zitten enkele lekken in het dak van je woning, maar je huisbaas neemt zijn verantwoordelijkheid niet. Misschien kan de huurdersbond in je gemeente je helpen. Ben je een waterman zonder papieren, klaag dan maar beter niet, want je riskeert op straat te belanden. Probeer je in dat geval vooral niet op te jagen in de aangroeiende schimmel op je muren. Misschien kan de gedachte dat sommige mensen daar hun boterham mee beleggen je geruststellen.

Vissen (20 februari t/m 20 maart)

Vissen zijn groepsmensen. Ze scholen samen op straathoeken, bankjes, in deurportalen enzovoort. Alleen voelt een vis zich kwetsbaar, maar in groep voelen zij zich veilig, dan denkt de omgeving dat ook zij een haai zijn. Aan jonge vissen geven wij de raad de school niet te verlaten, ook al krijgen zij soms het gevoel dat er daar enkel filet van hen gemaakt wordt. Wij denken aan hun toekomst: filet verkoopt beter op de arbeidsmarkt.

Ram (21 maart t/m 20 april)

Moet je er echt altijd zo fel in vliegen, ram? Enthousiasme werkt aanstekelijk maar teveel werkt dan weer afstotend. Zeker rammen die bij de politie werken moeten zich hiervoor hoeden. Jullie zijn al niet populair en door fanatiek identiteitscontroles te doen, zal dit zeker niet verbeteren. Deze maand ben je er zeker bij gebaat je gedrag een beetje te temperen, je zal zien dat je op deze manier veel sneller tot een gesprek zal komen en meer respect zal afdwingen.

Stier (21 april t/m 21 mei)
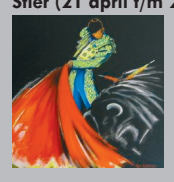
Het wordt tijd dat er vordering komt in je dossier, stier, want de Belgische bureaucratie werkt voor jou als een rode lap. Je advocaat, OCMW-assistent en de ministers kunnen maar beter de koe bij de horens vatten, anders lopen zij het risico door jouw horens gevat te zullen worden. Laat je niet ontmoedigen, jouw verzet dient een hoger doel!

Tweelingen (22 mei t/m 21 juni)

Een tweeling is niet graag alleen, maar neem niet eender wie of wat op sleeptouw. Van bier ga je je wel vrolijker voelen maar de ontnuchtering de dag nadien is des te pijnlijker. Ook in je relaties ga je best op zoek naar evenwicht. Je hebt de neiging om je zeer afhankelijk op te stellen maar je moet goed weten of je relatie een echte vriendschappelijke basis heeft of deze voor de andere persoon in de eerste plaats professioneel is. Gebruik je intuïtie want die heb je in overvloed tweeling!

Kreeft (22 juni t/m 22 juli)
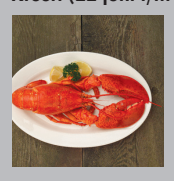
Jij bent een duur beestje en dat is te voelen in de portefeuille. Maar er is goed nieuws voor de kreeft die het moet stellen met een werkloosheidsuitkering, want voor kredieten groot en klein, mag nu ook hij bij Leenmans zijn. U hoeft die home cinema heus niet in de winkel te laten staan. Een saturnale storm voorspelt geluk in het kansspel voor kreeften die geboren zijn in juli.

Leeuw (23 juli t/m 23 augustus)
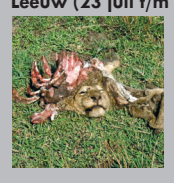
Je voelt je gekooid door je administratieve situatie en hebt het gevoel dat je rondjes loopt. Maar er is iemand die aan je denkt, leeuw. Deze persoon erkent je als zijn meerdere omwille van je koninklijke moed op je tocht hierheen en het doorzettingsvermogen dat je de voorbije jaren hier ten toon gespreid hebt. De ernstige maar niet dodelijke ziekte waar je al zo lang op wacht, zou je eindelijk ten deel kunnen vallen deze maand. Droog je tranen ook al heb je veel verdriet, er zijn vast papieren in het verschiet!

Maagd (24 augustus t/m 22 september)
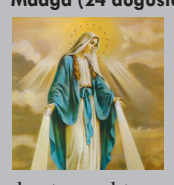
Geef de moed niet op! Je bent al een tijdje op zoek en de eenzaamheid begint zwaar te wegen. Maar de sterren zijn je deze keer gunstig gezind, maagd. Het heelal spant samen opdat jij deze maand de prins op het witte paard of je lieflijke prinses zal ontmoeten. Voor sommige maagden zal deze ontmoeting ook een aangenaam praktisch staartje krijgen in de vorm van papieren! Er staan je spannende tijden te wachten…

Weegschaal (23 september t/m 22 oktober)
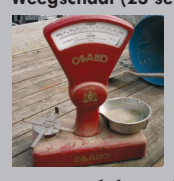
Bewaak de balans tussen goed en kwaad. Dit geldt ook voor je voeding, weegschaal. Als je af en toe een Cara pils teveel drinkt, vergeet dan niet naar het sociaal restaurant te gaan. Op deze manier krijg je de noodzakelijke vitamines binnen en leg je misschien nog wat sociale contacten. Als je deze evenwichtsoefening met glans volbrengt, zal je er meteen de vruchten van kunnen plukken. Het koude weer trotseren lukt veel beter met een volle maag en een goed gesprek!

Schorpioen (23 oktober t/m 22 november)

Je bent ten einde raad omdat de dokter je dat slaapmiddel niet wil voorschrijven. Met verbale en fysieke agressie bereik je je doel niet, schorpioen. Jij beschikt over de capaciteit om anderen te overtuigen, maar je impulsiviteit is je voor. Gooi het over een andere boeg, overredingskracht is immers de achillespees van Hippocrates.

Boogschutter (23 november t/m 21 december)
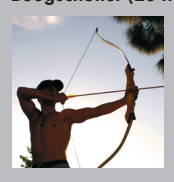
Wil je schieten zonder gevolgen op korte of lange termijn, neem dan je voorzorgen boogschutter! Zorg altijd voor dekking in de rug. Schiet je toch raak dan kan je het altijd op een lopen zetten. Maar je daden zouden wel eens gevolgen kunnen hebben die pas veel later in je leven een blok aan je been worden. Een gouden raad voor deze maand: bezint eer u begint!

Brusselse organisaties voeren actie tegen armoede en sociale uitsluiting

Door Ann Clé

17 oktober 1987: In antwoord op de oproep van Joseph Wresinski, priester in het daklozenkamp van Noisy-le-Grand nabij Parijs en oprichter van de Vierde Wereldbeweging, zijn honderdduizend verdedigers van de mensenrechten samengekomen. Verzamelplaats: het Trocaderoplein in Parijs, daar waar in 1948 de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens werd ondertekend. Sympathisanten, beleidsmakers van alle niveaus en mensen in armoede kwamen er samen om een gedenksteen te onthullen ter ere van alle slachtoffers van honger, uitsluiting en geweld. Sinds die dag werden er dertien replica's van de gedenksteen gemaakt, waaronder ook één in Brussel.

17 oktober werd in 1992 uitgeroepen tot werelddag van verzet tegen extreme armoede. In verschillende landen wordt die dag actie gevoerd. Het Brussels platform armoede organiseert het Brusselse luik samen met sympathiserende organisaties. De acties stonden dit jaar in het teken van de dalende koopkracht. De standjes van verschillende Brusselse organisaties werden opgevat als winkelrayons. Bezoekers konden gaan shoppen in 'de supermarkt van het leven' en intussen ervaren dat huisvesting, scholing, voeding…een grote brok uit het huishoudbudget betekenen, zeker voor mensen die in armoede leven. De straathoekwerkers van JES vzw smeerden de 'winkelaars' dure kredieten aan, en stelden zo de wanpraktijken van kredietinstellingen aan de kaak.

Actieweken ministerie van de wooncrisis

Door Heleen Huystentruyt

Het Ministerie van de Wooncrisis is ontstaan in Brussel toen drie verenigingen in 2006 de koppen bij elkaar staken om samen actie te gaan voeren. Aanvankelijk ging het om een beperkte samenwerking van 321 Logements - die het grote Tagawa hotel bezetten en daarmee woonruimte creëerden voor veel personen en families - de daklozenopvang Chez-Nous en de Brusselse Bond voor het Recht op Wonen (BBROW). De eerste actie van het Ministerie was de bezetting van het Gesuklooster aan de Botanique.
Een aantal andere organisaties sloot zich op dat moment ook aan bij het project, waardoor een serieus netwerk ontstond binnen korte tijd. Toen het klooster op 24 mei ontruimd werd, bezette het Ministerie dezelfde dag nog een nieuw gebouw even verderop in de Koningstraat 123. Van hieruit werden de bewoning en de activiteiten voortgezet. Over een periode van enkele maanden werden tweewekelijks debatavonden georganiseerd waarbij groepen uit het hele land die actief zijn rond het recht op wonen hun ervaringen beschreven. Aan deze debatavonden nam ook telkens iemand van het straathoekwerkteam van JES vzw deel. Door deze debattenreeks groeide de wil om het Ministerie uit te breiden naar andere steden dan Brussel. Daarom werd op 16 februari 2008 het Forum van de Wooncrisis georganiseerd, dat doorging in het collectief woonproject in de Koningstraat. Tijdens dit forum zouden praktische oplossingen gezocht worden voor de huidige wooncrisis, door reeds bestaande initiatieven voor te stellen en op zoek te gaan naar nieuwe manieren om de strijd voor het recht op wonen te voeren. Meer dan 200 mensen en verenigingen uit alle hoeken van het land kregen zo de kans ervaringen te delen. Ook het straathoekwerk van JES vzw was hier vertegenwoordigd. In de voormiddag stelden verschillende organisaties zich voor en in de namiddag werden diverse thema's met betrekking tot huisvesting behandeld. De dag werd afgesloten met een brainstorm over hoe al die onderwerpen deel zouden kunnen uitmaken van de strategie van het Ministerie van de Wooncrisis en hoe er in de toekomst samengewerkt zou kunnen worden.
Op 15 maart werd iedereen die had deelgenomen aan het forum voor een eerste vergadering van het Ministerie uitgenodigd. Het Ministerie houdt sindsdien maandelijks kabinetsvergaderingen en algemene vergaderingen, waar evoluties op het terrein van huisvesting besproken worden en mogelijke acties gepland. De bedoeling is niet dat het Ministerie zelf acties opzet, maar dat de individuele organisaties een beroep kunnen doen op de steun van het Ministerie wanneer zij een actie plannen. Op die manier kunnen wij luider roepen en worden wij misschien beter gehoord.
Tijdens de eerste vergaderingen van het Ministerie van de wooncrisis groeide het idee om twee nationale actieweken van het recht op wonen te organiseren om het Ministerie bekend te maken bij een breder publiek. Er werd met de verschillende organisaties besloten om hun acties met betrekking tot huisvesting rond een zelfde periode te concentreren, onder de slogan 'een sleutel voor iedereen' van het Ministerie van de Wooncrisis. Het einde van deze actieweken viel niet toevallig samen met De Dag van de Armoede.

Voor meer informatie ga naar
http://www.wooncrisis.be/

Pispottenfestival

Sinds enkele jaren werkten de straathoekwerkers en de reactiveringswerker van JES vzw samen met Chez Nous/Bij Ons aan de organisatie van het 'Pispottenfestival'. Een festival om het gebrek aan openbare toiletten in de hoofdstad onder de aandacht te brengen. En, niet onbelangrijk, ervoor te zorgen dat de beleidsmakers hier werk van maken. De acties blijven niet zonder resultaat.

Door Mark Verraes

De straathoekwerkers zijn actief op de as van Molenbeek tot Kuregem, een as waar slechts één openbaar toilet te vinden is, het middeleeuws pissein tegen de gevel van de Sainte Catherine kerk. Brussel ruikt dan ook vaak als een openbaar toilet. Toeristen met dikke portemonnees kunnen nog terecht in een cafeetje of in de openbare toiletten die tijdens grote evenementen zoals de jaarlijkse kerstmarkt worden geplaatst, maar waar moeten daklozen zonder klein geld terecht? Hoe doen ze dat dan? "Ik wacht tot het donker is en hurk dan tussen twee wagens" zegt Martine. "Je kan je niet inbeelden hoe vernederend dit is. Het is letterlijk je broek afsteken. En dan moet je nog opletten dat een toevallige passant je niet omver duwt uit boosheid, of dat de wagen niet vertrekt." Dergelijke situaties zijn niet van deze tijd. Iedere hoofdstad deze titel waardig, heeft om de 500 meter een openbaar toilet. En zelfs in ons eigen land doen andere steden het beter. Denk maar aan Gent, dat een heel plan rond openbare toiletten heeft uitgewerkt.
De straathoekwerkers zijn blij dat de acties langzaam resultaat opleveren. Zo werd door de schepen van Openbare Netheid, Karine Lalieux, een actieplan voor meer openbare toiletten in Brussel stad ontworpen. Hopelijk maakt ze er snel werk van…want de nood in hoog!

Telling van daken van dak- en thuislozen in de nacht van 19 november

In Brussel, net als in andere grote steden, is de aanwezigheid van daklozen op straat één van de meest zichtbare vormen van armoede. Maar niemand weet hoe groot die groep thuislozen wel is. Dat maakt het moeilijk om aan de noden tegemoet te komen, om een degelijk beleid tegen thuisloosheid te voeren. Om een zicht te krijgen op de omvang van de problematiek, organiseerde het Steunpunt Thuislozenzorg Brussel, 'La Strada' voor de eerste keer een grootschalige telling.

Door Marijke Oscé

In de nacht van 19 november gingen 145 personen van meer dan 40 verschillende organisaties en diensten die met deze problematiek in aanraking komen, de straat op om de dak- en thuislozen te tellen. Onder hen ook enkele JES-straathoekwerkers. Niet enkel de personen die op straat werden aangetroffen, maar ook zij die gebruik maakten van crisis– en nachtopvang, onthaaltehuizen, begeleid wonen en transitwoningen werden geteld. Ter voorbereiding werd een inventaris opgemaakt van plekken die gekend zijn als 'slaapplaats'. Straathoekwerkers, ervaringsdeskundigen en sociaal werkers die vaak in contact komen met daklozen, hielpen hieraan mee. Dit voorbereidend werk resulteerde in een kaart met de verschillende regio's van Brussel met daarop enkele indicatieve zones. Na een korte briefing, waar de regio's werden toebedeeld en het registratieblad werd uitgelegd, vertrok ieder groepje naar zijn zone. Van 23 tot 24u werden alle personen die hier werden aangetroffen, geregistreerd. Het specifieke tijdstip werd vermeld, alsook typische uiterlijke kenmerken. Op deze manier kon later uitgemaakt worden of bepaalde personen al dan niet dubbel geteld werden. Wanneer er niemand sliep maar er op de plek wel kartonnen of dekens lagen, werd dit ook geregistreerd.

De resultaten zijn uiteraard slechts indicatief, maar geven toch enig idee van de aantallen. Op straat en in kraakpanden werden 545 personen geteld. De gratis nachtopvang ving die nacht 173 personen op, de crisisopvang 49, de officiële en niet officiële onthaaltehuizen vingen respectievelijk 839 en 165 personen op. Ten slotte werden in de diensten voor begeleid wonen 685 volwassenen en 310 kinderen geteld. In totaal brengt dit ons op 2766 personen.
Een regelmatige telling, waarbij de methodiek verder verfijnd wordt, kan de benadering meer accuraat maken. De eerste stap is in ieder geval gezet.

Politiek correct

De Onderkrant is niet enkel de voelspriet aan de onderkant, maar tast soms ook af wat er 'daarboven', op beleidsniveau, beweegt. Ze stelden we een aantal Brusselse politici de vraag 'Waarom het straathoekwerk een belangrijke methodiek is in het welzijnsveld'. En 'Of ze bereid waren daarover een korte bijdrage voor onze krant te schrijven'. De reacties stroomden binnen en leest u hieronder.

Straathoekwerk: een menselijk werk van lange adem

Door Brigitte De Pauw
Ondervoorzitter Raad VGC
Brussels parlementslid CD&V
Schepen te Jette

Het straathoekwerk van JES vzw is voor Brussel een onmisbare schakel om van ons gewest een plaats te maken waar het aangenaam wonen en werken is. Niet iedereen heeft de mogelijkheid om volwaardig deel te nemen aan het bruisende stadsleven. Door een gebrek aan opleiding, aan de juiste papieren of aan kansen, komen deze mensen vaak aan de rand van de samenleving terecht.

Straathoekwerkers zoeken toenadering tot deze mensen om hen opnieuw de kracht te geven medemensen te worden.

Sommigen delen het straathoekwerk smalend in bij 'de zachte sector'. Onterecht. Straathoekwerkers leggen immers bikkelharde realiteiten bloot die ze met de krachtige wapens van dialoog, inleving, begrip en vertrouwen trachten te begrijpen en aan te pakken.

Als parlementslid en schepen wil ik met de vinger aan de pols van de Brusselse samenleving aan politiek doen. Straathoekwerkers helpen mij om met zin voor verantwoordelijkheid en met bewogenheid mee te werken aan een zorgzaam Brussel. Straathoekwerkers zijn immers het geweten van de stedelijke samenleving en de spreekbuis van de zelfkant van onze maatschappij. Zonder vooroordelen, zonder hapklare of populistische boodschappen, maar met medemenselijkheid en begrip spinnen straathoekwerkers geduldig een fijnmazig net tussen mensen, tussen hen die snakken naar nieuwe kansen en de zorgende samenleving die kansen moet bieden. Straathoekwerkers zijn vaak de buigzame strohalm voor zij die hopen op een volwaardig en actief leven.

Daarom zal ik ook in de toekomst een vurig verdediger blijven van het straathoekwerk. Uit respect.

De noden in Brussel zijn zeer groot

Door Adelheid Byttebier
Fractievoorzitter Groen!
van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement

Straathoekwerk; dat heeft me altijd al gefascineerd. Je werk doen op de hoek van de straat!
Dat ene begrip omvat een heel nieuwe methode die toch vertrekt van een jarenoude drijfveer: de kwetsbaren in onze samenleving een plaats geven en de kans bieden om, zoals alle andere burgers, gebruik te maken van onze sociale voorzieningen. Diensten die opgezet zijn om mensen in nood te ondersteunen, moeten ook gekend zijn en toegankelijk voor diegenen die er nood aan hebben. Dit is een zo nobele ambitie dat ik steevast in het Brussels parlement het 'werk op de straathoek' verdedig.

Ons geluk –van diegenen die gezond zijn, familie, vrienden en inkomen hebben– wordt mee bepaald door de wereld rondom en onze solidariteit met wie het moeilijk heeft of de weg niet vindt.
Bij mijn opleiding 'maatschappelijk assistent' koos ik al voor de specialisatie 'opbouwwerk'. Het bracht mij als stagaire naar de Brusselse noordwijk en een nieuwe wereld ging open. Elke ontmoeting, elk huisbezoek, was een fascinerende ervaring. Zoekende mensen kregen een houvast wanneer we hen informeerden of konden doorverwijzen. Het is mijn band met Brussel.

De opdracht waarvoor het Straathoekwerk nu staat, is niet gemakkelijk. De noden in Brussel zijn zeer groot. De kloof tussen arm en rijk wordt groter en tegelijk wordt hier en daar goed welzijnswerk opgedoekt. Zo is onlangs de ADZON werking stopgezet aan Anneessens terwijl zij op een jaar wel 300 mensen met problemen konden opvangen. Dit cijfer toont aan dat het sociaal werk, letterlijk op straat, wel honderden mensen kan helpen.

Jullie werking is in Brussel nodig voor verschillende doelgroepen en op zowat 'elke hoek' van een straat.
Veel succes!

Het vertrouwen herwinnen van mensen die alle vertrouwen kwijt zijn

Door Jan Béghin
Parlementslid
sp.a-fractie
Brussels Hoofdstedelijk Parlement

Mensen die op straat overleven worden door het grote publiek doorgaans bekeken in termen van overlast. Ze zijn hinderlijk, ze vergroten het onveiligheidsgevoel, ze jagen klanten weg, ze knagen aan ons goed gevoel. En dus moeten ze maar ergens anders naartoe en uit het zicht verdwijnen.
Straathoekwerkers doen precies het omgekeerde. In plaats van gasten (zoals straathoekwerkers hun cliënten noemen) te verjagen of te negeren, gaan ze er actief naar op zoek. Ze zoeken contact, spreken aan, schudden handen of houden gezelschap, met als bedoeling het vertrouwen te herwinnen van mensen die alle vertrouwen in overheid of maatschappij kwijt zijn. Dat is een werk van lange adem. Er zijn immers veel steken op te rapen.
Uiteraard vind ik als politicus dat we in de eerste plaats moeten vermijden dat mensen door de mazen van ons sociale vangnet vallen. Maar als het toch gebeurt, mogen we die mensen niet loslaten. Een manier om hen te bereiken is het straathoekwerk: laagdrempelig, zonder vooroordelen, in het besef dat terug aansluiten bij de maatschappij van de eerste keer wellicht niet lukt. Een overheid die een beleid uitstippelt en daarvoor maatregelen neemt, wil graag resultaten aflezen. Maar de kleine overwinningen die het straathoekwerk boekt, zijn niet altijd meetbaar. Van het nut van de inspanningen ben ik evenwel overtuigd.

De kracht van het straathoekwerk ligt niet alleen in het laagdrempelige, maar ook in de integrale aanpak

Door Marie-Paule Quix
Fractievoorzitter sp.a Brussels Hoofdstedelijk Parlement

Het straathoekproject van JES vzw is op 1 november 1994 opgestart met een aanloopperiode van twee jaar. Het richtte zich tot groepen jongeren met wie elke communicatie verbroken was. Bij de aanvang was het werkzaam in drie regio's: de omgeving van de Pantsertroepensquare, van het Bloemenhofplein in Brussel-centrum en de omgeving van het Sint Jan-Baptistvoorplein in Sint Jans-Molenbeek. Deze oorspronkelijke indeling is in de loop der jaren gewijzigd.

De kracht van het straathoekwerk ligt niet alleen in de laagdrempelige, maar ook in de integrale aanpak van de problemen waar jongeren en anderen mee te kampen hebben. Daarnaast is er de uitbouw van dwarsverbindingen met de bestaande voorzieningen.

Het straathoekwerk is bijgevolg essentieel in de ontwikkeling van een stedelijk welzijnsbeleid. Mensen die door de samenleving zijn opgegeven en dus het gevoel hebben uitgesloten te worden, kunnen door de geduldige aanpak van de straathoekwerkers opnieuw aansluiting met de samenleving vinden. Succes is niet altijd gegarandeerd, maar straathoekwerk biedt mensen aan de onderkant van onze samenleving op zijn minst de kans om te proberen opnieuw een menswaardig bestaan op te bouwen. De waarde van het straathoekwerk staat absoluut buiten kijf en moet in een grootstad als Brussel, waar steeds meer mensen uit de boot dreigen te vallen, blijvend en stevig ondersteund worden.

uw mening

De redactie van De Onderkrant krijgt per dag vele tientallen brieven en e-mails. We publiceren dan ook slechts een selectie van alle ingezonden meningen. De redactie leest alle berichten om goed op de hoogte te zijn van de reacties van onze lezers. Die helpen ons scherp te blijven. Na een inventarisatie maken we de keuze voor publicatie aan de hand van een aantal criteria over vorm én inhoud. Dat wil echter niet zeggen dat de hier gepubliceerde meningen overeen komen met die van de redactie.
De grote stroom reacties maakt het ondoenlijk om te melden of een brief wel/niet wordt geplaatst of daarover in discussie te gaan. We verzekeren dat de redactie alle post waardeert en serieus neemt, ook in 2009. Wilt u reageren op een stuk in De Onderkrant of heeft u een belangrijke mededeling voor of vraag aan onze lezers? Laat het ons weten via sikko.segaert@jes.be

De Onderkrant behoudt zich het recht om inzendingen met buitensporig en kwetsend taalgebruik te publiceren. Lange inzendingen worden door onze redactie niet ingekort.

Geef ons een lokaal!!

Ik woon in een sociale woonwijk en dagelijks verveel ik me. Ik slaap tot 11uur. Dan eet ik iets vooraleer ik naar buiten ga. Bij slecht weer roken we in de hal van het appartementsgebouw.
Daarna gaan we naar de snackbar waar we de meisjes opwachten die van school komen. Wij roken en af en toe brengt iemand een fles drank mee. Zo gaan alle dagen voorbij. Wat kunnen we anders doen? Soms amuseer ik me wel maar ik ben het stilaan beu om op deze koude dagen buiten rond te hangen. Ik heb geen diploma dus ik kan geen deftig werk vinden. In de wijk hiernaast, een paar straten verder, hebben ze wel een jeugdhuis. Daar hebben de jongeren wel genoeg mogelijkheden om hun vrije tijd nuttig te besteden. Maar in onze wijk is er niks. Hier hebben we alleen een speelpleintje en een sporthal. In de sporthal mogen we niet eens een sigaret roken! Voor het minste worden we daar buiten gesmeten. Dan is het toch normaal dat we altijd buiten rondhangen. Wat wij nodig hebben is een lokaal waar we kunnen doen wat we willen. Naar DVD's kijken, muziek beluisteren, roken, …
Geef ons een lokaal!!!!
M.F. Brussel

Stop ermee mij te vertellen hoe ik voor mijn hond moet zorgen!

Ik bedel nu al drie jaar in het centrum van Brussel met aan mijn zijde mijn trouwe toeverlaat Swampie. Hij is de enige met wie ik alles deel en het enige levend wezen op deze godvergeten aardkloot die ik nog een echte vriend kan noemen. Met dit schrijven zou ik u dan ook alsjeblieft willen vragen om me er niet iedere keer op te wijzen dat ik mijn hond goed moet verzorgen. Ik zou een heel rijk man zijn als ik voor iedere opmerking in betrekking tot het welzijn van Swampie 1 euro kreeg in plaats van een walgende blik. Hij vreet beter en vaker dan ikzelf, en dit niet enkel omdat ik hem graag heb maar ook omdat hij de schijterij krijgt als ik hem goedkope Lidlbrokken voorschotel. Als je dan bedenkt dat ik een matras deel met hem is het toch logisch dat ie enkel het beste krijgt zodat we 's morgens goed uitgerust wakker worden in een proper bed. Gelieve u ook geen zorgen meer te maken over zijn persoonlijke hygiëne, er is geen fontein in Brussel waar mijn blaffende levensgezel zichzelf nog niet in ondergedompeld heeft. Moest ik het proberen, men zou mij snel gehandboeid afvoeren. Als er dan toch een ietwat vreemde geur rond ons beiden hangt mag u er zeker van zijn dat u mij ruikt. Sorry daarvoor.
Dus alsjeblieft , stop ermee om mij te vertellen hoe ik voor mijn hond moet zorgen , als ie er genoeg van had zou hij er al lang van tussen zijn gemuisd.
Greetz
Scruffie en Swampie, Brussel

Welke uitlaatklep, behalve die van auto's, kent de straat?

Als hevig RSCA supporter wil ik hier toch wel het één en ander kwijt over de rellen rond het De Linde plein en de ongenuanceerde kijk die erover bestaat.
Terwijl de harde supporterskern van Standard dweept met rood, Ché en kreten als 'antifa-hooligan' lijkt het Anderlecht publiek te bestaan uit een bende racisten die graag eens relt tegen de plaatselijke allochtoon. Voetbal wordt plots een beetje politiek (vraag maar aan Leterme en Dehaene, notoire supporters van foute ploegen).
Maar bekijk alles eens vanuit het hart van een supporter. Via het internet circuleerde een oproep om de blanke Anderlechtsupporter in elkaar te rammen. Een groot aantal jongeren werd hier gewoonweg toe bereid gevonden. De agitatie vloeide tot in Molenbeek, waar, jawel, ik woon. Het Anderlecht-vestje waar ik als het ware mee ben vergroeid zorgde die week voor spannende momenten. Zouden ze mij hier in de wijk over aanspreken? Ach, ze doen maar, ze mogen het weten. Mijn lievelingsspeler is Boussaffa, nota bene de best betaalde speler in de competitie. Ikzelf ben antifa, maar besef dat dit niet de standa(a)rd is. Racisme is niet vreemd in de blok waar ik sta, maar toch, niet alle 25.000 supporters zijn zo. Voetbal is voor mij een uitlaatklep, een gereguleerde bufferzone in een overgereguleerde maatschappij. Brood en spelen! Drinken, zingen, roepen, tieren. Niet meer, maar zeker ook niet minder, en van onze kleuren blijven ze af. Ik snap niet dat de gasten uit de wijk dit niet kunnen zien. Voor hen die op de oproep gereageerd hebben zijn alle blanke supporters hetzelfde (een klacht voor het centrum van gelijke kansen waard). De blanke supporter die zogezegd ook nog eens door de politie werd beschermd. Of is er meer aan de hand? Persoonlijk denk ik dat het niet zoveel uitmaakte tegen wie de jonge allochtoon zijn woedde richtte. Momenteel ziet men hoe vreedzame Palestina betogingen gekaapt worden door een kleine bende relschoppers, en misschien nog erger, hoe de media dit disproportioneel voorstelt. Het lijkt wel of de hele wereld in een wij-zij spelletje aan het vervallen is. De hele wereld?
Anderlecht was volgens mij slechts een voorteken, een lokaal gebeuren. De rellen na de Palestina betoging ook. Al is het conflict internationaal, de druppeltjes die de emmer doen overlopen zijn lokaal. Noch brood, noch spelen zijn voor een deel van de Brusselse bevolking bereikbaar. Welke uitlaatklep behalve die van auto's kent de straat? De boel preventief een beetje sussen met straathoekwerk of ander sociaal werk, en je dan afvragen waar ze waren tijdens de rellen? Zo werkt het niet, dat wisten de Romeinse keizers al 2000 jaar geleden.
Sis, Supporter blok R, Anderlecht

Ik verzuip in de schulden! Wat kan ik doen?

Ik heb een groot probleem.
Ik ben 26 jaar en heb op het moment een schuld van 8400€. Dit lijkt wel een nachtmerrie. Deze schuld heb ik op twee jaar tijd opgebouwd. Tot mijn vierentwintigste heb ik nooit schulden gehad. Ik had zelfs een

spaarrekening met 1600€ erop.
In de laatste twee jaar ben ik twee keer verhuisd en dat heeft meer gekost dan ik dacht. Ik had een koelkast nodig en een fornuis en een wasmachine, want dat stond er allemaal niet. In de winkel zeiden ze dat ik dat gemakkelijk in kleine schijven per maand kon betalen. Daarna heb ik ook een auto gekocht (een kleine) om meer kans te maken op een job. Uiteindelijk kon ik alle rekeningen niet meer betalen en toen werd ik in het station aangesproken door een man van een leningsinstelling. Het leek alsof hij uit de hemel kwam vallen. Maar dat leek maar even zo, want nu heb ik nog meer schulden… Ik heb wel nog even een job gehad, maar nu ben ik weer 7 weken werkloos. Ik moet hieruit geraken want ik betaal zoveel rente dat ik er gewoon gek van wordt. De rekeningen stapelen zich op. Heeft iemand tips voor mij?
R.A, Molenbeek

Artsen moeten bezinnen over de gevolgen van lichtzinnig voorschrijfgedrag

Reactie op het artikel over de aanhouding van een Gentse arts in de kant van donderdag 23 oktober
Donderdag 23 oktober lezen we in de krant het verhaal van een jonge vrouw die sterft na de combinatie van een overdosis zware pijnstillers en speed. De arts die deze medicatie voorschreef, werd enkele jaren geleden al op de vingers getikt voor het voorschrijven van grote hoeveelheden rohypnol aan twee drugsverslaafden. Beide stierven nadat ze de pillen samen met andere medicatie hadden ingenomen. De betreffende arts werd vorige week aangehouden en zal zich voor de rechter moeten verantwoorden …
We betreuren dat er doden moesten vallen voordat deze wantoestanden eindelijk worden aangeklaagd. Als straathoekwerkers stellen we ons al jaren de vraag hoe het mogelijk is dat de mensen met wie wij werken zo eenvoudig aan voorschriften voor zware medicatie zoals valium of rohypnol geraken. We stellen vast dat combi-gebruik, samen met alcohol of andere drugs dus, vaak leidt tot agressief of apathisch gedrag en (levens)gevaarlijke situaties. Sommige dokters schrijven zelfs zo vlotjes voor, dat er een voorraadje kan worden aangelegd dat onderling wordt doorverkocht. Volgens de basisprincipes van het straathoekwerk willen we het gebruik op zich niet veroordelen. We werken met mensen aan de onderkant van de maatschappij, die vaak in een spiraal van problemen zitten, waar middelengebruik vaak slechts een deel van is. Dat wil echter niet zeggen dat artsen en apothekers hierin hun verantwoordelijkheid zomaar mogen ontlopen. Wanneer artsen beweren 'onder druk' van de patiënt voor te schrijven, duidt dat op een groot onderliggend probleem. Is er in de opleiding tot arts wel voldoende aandacht voor 'moeilijke' doelgroepen? Dit lijkt ons een van de voorwaarden om in de artsenpraktijk professioneel te kunnen omgaan met deze patiënten en hun, vaak eisend, gedrag. Laat duidelijk zijn dat er geen enkel excuus bestaat om dit verdoken 'dealen' verder te zetten! We hopen dan ook dat de aanhouding van de arts waarover sprake in het artikel, kan bijdragen tot een open debat over het voorschrijfgedrag, en dat het niet blijft bij één veroordeling, maar dat de problematiek eindelijk ten gronde wordt onderzocht en aangepakt.
Het straathoekwerkteam van JES vzw, Brussel

Waarom mag ik niet werken?

Ik ben de moeder van drie zonen, van wie er twee met mij hier wonen. Ze zitten allebei op de middelbare school. We zijn gevlucht voor de oorlog in Somalië en wonen al acht jaar in België. In het begin kregen we OCMW-steun, maar in 2002 werd dat afgeschaft. Om mijn kinderen te kunnen opvoeden en de huur te kunnen betalen, moet ik in het zwart gaan werken. 's Morgens begint mijn werkdag om 8u in het café. Daar werk ik tot 13u en krijg ik 5€ per uur. 's Avonds van 18u tot laat in de nacht (soms tot 1u) help ik in het restaurant. Het hangt van de drukte van de dag af. In de vakantie is het rustig in de horeca en dan moet ik extra werk zoeken om al mijn rekeningen te kunnen betalen. Meestal doe ik dan schoonmaakwerk aan huis. Daarvoor krijg ik ongeveer 4€ per uur. In vergelijking met vele andere zwartwerkers is dat nog zo slecht niet. Ik heb bijvoorbeeld kennissen die in de bouwsector werken en daar moeten ze met nog minder tevreden zijn. Het is wel moeilijk om rond te komen. Ik heb daar veel stress van. Ik heb ook veel last van mijn rug door het zware werk. Ik zou zo graag gewoon werk willen doen, op een bureau. Ik spreek Nederlands en Frans en ik kan met de computer werken. Mijn zoons hebben mij dat geleerd. Mijn oudste zoon is nu 19 jaar oud en hij wou graag zoals velen van zijn vrienden ook jobs gaan doen om zijn kleine uitgaven zelf te kunnen betalen maar het is hem niet toegestaan. Ik vind het zo erg dat ook hij al van jongsaf in het zwart circuit terechtkomt. Geef ons alstublieft de toelating om te werken. Dat is het enige dat we vragen.
S.K., Kuregem

Openbare reinheid te Molenbeek.

Mijn naam is Ed, ik ben 55 jaar oud en heb een hond. Ik woon al mijn hele leven in Molenbeek aan de Brunfautstraat. Tussen de blokken in onze straat staan banken, er spelen kinderen, er zitten oude mensen te praten en ook de jeugd hangt er rond. Alleman kent alleman. Een paar jaren geleden was onze quartier nogal chaud. De vuilbakken in de straat werden toen uit onvrede in brand gestoken. Ik geef toe dat het ambetant en chiant is die telkens te vervangen maar ondertussen is dat toch al vijf jaar geleden. Sindsdien is onze buurt veel rustiger maar vuilbakken zijn er niet meer. Camera's, dat wel. De mensen gooien nu hun papieren, afval en lege blikjes op de straat, in de bloembakken of nog erger tussen de houten planken van de vloer, dat vuilnis zien we nooit meer terug. Nu hebben ze iets nieuws gevonden bij de gemeente wie de kak van zijn hond laat liggen krijgt een boete van 50 euro. Ik wil best de groene jongen uithangen en die drollen in de vuilbak gooien maar dan moet ik wel 4 blokken omlopen met nen hete drol in mijn handen vooraleer ik ne vuilbak tegenkom. Dat doet dus niemand. Al drie keer heb ik dit feit aangeklaagd bij de dienst openbare reinheid van de gemeente. Steeds echter zonder gevolg. Of men stuurt me van het kastje naar de muur of men belooft me de zaak eens te bekijken maar als ik terugbel moet ik telkens opnieuw mijn uitleg doen en blijkt er niemand iets te hebben bekeken. Ik ben hier toch niet de schepen van openbare reinheid, zeker. Ieder zijn taak. Ik heb mijn burgerplicht vervuld. Nu is het aan de gemeente!
Ed, Sint- Jans Molenbeek.

Wat na de gevangenis?

Reïntegratie in de samenleving, daarop is ons strafuitvoering zogezegd gebaseerd. Wij geloven met andere woorden dat mensen die een straf moeten uitzitten in de gevangenis recht hebben op een tweede kans. Als men dat ernstig meent, moet men dan niet meer investeren in het begeleiden van de gevangenen na het verlaten van de gevangenis? Hoe krijgen ze anders een eerlijke kans om zich echt en volwaardig te reïntegreren in de samenleving? Spijtig dat de goede bedoelingen van de rechtspraak blijven steken bij de strafuitvoering want indien men meer tijd en kwaliteit biedt aan de begeleidingen met het oog op het zoeken naar een job, administratieve ondersteuning en psychologische begeleiding, kan het percentage recidivisten volgens mij met een heel stuk dalen. Maar nu moet men zijn plan maar trekken. En wil men werken, dan wordt dat wel heel moeilijk met een strafblad. Ik ken iemand die een aantal jaren in de gevangenis heeft gezeten omwille van bepaalde feiten die gelinkt waren aan zijn drugprobleem. De dag dat hij buiten kwam, had hij nog altijd te kampen met een drugproblematiek. Bovendien had hij geen geld, was hij niet meer in orde met zijn identiteitspapieren en alle andere administratie zoals mutualiteit…Daar stond hij dan helemaal alleen en hij moest dat allemaal op zijn eentje weer in orde zien te krijgen. Na een 6- tal maanden waarin hij noodgedwongen op kosten van zijn ouders had geleefd, was er geen of weinig vooruitgang geboekt. Hij zag geen toekomstperspectief. Niemand gaf hem dat duwtje in de rug dat hij nodig had. Gevolg: hij verviel al snel terug in de criminaliteit, met alle gevolgen vandien.
Ruddy, Sint-Gillis

glazen bol

Vijf-punten-plan voor 2009

September 2008 – Het straathoekwerkteam heeft afgelopen week het 'vijf-punten-plan- aangekondigd. Dit gebeurde na twee dagen onderhandelen in de Limburgse natuur. Tijdens de besprekingen werd duidelijk dat 'de goede zaken behouden moeten blijven, maar hervormingen zich op een aantal vlakken opdringen'.
2009 staat inderdaad in het teken van continuering. De fundamenten zitten goed en blijven behouden. Het straathoekwerk zoals men het van JES vzw gewoon is, staat voor welzijnsgericht, wijkgericht, actief, positief, integraal en structureel werken. Dat zal in 2009 niet anders zijn. De individuele contacten blijven de basis van waaruit al de rest vertrekt. De vaste equipe werkt voortdurend aan de verdieping en uitbreiding van de werkrelaties.
Vernieuwing, verdieping, herbronning… zijn de sleutelwoorden in het vijf-punten-plan .

1. *Meer en beter samenwerken op lokaal én bovenlokaal vlak*
   Dit blijft een permanente uitdaging. Samenwerking als voorwaarde voor een effectieve doorverwijzing, signaalfunctie en afstemming van initiatieven. Bovenlokaal wordt ook samengewerkt en overlegd, ondermeer in het kader van het Brussels Overleg Straathoekwerk.
2. *Een nieuw project vanuit het reactiveringswerk*
   Het reactiveringswerk komt met een nieuw project op de proppen, gedoopt 'Een slag in Waterl'eau'. In een apart artikel op deze pagina meer daarover.
3. *Een betere externe profilering*
   In 2008 werden de instrumenten voor een betere externe profilering ontwikkeld: een nieuwe folder, een standaard-powerpointpresentatie en een mobiele luistermuur. In 2009 trekken we hiermee de straat op.
4. *Meer aandacht voor de signaalwerking*
   Sinds kort werd het team versterkt door een signaalwerker. Dit schept de mogelijkheid de signaalwerking grondig te herbekijken en een serieuze boost te geven. Jaarlijks zullen enkele grote signalen worden gekozen waaraan acties of evenementen worden gekoppeld. 2009 wordt op dit vlak een jaar van experiment en expertiseopbouw.
5. *Reflectie over 'jongeren als bijzondere doelgroep'*

JES vzw kiest, vanuit haar missie en visie, resoluut voor jongeren in de stad. Ook het straathoekwerk besteedt bijzondere aandacht aan deze doelgroep. Wat betekent dat voor de dagelijkse praktijk van de straathoekwerker? Hoe de moeilijker bereikbare jongeren toch bereiken? Wat met andere doelgroepen? En hoe vertaalt deze focus zich in de signaalwerking en in het reactiveringswerk? Vragen die in 2009 het voorwerp zijn van reflectie.

Een slag in waterl'eau

Door Mark Verraes

Vorig jaar organiseerden het team straathoekwerk JES vzw en enkele vrijetijdsverantwoordelijken van CAW Mozaïek met succes het project 'De Bos In' waarbij we met een achttal jongeren een traject afwerkten dat resulteerde in een vierdaags kamp in het bosrijke Herbeumont. Qua teambuilding en groepsgevoel legden we een hele weg af. Dit jaar gaan we een andere uitdaging aan. Stel dat we erin slagen jongeren uit kansarme Brusselse buurten een programma aan te bieden dat hen sportief uitdaagt én heel wat verborgen competenties aanboort en ontwikkelt. Hen leert in groep werken, hun horizon verruimt, en uiteindelijk een gezonder, lees sportiever, lichaam biedt.
Het traject gaat in februari van start en zal ergens in juni eindigen. De gasten zullen het project kennen als 'Waterl'eau'. U raadt het al: watersporten zullen centraal staan.
Na een motivatiepeiling zal een groep worden samengesteld van ongeveer tien personen, aangeleverd door verschillende straathoekwerkers. Tijdens een niet-formele sportieve activiteit wordt gepeild naar motivatie, doorzettingsvermogen en 'goesting', zonder evenwel teveel drempels op te werpen. Dit kan door een fietstocht, een klimactiviteit…
Wanneer een groep is samengesteld, zullen wekelijks of tweewekelijks activiteiten doorgaan…afhankelijk van de motivatie en het bepaalde programma.
Wat gaan we zoal doen? Zwemmen (doorlopend gedurende het hele project) en het halen van brevetten. 100m, 200m, 1000m, 2000m,…reddersbrevet. Leren apné duiken. Eventueel zelfs triatlontraining. We maken ook kennis met Guy Desimpele en zijn boot. Naast het groepsgebeuren worden individuele momenten ingebouwd waarbij het ontdekken van en werken met competenties centraal staat. Wanneer de motivatie er is, kunnen gasten ook begeleid worden in het zoeken naar weekendwerk of vrijwilligerswerk, zodat ze zelf het afsluitend weekend aan zee, waar al de geleerde technieken op een toffe manier in de praktijk worden gebracht, mee kunnen bekostigen.

Volgens welke methodieken?
- Leren uit ervaring
- Groepswerking
- Vroeginterventie, in het kader van drugpreventie.
- Integratie van competenties in de leefwereld van de jongeren, gebruik van de C-stick introduceren. (Project C-sticks JES vzw) .
- Het negatief zelfbeeld wegwerken door gebruik te maken van de 'act as if'-techniek: gedraag je in het dagelijkse leven zoals de persoon die je wilt worden en niet als de persoon die je voorheen was. Projectleren is hierbij een uitermate geschikt middel, omdat het duidelijk afgebakend is in doel, tijd, planning, ruimte, regels en afspraken.

STADSLABO JES
JES vzw Brussel
Werkhuizenstraat 3
1080 Brussel
Tel: 02/411 68 83
Fax: 02/410 60 43
www.jes.be

Contactpersoon straathoekwerk:
Ann Clé (ann.cle@jes.be)

Werkten mee aan deze krant…

(v.l.n.r.) **Sikko Segaert,** *signaalwerker* • **Farid Meziani,** *straathoekwerker in Molenbeek* • **Heleen Huysentruyt,** *straathoekwerkster in Kuregem* • **Ann Clé,** *coördinator* • **Burhan Karanfil,** *straathoekwerker in de Anneessenswijk* • **Marijke Oscé,** *straathoekwerkster in de omgeving van het Zuidstation* • **Karolien Ory,** *straathoekwerkster in Molenbeek* • **Tom Natus,** *straathoekwerker in het centrum van Brussel* • **Kris Blervacq,** *straathoekwerker in de Anneessenswijk* • **Mark Verraes,** *reactiveringswerker*
Liesbet Merens, *lay-out 'de Onderkrant'* • **Ara, Sofie, Ines, Thomas, Ellen en Bruno,** *vertalingen.*